

Møte torsdag den 3. mai kl. 10

President: H a n s J . R ø s j o r d e

D a g s o r d e n (nr. 80):

1. Innstilling fra valgkomiteen om suppleringsvalg av et varamedlem til Norges Banks representantskap (Innst. S. nr. 213 (2000-2001))
2. Redegjørelse av fiskeriministeren om ulovligheter i fiskerinæringen
3. Kulturministerens redegjørelse i Stortingets møte 26. april 2001 om mediepolitikk
4. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Olav Gunnar Ballo og Ågot Valle om en bevilgning til ivaretagelse av Ivo Caprinis filmer (Innst. S. nr. 189 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:53 (2000-2001))
5. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om samtykke til deltaking i ei avgjerd i EØS-komiteen om endring av protokoll 31 i EØS-avtala om EFTA/EØS-statane si deltaking i Fellesskapet sitt program for audiovisuell industri (MEDIA Plus 2001-2005) (Innst. S. nr. 218 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 56 (2000-2001))
6. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om samtykke til deltaking i ei avgjerd i EØS-komiteen om endring av protokoll 31 i EØS-avtala om deltaking for EFTA/EØS-statane i det femte likestillingsprogrammet til EU (2001-2005) (Innst. S. nr. 217 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 48 (2000-2001))
7. Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om endring av protokoll 31 i EØS-avtalen om EFTA/EØS-statanes deltakelse i EUs program for næringsliv og entreprenørskap (Innst. S. nr. 216 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 57 (2000-2001))
8. Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene John I. Alvheim og Harald T. Nesvik om å bevilge 1 000 mill. kroner til utnyttelse av ledig behandlingsskapasitet ved offentlige og private sykehus i Norge (Innst. S. nr. 190 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:45 (2000-2001))
9. Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Annelise Høegh og Børge Brende om likebehandling av private og offentlige røntgeninstitutter (Innst. S. nr. 212 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:66 (2000-2001))
10. Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Øyvind Korsberg, Øyvind Vaksdal og Robert Eriksson om at utgiftene til trygghetsalарmer dekkes av folketrygden og tildeles gjennom hjelpemiddelsentralen (Innst. S. nr. 191 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:11 (2000-2001))
11. Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Odd Einar Dørum om at Stortinget skal få seg forelagt et lovforslag som skal forhindre diskriminering av minoriteter på utesteder (Innst. S. nr. 193 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:50 (2000-2001))
12. Forslag fra stortingsrepresentant Erna Solberg på vegne av Høyre oversendt fra Odelstingets møte 23. april 2001 (Jf. Innst. O. nr. 67):
«Stortinget ber Regjeringen utrede en ordning med forhåndstilsagn av midler til studentboliger som skal etableres i eksisterende bolig/eiendomsmasse innenfor vedtatte kostnadsrammer. Hensikten med ordningen må være å gjøre det mulig for samskipnadene å ha sikkerhet for statsstøtte når de går inn i budgiving og ikke risikerer å måtte egenfinansiere eller lånefinansiere bygningsmasse i flere år før det gis klarsignal for statsstøtten og ombyggingsprosjekt.»
13. Forslag fra stortingsrepresentant Anita Apeltun Sæle på vegne av Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti (Jf. Innst. O. nr. 63):
«Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag til lovendring som åpner for at kommuner og fylkeskommuner kan ta opp lån for å finansiere kjøp av aksjer i kraftselskaper.»
14. Referat

Presidenten: Representanten Ulf Erik *Knudsen*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møte i dag – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresident.

Carl I. Hagen (Frp): Jeg tillater meg å foreslå Ursula Evje.

Presidenten: Ursula Evje er foreslått som settepresident. – Andre forslag foreligger ikke, og Ursula Evje anses enstemmig valgt som settepresident for dagens møte.

Representanten Magnhild Meltveit Kleppa vil fremsette et privat forslag.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp): På vegne av representanten Ola D. Gløtvold og meg sjølv skal eg få setja fram forslag om dekking av meirkostnader og utlån av treningsutstyr for funksjonshemma.

Presidenten: Representanten Are Næss vil fremsette et privat forslag.

Are Næss (KrF): På vegne av representantene Valgerd Svarstad Haugland, Åse Gunhild Woie Duesund og

meg selv vil jeg fremme forslag om tiltak for å få utdannedt helsepersonell tilbake til sine yrker.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Innstilling fra valgkomiteen om suppleringsvalg av et varamedlem til Norges Banks representantskap (Innst. S. nr. 213 (2000-2001))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 2848)

S a k n r . 2

Redegjørelse av fiskeriministeren om ulovligheter i fiskerinæringen

Statsråd Otto Gregussen: Norge har ansvaret for noen av verdens største og mest produktive kyst- og havområder. Med visjonen «Verdier fra havet – Norges framtid» har Fiskeridepartementet satt seg ambisiøse mål for den nasjonale betydningen som fiskeri- og havbruksnæringen skal ha i fremtiden.

Norsk fiskeriforvaltning bygger på prinsippet om en bærekraftig høsting, basert på en best mulig vitenskapelig rådgivning. Oppstår det store hull i vår forvaltning, kan systemet bryte sammen. Det er det min redegjørelse skal fokusere på.

La meg innledningsvis slå fast at det store flertallet av norske fiskere og fiskeprodusenter etter min oppfatning er seriøse utøvere av en stolt yrkestradisjon. De levende marine ressursene er fornybare, men ikke uttømmelige. De levende marine ressursene er det norske samfunnets fellesarv. Husholder vi med denne arven på en god måte, vil den gi store bidrag til fellesskapet i all fremtid. Skal vi oppnå dette, må alle aktører i fiskerinæringen spille på lag. Alle må lojalt følge de rammer og regler som er trukket opp. Adgangen til å høste av fellesressursen er forbeholdt noen få. Derfor må samfunnet kreve at høstingen foregår på en måte som ikke undergraver havets verdi for fremtidige generasjoner.

Handlinger som er i strid med lover og regler, undergraver egen fremtid og gir i tillegg urettmessige gevinster på naboenes og fellesskapets bekostning. Alvorlig er det også at slike enkelthandlinger undergraver det store flertallets tiltro til og aksept av de reglene som er satt. Uregistrert uttak av bestandene svekker det vitenskapelige grunnlaget for bestandsvurderingene som ligger til grunn for de årlige kvotefastsettelse.

Markedskrav til en god ressursforvaltning vil føre til at norske produsenter av fisk og fiskeprodukter i økende grad må kunne dokumentere at fiske og fangst skjer innenfor naturens bærekraft, innenfor de fastsatte kvoter og med de metoder som for øvrig er etisk forsvarlige. Det er derfor i alles interesse at vi i Norge har en god ressurs-

forvaltning med en næring som holder seg innenfor de rammene som er satt.

Det siste året er det blitt rettet stor oppmerksomhet mot ulovligheter innenfor fiske og fiskeomsetning. Det er fremsatt meget alvorlige påstander om omfanget av ulovlighetene. Noe er avdekket og reagert mot, annet er fortsatt udokumentert. Men uansett har både Stortinget og Regjeringen ønsket å rette søkelyset sterkere mot disse forholdene.

Brudd på de nødvendige rammebetingelsene innebærer sløsing med verdifulle samfunnsressurser. Det undergraver økonomien i både flåten og industrien og reduserer næringens mulighet til å bidra til fellesskapet. Det hindrer en rettferdig konkurranse mellom fiskerne og mellom industribedriftene. Det svekker vårt renommé som sjømatprodusent, og det svekker tilliten – og dermed innflytelsen til Norge – som ansvarlig medspiller i den internasjonale forvaltningen av havene.

Derfor er det fra samfunnets side et sterkt behov for ressurskontroll, og – hvis det viser seg nødvendig – et sterkt behov for å rydde opp. Jeg har sett behovet for en gjennomgående rydding og vil her redegjøre for situasjonen, for iverksatte tiltak og hvilke tiltak som vil komme.

Regjeringen vil angripe denne saken fra flere sider.

For det første må kontrollen styrkes, for det andre må straffereaksjonene skjerpes, for det tredje må vi ha et regelverk som sikrer god forvaltning, for det fjerde skal vi forenkle regelverket slik at fisket kan gjennomføres på en rasjonell og god måte, og for det femte er etikk og holdningsskapende arbeid helt grunnleggende. Det er det næringen selv som må ta tak i.

Fiskeridepartementet har ansvaret for at norsk og utenlandsk fiske i farvann under norsk jurisdiksjon – i norsk økonomisk sone, ved Jan Mayen og i vernesonen rundt Svalbard – utøves i samsvar med norske lover og forskrifter. Fiskeridirektoratet, Kystvakten og salgslagene står for den utøvende del av kontrollarbeidet. Toll- og skattemyndighetene er viktige samarbeidspartnere.

Dagens ressurskontroll er preget av to bakenforliggende forhold.

For det første: Fra 1997 har Fiskeridirektoratets kontroll med ressursuttaket blitt gradvis trappet ned – dette som en følge av økt aktivitet på viktige og prioriterte områder knyttet til kvalitetskontroll. Jeg vil her spesielt peke på internasjonale forpliktelser ved innføring av egenkontroll og implementering og oppfølging av EØS-avtalen og veterinæravtalen. Det var regelstyrte endringer som tvang fram en omdisponering av kontrollinnsatsen i en etat som ikke fikk tilført økte ressurser i takt med økte oppgaver.

For det andre: Parallelt med denne utviklingen fant det sted en klar bedring av bestands situasjonen for torsk, sild og makrell. Det kan forklare hvorfor virkningene av lavere kontrollinstans ikke ble tydeligere for forvaltning og næring før kvotegrunnlaget ble noe redusert mot slutten av 1990-tallet.

Fiskeridirektoratet brukte i fjor 61 årsverk på ressurskontroll. Dette fordeler seg på ulike oppgaver som kai-kontroll, omsetningskontroll, inspektører på sjøen, annen sjøkontroll, sjøpattedyrkontroll, satellittovervåking, over-

våkingstjenesten for fiskefelt, generell saksbehandling mv. Det er Fiskeridirektoratets ni regionkontorer som står for den praktiske gjennomføringen av ressurskontrollen. Ulik geografi, ulike fiskeri og forskjellige flåte- og mottaksstrukturer medfører at kontrollarbeidet innen regionene varierer i omfang og innhold.

Overvåking og kontroll med fiske i havområdene underlagt norsk fiskerijurisdiksjon har vært og er Kystvaktens viktigste og høyest prioriterte oppgave. Kystvakten disponerer elleve fartøyer til disse oppgavene, og om lag 70 pst. av Kystvaktens ressurser anvendes på dette området.

Kystvaktens ressurskontroll er primært rettet mot den norske og utenlandske havgående fiskeflåten. Det legges vekt på å være til stede der det er stor flåtekonsentrasjon og uttaket er stort. Det gjennomføres hyppige inspeksjoner for å kartlegge hva som tas opp av havet. Det legges vekt på kontroll med at det ikke foregår fiske i områder som er stengt, på kontroll med ulovlig fiske i grenseområdene, og med at det ikke rapporteres fangst fra andre soner og områder enn der den er tatt.

Salgslagene har også en viktig rolle når det gjelder å få til en god ressurskontroll. Salgslagene er tillagt eneretten for førstehåndsomsetning av fisk og har med det ansvar for å registrere all fisk som omsettes i Norge. Pålitelige opplysninger er avgjørende for å få gode fangststatistikker for fisket i norske havområder. All informasjon viderefremmes til Fiskeridirektoratet og danner grunnlag for kvotekontroll og statistikk.

Ved siden av denne dokumentkontrollen utfører to av de seks salgslagene i noen utstrekning kontroll på kaimargen med landing av fangster. Norges Råfisklag og Norges Sildesalgslag har i dag fem personer hver som deltar i denne kontrollen.

Salgslagene rapporterer alle irregulære forhold som avdekkes, videre til Fiskeridirektoratet som står for den videre saksbehandlingen. Verdien av inndratte fangster i forbindelse med kvoteoverskridelser og andre ulovligheter som avdekkes, tilfaller salgslagene.

Innsatsen i ressurskontrollen som Fiskeridirektoratet, Kystvakten og salgslagene gjennomfører, er betydelig. Det var siste året inspektører fra direktoratet til stede ved 2 400 enkeltlandinger. Men med de ca. 400 000 årlige enkeltlandinger i Norge blir det likevel en kontrollfrekvens på kun en halv prosent. De siste årene har Fiskeridirektoratet omprioritert gjennom økt vekt på omsetningskontroll, som er en dokumentkontroll i bedriftene, og som er effektiv, men svært tidkrevende i forhold til kontroll på kaien.

Antall inspeksjoner utført av Kystvakten har ligget på et høyt nivå i den senere tiden. De tre siste årene er det gjennomført om lag 3 000 inspeksjoner av norske og utenlandske fartøyer pr. år. Over 60 pst. av inspeksjonene gjelder utenlandske fartøyer. I gjennomsnitt vil havgående fartøyer som fisker i norske farvann, ha besøk av Kystvakten tre til fire ganger i året når det gjelder trålere, og en til to ganger i løpet av ett år når det gjelder den konsjonelle delen av de havgående fartøylene.

Salgslagene avstemmer systematisk og løpende alle opplysningene fra fisker og kjøper mot fartøyenes kvoter. Tallkontrollen omfatter alle landinger og er således svært omfattende.

Dette illustrerer at til tross for en betydelig innsats fra kontrollinstansene er omfanget lite sett i forhold til den store fiskeriaktiviteten vi har i Norge; særlig gjelder det landingskontroll og kontroll gjennom inspektører om bord i fartøyene.

Gjennom kontrollarbeidet avdekkes løpende hvordan regelverket omgås og lover og regler brytes. Jeg skal gi noen eksempler. Under fisket dumpes mindre verdifull fisk eller fisk under minstemål. Det brukes ulovlig redskap og fiskes i stengte områder etter fiskeslag eller størrelser som skal vernes. Fangst rapporteres inn fra andre områder enn der den er fisket, og fisk endrer navn, vekt eller lengde. Ved landing i samarbeid mellom fisker og kjøper registreres feil kvantum. Det er avdekket at vekter er manipulert, og at hele fangster er unndratt organisert omsetning og ressurskontroll.

Det begås ulovligheter både på havet og på land. Og det er avdekket mange tilfeller av organisert samarbeid mellom fiskere, kjøpere, eksportører og transportører om lovbrudd som undergraver et forsvarlig ressursuttak. I tillegg til å være i strid med regler som skal sikre en biologisk forsvarlig ressursforvaltning, er dette også økonomisk kriminalitet.

Ulovlighetene kan altså ta mange former. Det ligger i sakens natur at det er umulig å ha sikre fakta om størrelser med hensyn til regelstridig overfiske og andre brudd på fiskerilovgivningen. Tilgjengelige opplysninger og de slutninger vi kan trekke på dette grunnlaget, antyder likevel klart at omfanget er uakseptabelt stort, og at ressurskontrollen må styrkes både for å sikre ressursgrunnlaget, hindre økonomisk kriminalitet og rette opp inntrykket av fiskerinæringen.

For å gi et bilde av omfanget av fiskejuks skal jeg ta utgangspunkt i hva som er avdekket i ressurskontrollen.

Fiskeridirektoratets statistikk viser at andelen av reaksjoner, inndragninger, advarsler og anmeldelser, i forhold til kontroller, har ligget på et høyere nivå på slutten av 1990-tallet enn på midten av 1990-tallet, fra tre prosent til fem–seks prosent.

Fiskeridirektoratet har ikke eksakte tall for omfanget av de forskjellige regelbruddene, men antar med utgangspunkt i tilgjengelige opplysninger at omfanget på kvotejukset kan være i størrelsesordenen 0–20 pst. av bokført fangst, varierende fra fiskeri til fiskeri og over tid. Med en bokført førstehåndsverdi på 10 milliarder kr årlig indikerer dette kvoteomgåelser av et verdimesig betydelig omfang. Det må understrekes at det knytter seg meget stor usikkerhet til tallene. Jeg vurderer imidlertid dette slik at det er sterke indikasjoner på at det foregår regelbrudd av et uakseptabelt omfang. Dette illustrerer behovet for tiltak – for et krafttak.

Som jeg har vært inne på, prioriterer Kystvakten tilstedeværelse i forhold til kjente problemområder og legger på denne måten vekt på å ha en preventiv effekt. Ifølge

Kystvaktens tilbakemeldinger er kontrollen med fisket og lovlydigheten god der Kystvakten er til stede.

Antallet grovere overtredelser, dvs. de som medfører anmeldelse eller oppbringelse, har de siste ti årene ligget på mellom to og tre prosent av antall inspeksjoner. De siste tre årene er det imidlertid registrert en markert økning i antall anmeldelser av norske fartøy.

Salgslagene har ikke konkretisert omfanget av ulovligheter, men konkluderer ut fra de kontroller som er gjennomført, med at det utvilsomt finner sted en rekke overtredelser av kvote- og bifangstbestemmelsene. I tillegg vises det til en rekke rykter i næringen om forskjellige typer regelverksbrudd. Disse dreier seg i hovedsak om ulovlig utkast av fisk, omskriving på slutteddelen av fiske-slag og størrelse på fisk samt rapportering av fangst fra andre områder enn der fisken er fanget.

Jeg skal nå gi en orientering om det arbeidet som allerede er gjennomført og de tiltak som er igangsatt.

28. november 2000 avholdt jeg et møte om ulovligheter med representanter fra alle relevante deler av forvaltningen og alle de store organisasjonene i næringen. På møtet var det bred enighet om behovet for handling og noen sentrale tiltaksområder:

- Kontrollinnsatsen må økes.
- Regelverket må styrkes på enkelte områder og forenkles på andre.
- Straffereaksjoner og administrative reaksjoner ved overtredelser må skjerpes.
- Politi- og påtalemyndighet må gi økt prioritet til saker knyttet til brudd på fiskerilovgivningen.
- Næringsorganisasjonene må fokusere på holdnings-skapende arbeid blant sine medlemmer.

Dette er tiltak jeg har fulgt opp på flere plan.

Reaksjon på avdekkede ulovligheter innenfor fiskerierne er et viktig virkemiddel ved siden av den kontrollinnsatsen som utøves. Fiskeridirektoratet blir derfor bedt om å ta i bruk en lovhjemlet adgang til midlertidig eller permanent å trekke tilbake et fartøys rett til å drive ervervs-messig fiske eller en fiskekjøpers rett til å ta imot fisk, ved alvorlige eller gjentatte brudd på fiskerilovgivningen.

Per dags dato er det to fartøyer og en bedrift som er suspendert for mellom 8 og 17 uker for grove overtredelser av fiskerilovgivningen. Dette har vakt sterke reaksjoner, men det er en reaksjonsform jeg har stor tiltro til. Det sender klare og entydige signaler til den enkelte og allmennheten om at det vil bli reagert strengt mot grove overtredelser. Jeg vurderer dette som et sterkt forebyggende tiltak som vil bli videreført.

Justisministeren og jeg har satt fokus på politi- og påtalemyndighetens avgjørende medvirkning for at kontrollatatenes innsats og prioriteringer skal få de ønskede effekter. Jeg legger stor vekt på effektivitet i det samlede kontrollarbeidet. Dette er ikke minst viktig når det gjelder tiden som går mellom overtredelse og reaksjon. Påtalemyndigheten i Troms og Finnmark og i Rogaland, som sammen har det overordnede ansvaret for oppfølging av brudd på fiskerilovgivningen, har fulgt opp dette overfor sine politikamre og understreket

behovet for kortere saksbehandlingstid og et ensartet reaksjonsmønster.

Jeg har bedt salgslagene om å styrke sin ressurskontroll og legge til rette for offentliggjøring av alle landinger. Åpenhet om landingsopplysninger vil virke preventivt. Sildesalgslaget har for god tid siden allerede iverksatt dette.

Det er igangsatt arbeid for å formalisere et styrket samarbeid mellom Fiskeridirektoratet, Kystvakten og salgslagene både på det overordnede langsiktige planet og i det daglige taktiske arbeidet.

Satellittsporing av fiskefartøy ble iverksatt for norske fartøy fra 1. juli 2000. Satellittsporing er basert på kommunikasjon av opplysninger fra fiskefartøy til en mot-takssentral i Fiskeridirektoratet via en satellitt. På denne måten får fiskerimyndighetene kunnskap om fiskefartøys posisjon, fart og kurs. Det er inngått avtale om satellittsporing med alle nasjoner som har adgang til fiske i norske farvann.

I januar 2001 åpnet Fiskeridirektoratet en «tipstelefon» for henvendelser om ulovligheter i næringen. Dette har vakt en rekke negative reaksjoner fra flere hold. Siden innføringen er det mottatt ca. 40 henvendelser som det er arbeidet videre med. Noen av disse har resultert i anmeldelser til politiet.

Riktige regler er ikke en fasttømret tilstand. Det er en prosess som også omfatter aktørene i næringen. Jeg inviterte i denne forbindelse i desember 2000 i et åpent brev næringsorganisasjonene og hver enkelt næringsutøver til å komme med forslag til forenkling av regelverket. Formålet er å få et enklest mulig regelverk som samtidig ivaretar hensynet til kontroll med ressursene. Alle forslags-stillerne ble invitert til å legge fram forslagene til debatt på et seminar som ble avholdt 24. april i Bodø.

Forslagene til forenkling av regelverket er mange, men flere omhandler andre tiltak enn forenkling. Av tema som ble drøftet i Bodø, vil jeg nevne bifangstregler, samlekvoter og regler om føring av fangstbok og slutt-sedler. Regelverkets legitimitet hos fiskerne samt bedre informasjon om endrede eller nye regler ble også drøftet. Fiskeridirektoratet og representanter for næringsorganisasjonene vil utforme konkrete forslag til forbedring av regelverket i tråd med konklusjonene fra Bodø.

Regjeringens klare mål er en god og kostnadseffektiv ressurskontroll som sikrer kontroll med ressursuttaket.

Det er viktig at vi har et kontroll- og sanksjonssystem som avspeiler at kostnadene ved å bryte regelverket overstiger eventuelle gevinster av en slik aktivitet.

Legitimitet for reguleringer, øvrige forvaltningstiltak og kontroll er vesentlig for at næringen skal holde sin virksomhet innenfor satte rammer. Uten at næringsutøverne finner lover og regler rimelige og forståelige, vil en god ressursforvaltning være uopnåelig. Det er derfor viktig at alle ledd i næringen både finner reguleringene og kontrollen rimelig samt har tiltro til at de andre delene av næringen også er lovlydige.

Derfor må den økte innsatsen settes inn både til havs, for å få bukt med utkast av småfisk, og på land, for å få bukt med kvoteomgåelser.

For å nå disse målene vil Regjeringen i tillegg til alt som allerede er satt ut i livet, gjennomføre en rekke ytterligere tiltak:

Vi skal styrke koordineringen mellom Fiskeridirektoratet, Kystvakten og salgslagene for å utnytte de enkelte enhetenes fortrinn og for å hindre overlappende aktivitet. Det skal etableres formaliserte samarbeids- og planleggingsmekanismer på sentralt og operasjonelt nivå.

Vi skal utnytte mulighetene teknologien gir, til en mest mulig effektiv kontroll. Utveksling av informasjon mellom kontrollinstansene og andre offentlige organer skal styrkes. Det vil bli etablert en felles datainnsamlings- og analyseenhet som skal bistå dagens enheter i kontrollarbeidet. Vi skal utvikle et system for elektronisk rapportering fra de næringsdrivende innenfor fiske.

Vi skal endre lovverk og regler for å legge til rette for en bedre kontroll.

- Det vil i neste uke bli fremmet lovforslag for Stortinget om bl.a. strengere strafferammer i saltvannsfiske- loven og råfiske- loven. På den måten vil jeg ytterligere understreke alvorret i denne typen ulovligheter.
- Det vil bli innført påbud om innveining av fangster som landes for mellomlagring før endelig salg med registrering på en landingsseddel.
- Fiskeridirektoratets kontrollkompetanse på land vil bli utvidet til også å omfatte transportmidler og andre ledd som ikke direkte driver fiske eller fiskekjøp.
- Det vil bli etablert plikt for norske fartøy til å seile via kontrollpunkt dersom 62° N-grensen passerer.
- Regelverket vil bli endret for å sikre ressurskontroll av utenlandske fangster som landes direkte i Norge eller av norske kjøpefartøy.
- Utvidet innmeldingsplikt for fangster vil bli innført. Alle større fartøy skal melde fra på forhånd om hvor og når fangsten skal leveres.

Vi skal styrke Fiskeridirektoratet slik at direktoratet blir i stand til å utøve en kontroll på landsiden som har en reell preventiv effekt. Vi må ha mer landingskontroll, og det skal legges økt vekt på dokumentkontroll i bedriftene. Dette innebærer en betydelig styrking av kontrollbemanningen og av bl.a. spesialkompetanse innenfor revisjon.

Vi vil foreslå for Stortinget styrking av Fiskeridirektoratets budsjett, slik at direktoratet kan bli tilført 30 nye inspektørstillinger for landings- og dokumentkontroll. Det er videre behov for at Fiskeridirektoratet styrker bemanningen knyttet til satellittsporing, øvrig innhenting av informasjon og analysearbeid med ni stillinger sentralt i Fiskeridirektoratet og ti stillinger på regionkontorene. Noe kan vi oppnå gjennom omorganisering, men det vesentligste bidraget må skje ved nyansettelser.

Vi skal opprettholde Kystvaktens innsats på nåværende nivå. I tillegg vil Fiskeridirektoratets stab med inspektører om bord på fiskefartøyer bli økt fra tre til tretten, bl.a. som ledd i arbeidet med å få en mer effektiv småfiskregulering gjennom åpning og stenging av felt.

Vi skal i større grad rette salgslagenes innsats mot bearbeiding av landingsinformasjon for fangst. Dette vil skje på grunnlag av den betydelige informasjonsmengde og erfaring som salgslagene samler inn og besitter.

Vi skal pålegge salgslagene å bruke inndratte midler utelukkende til å styrke ressurskontrollen.

Vi skal utrede om det å supplere Kystvaktens og Fiskeridirektoratets innsats ved at det innføres en observatørordning på fiskefartøy, vil bedre kontrollen. Jeg vil sette i gang et prosjekt for å se om, og eventuelt hvordan, dette bør gjennomføres.

Regjeringen vil i statsbudsjettet for 2002 fremme forslag om de bevilgninger som er nødvendige for å realisere disse tiltakene. Allerede i revidert budsjett for i år fremmes forslag om de tiltak som kan realiseres straks.

Avslutningsvis vil jeg si noen ord om det som kanskje er det viktigste ved tiltakene på kontroll- og reaksjons- siden: det holdningsskapende arbeidet innenfor næringen.

Erfaringen har dessverre lært oss at vi må ha et effektivt kontrollregime og sterke sanksjonsmidler for å sikre en god ressursforvaltning. Det viktigste arbeidet for å komme ulovlig utkast og kvoteomgåelser til livs må likevel, når alt kommer til alt, den enkelte næringsutøver stå for. Jeg har stor tro på fiskerinæringen. Like fullt begås det ulovligheter av alvorlig omfang for fiskerinasjonen Norge. Uten at den enkelte har forståelse for hvorfor det er viktig med et kontrollert og ordnet ressursuttak – og handler deretter – vil vi ikke få bukt med ulovlighetene. Det er derfor kun gjennom en fellesinnsats at fiskerinasjonens troverdighet kan gjenreises. Vi er i en positiv og god dialog med organisasjonene i fiskerinæringen om disse temaene, og jeg har tillit til at organisasjonene på sin side arbeider seriøst og konstruktivt overfor sine medlemmer.

Jeg begynte denne redegjørelsen med å peke på at Norge har ansvaret for noen av verdens største og mest produktive kyst- og havområder, og at vi med visjonen «Verdier fra havet – Norges framtid» har satt oss ambisiøse mål for den nasjonale betydning fiskeri- og havbruksnæringen skal ha i fremtiden. I tillegg er det etisk høyverdig å drive produksjon av mat. Moderne livsførsel har dessverre gjort det nødvendig å gjenta dette.

Norsk fiskerinæring har et enestående utgangspunkt. Men dette kan vi skusle bort hvis vi ikke sammen – myndigheter, næringsorganisasjoner, næringsutøvere og samfunnet for øvrig – skikker oss godt i vårt hushold av havet. Havet, kysten, fisken og de øvrige rikdommer det levende marine miljøet tilbyr, gir oss enorme muligheter.

Derfor må vi ha en god ressursforvaltning. Derfor må vi ha en effektiv ressurskontroll. Derfor må vi ha en aktiv holdning til lov- og regelbrudd. Derfor er arbeidet med å fremme en næring som i alt og ett jobber sammen for å fremme våre felles mål, særdeles viktig. Derfor må vi ta et krafttak nå.

Presidenten: Presidenten vil foreslå at fiskeriministerens redegjørelse legges ut for behandling i et senere møte – og anser det for vedtatt.

S a k n r . 3

Kulturministerens redegjørelse i Stortingets møte 26. april 2001 om mediepolitikk

Presidenten: Etter ønske fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 15 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 25 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Høyre 10 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter, Venstre 5 minutter og Tverrpolitisk Folkevalgte 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra hovedtalerne for hver partigruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A): I dag debatterer me den mediepolitiske utgreiinga som kulturministeren presenterte oss for for ei veke sidan. Utgreiinga handlar i år så godt som bare om NRK. Årsakene til det er fyrst og fremst at den offentlege mediepolitiske debatten i vinter og vår i stor grad har dreidd seg om NRK – om styret, om ny kringkastingssjef, om innhald, om økonomi og om styring – men også fordi det vil verta lagt fram ei stortingsmelding om mediepolitikken til hausten som vil ta for seg heile feltet, m.a. oppfølging av Dagspresseutvalget.

Eg vonar at ideen om ei slik melding vert godt motteken her i salen, og eg vonar at statsråden i løpet av debatten får nokre innspel på kva område som bør takast opp i denne meldinga. Eg vil koma litt tilbake til det seinare.

Kulturministeren har vore etterlyst i fleire samanhengar når det gjeld NRK, kanskje spesielt når det gjeld problemstillinga styring – fridom. I løpet av året har mykje kome på plass. Me har fått eit oppegående styre som eigaren er særns nøgd med, og som tykkjest å ha den naudsynte tilliten både i NRK, hjå eigaren og i samfunnet elles. Me har òg fått tilsett ny kringkastingssjef. Eg har god tru på at styret har gjort eit klokt val, og ynskjer Bernander lukke til med arbeidet. Det er ei svært viktig samfunnsoppgåve han har teke leiaransvaret for – eit ansvar som eigaren set rammer og vilkår for på eit overordna nivå, eit ansvar som krev ei effektiv utnyttning av dei menneskelege og økonomiske ressursane som vert stilte til rådvelde, og eit ansvar for å ha sjåaren, lyttaren og etter kvart òg lesaren i fokus. Lukkast kringkastingssjefen og alle hans tilsette med dette, vil det vera av nærast uvurderleg verdi for det norske folk, korkje meir eller mindre.

Kulturministeren har i si utgreiing levert eit varmt forsvaret for NRK som lisensbetalt allmennkringkastar, både no og framover. Utgangspunktet til Regjeringa og Arbeidarpartiet er at media må sikrast så stor fridom som mogleg, men samstundes styrast for å sikra yrings- og informasjonsfridom, mangfald, kvalitet og lett tilkomst. Fridomen skal altså balanserast mot andre samfunnsomsyn, som eg har nemnt. Andre slike omsyn kan vera å verna barn og unge mot negativ påverknad. Det er altså

ikkje slik som ein av og til kan få inntrykk av, at NRK står heilt fritt. Det er heller ikkje slik at kulturministeren, eller me som er mediepolitikarar her på Stortinget, ikkje skal kunna meina noko om form og innhald i NRK, sidan NRK er eit aksjeselskap. Tvert imot vil det vera slik at me på vegner av lisensbetalarane må ha nokre klåre mål og retningslinjer for kvifor og korleis me skal bruka 3 milliardar kr til radio- og TV-produksjon. Det kan heller ikkje vera slik at me er dei einaste i dette landet som ikkje kan meina noko om innhaldet i NRK – kva er bra, kva er dårleg, kva bør endrast – men det er ein del me ikkje skal blanda oss inn i som eigarar av NRK. Eigaren skal styra på overordna nivå, og den redaksjonelle fridomen må liggja i botn. Ein offentleg debatt om NRK spesielt og mediepolitikk generelt er svært viktig i eit demokrati. Ingen bør avslå ein slik diskusjon, for demokratiet krev ikkje minst ei aktiv og fri meningsutveksling også om mediepolitikken.

Til og med eg flippar litt over ulike program dei gongene eg sit i sofakroken og ser på. Me har stadig fleire kanalar å velja mellom, norske og utanlandske. Eg må seia i år som eg sa i fjor, at eg til tider lurar på kva me har vunne på dette. Eg tykkjer framleis at dei ulike kanalane har lett for å kopiera kvarandre, for å springa i kø etter dei same intervjuobjekta knytte til dei same sakene, og for å senda program og seriar som liknar kvarandre meir enn dei skil seg frå kvarandre. Eg vonar at framtida vil visa større mangfald i tilboda og vonar at både NRK og dei andre aktørane ser dette som ei utfordring. Eg har merka meg at statsråden syner til at undersøkingar syner ein positiv samheng mellom kvalitet på og sjåaroppslutning for allmennkringkastingsselskapa og kvalitet på dei kommersielle kringkastarane. Eg vonar det er rett, sjølv om det ikkje er openbert for meg.

Treng me NRK, når me har så mange kjelder til informasjon og så mange fora for meningsutveksling? Ja, absolutt, etter mi vurdering. Eg er samd med kulturministeren i at me nettopp i dette mangfaldet, som av og til kan framstå som ein uoversiktleg jungel, treng NRK som eit ikkje-kommersiell, norsk alternativ som i vesentleg grad speglar nasjonal kultur og nasjonale særtrekk. Det er nok framleis slik at det oftast er program i NRK som vert diskuterte rundt omkring i dei norske heimane. Alle har tilgang til NRK, og mange har i tillegg stor tillit til NRK. Denne legitimiteten i at mange nyttar seg av tilboda, er avgjerande for NRK framover. Dersom ikkje brorparten av lyttarar og sjåarar ser på NRK som eit godt alternativ, er det bare spørsmål om tid før det vil koma krav om å avskaffa lisensen. Folk vil sjølv sagt ikkje betala for noko dei ikkje nyttar seg av. Men folk ventar ikkje at NRK skal senda noko alle likar heile tida, dei ventar eit mangfald med breie og smale program, med nyhendesendingar, reportasjar og underhalning, med tilbod til alle aldersgrupper og omsyn til språklege minoritetar – og innanfor ansvarlege rammer. Foreldre ventar t.d. at det skal vera trygt å la små barn sjå barne-TV på NRK, og at lov og regelverk knytt til pornografi vert respektert.

Kulturministeren seier i utgreiinga at NRK skal vera lisensfinansiert også i framtida. Det er eg samd i. Ho seier

«i all hovedsak», eg vil seia i all, all hovudsak. Høve til anna finansiering og høve til å selja reklame bør ein vera varsam med å utvida. Det må i alle fall, slik statsråden seier, vera på klårt avgrensa område og til klåre føremål. NRK skal produsera radio- og fjernsynsprogram, ikkje finansiera dei. Mellom anna av omsyn til EØS-regelverket vil departementet no i nært samarbeid med NRK setja i gang eit arbeid med å avgrensa og definera allmennkringkastingsoppdraget nærare, slik at det vert klårare kva programkategoriar og -tenester dei skal tilby befolkninga, og på kva sendeflater.

Utgreinga gjev ikkje endeleg svar på korleis NRK skal kunna møta den digitale verda eller finansieringa av dette, men peiker på ulike alternativ. Sikkert er det at NRK må hengja med i denne utviklinga, og at overgangen vil gje meirkostnader. Dette reknar eg med statsråden vil koma tilbake til både i den omtala stortingsmeldinga og i dei komande budsjetta.

Apropos styring: Det har vore misnøye med at NRK har valt å senda dei fleste spelefilmane og fleire barneprogram bare i NRK2. Eg nemnde dette i mitt innlegg i fjorårets debatt, utan at problemet er vorte løyst. Dette er i strid med føresetnaden om at NRK2 skal vera ein avlastingskanal, og det er ikkje overstyring av NRK å påpeika dette. Eg er difor glad for at statsråden er så klår på dette punktet, og eg føreset at styret i NRK no går gjennom dette på nytt og finn ei løysing som er i tråd med Stortinget sine føresetnader.

Så til nokre av dei spørsmåla som utgreinga ikkje gjev svar på, t.d. pressestøtta, medrekna oppfølging av dagspresseutvalet, og redaktøransvaret, medrekna redaktøransvar for nettavisene og avklåring av ansvar for nettsidene, som eg har vore inne på i spørjetimen, og som det er ganske viktig å få avklåra, samt nye konsesjonar for radiokanalar og lokal-TV, for å nemna noko.

Eg ser fram til ein brei gjennomgang av mediepolitikken. Eg har dei siste åra vore valobservatør i fleire land, og har då sett endå tydelegare kor viktig det er for demokratiutviklinga å ha mangfald og fridom i mediesektoren.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ola T. Lånke (KrF): Representanten Ausdal Starrfelt var innom mange sider, ikke minst når det gjaldt NRKs politikk. Hun berørte også dette med reklamefrihet, og jeg noterte meg en ørliten nyanseforskjell i syn mellom representanten Ausdal Starrfelt og statsråden.

Kristelig Folkeparti ønsker et reklamefritt NRK, og jeg tror det er bred enighet i Norge om at vi ønsker å ha en kanal hvor vi slipper å slå av eller svitsje over på andre kanaler når reklamen kommer og vi ønsker å være skjermet mot den kommersielle påvirkningen som dette gir, og at vi går langt, veldig langt, i å forsvare reklamefriheten.

Så har jeg registrert at statsråden sier i «all» hovedsak, mens representanten Ausdal Starrfelt sier i «all, all». Jeg har lyst til å utfordre representanten Ausdal Starrfelt på hva det ligger i dette. Hva er forskjellen på «i all hovedsak» og «i all, all hovudsak»?

Det er ikke så lenge siden vi hadde en debatt her i salen om ABM-meldingen, hvor Arbeiderpartiets fraksjon brukte hele debatten på å fighte for et prinsipp som het «gratisprinsippet», og da stod de helt og holdent på det. Her øyner jeg at man ikke er så opptatt av prinsipper som vel også er knesatt på Arbeiderpartiets landsmøte så sent som i november, hvor man sa at NRK skal være reklamefri.

Da er mitt spørsmål: Mener representanten Ausdal Starrfelt at statsråden her beveger seg utover Arbeiderpartiets program, og hvor ligger denne nyanseforskjellen som vi har registrert mellom representanten Ausdal Starrfelt og statsråden?

Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A): Tre bokstavar kan gjera det mogleg å koma med ein replikk. Eg sa «all, all». Og det kan godt vera at det viser seg å vera ein liten nyanse i synet mellom kulturminister Ellen Horn og meg, men det trur eg ikkje me vil finna ut før me konkretiserer dette – når me skal ta stilling til om me skal opna for nokre avgrensa moglegheiter, vil me finna ut om det er forskjell på i «all» og i «all, all» hovudsak. Eg er skeptisk, og eg er, som kulturministeren, veldig oppteken av at NRK ikkje fyrst og fremst skal vera oppteken av å tena pengar, men av å bruka dei pengane dei får, på ein best mogleg måte for fellesskapet.

Det er klårt det er Arbeidarpartiet sitt program som gjeld. Men så har Arbeidarpartiet i nokre tidlegare samanhengar sagt noko om at ein må sjå om ein kan finna andre inntektskjelder, og det er truleg det statsråden tenkjer på. Dersom NRK t.d. produserer filmar som andre lands fjernsynsselskap har lyst til å kjøpa, skulle det ikkje vera noko i vegen for at dei kan selja dei. Det kan altså vera andre måtar å få inntekter på som ikkje vil svekkja kvaliteten i fjernsyn eller radio i Noreg, men tvert imot gje inntekter til å auka kvaliteten. Så eg er bittelitt open for å vurdere det, men eg er nok veldig skeptisk og redd for at me kjem inn på ei sklie. Dersom me fyrst har opna opp for noko, er det av og til lett å utvida det nærare. Men, som sagt, om ein er usamd eller ikkje, trur eg ikkje me finn ut før dette vert konkretisert.

Trond Helleland (H): Denne (knappen som regulerer høyden på talerstolen) virker ikke!

Representanten Ausdal Starrfelt var opptatt av at NRK2 skulle være en avlastningskanal. Høyre stemte jo i sin tid imot opprettelsen av denne avlastningskanalen, men jeg må allikevel stille spørsmålet, når kulturministeren og representanten Ausdal Starrfelt er opptatt av to programkategorier som må komme alle til gode gjennom NRK1.

Barneprogram tror jeg det er liten diskusjon om. Det som er barneprogram, er en del av allmennkringkasterens klare oppdrag. Men når det gjelder spillefilmer, er jeg litt overrasket. Det å sende amerikanske spillefilmer har vel aldri vært en del av kjernevirksomheten til en allmennkringkaster. Så spørsmålet mitt til Ausdal Starrfelt er: Definerer Arbeiderpartiet amerikanske og andre spillefilmer inn som et av hovedoppdragene til en allmennkring-

kaster, i og med at det når har blitt så viktig å flytte det over? Jeg kan også legge til i parentes at NRK2 får en stadig bedre dekning, så snart har de aller fleste tilgang til kanalen.

Det andre spørsmålet er knyttet til hvem som er mest imot reklame i NRK. Jeg vil bare minne om at det var to partier i denne salen som for et par år siden stemte mot innføring av reklame på Tekst-TV på NRK, og det var Høyre og SV. Det var fordi vi ønsket å holde NRK reklamefritt. Vi ønsket at NRK gjennom lisensinntektene skulle dekke sin virksomhet. Så det overrasker meg litt at Arbeiderpartiet plutselig har inntatt en holdning om at nå skal man være meget restriktive, når man i dag kan laste ned ringelyder og reklame for ditt og datt fra Tekst-TV-sidene på NRK. Synes Ausdal Starrfelt det er en god ting at prinsippet om reklame ble gjennomført på NRK Tekst-TV, som er nært knyttet til allmennkringkasteren? De fleste ser ikke forskjell på Tekst-TV og vanlig TV når de er inne på kanalen.

Presidenten: Presidenten vil for ordens skyld gjøre oppmerksom på at talerstolen kan heves og senkes, men med betydelig mindre støy enn tidligere. Det oppfordres til å teste ut dette ved neste innlegg!

Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A): Eg òg lurte på om dette (talarstolen) verka, men det gjorde jo det!

Ja, spelefilm kan vera kjerneverksemd. Og sjølv om det ikkje var det, har det veldig mykje med legitimitet å gjera. Og det tykkjer eg statsråden legg mykje vekt på i si utgreiing. Me må sjå til at folk er nøgde med det NRK sender. Førebels er det ikkje full dekning for NRK2, og er det noko veldig mange folk likar å sjå, er det film. Då må det, i tillegg til at me tykkjer at film kan vera ein del av kjerneverksemda, tilleggast vekt.

Når det gjeld restriktivitet i høve til reklame eller andre inntekter til NRK, var ikkje eg med på den førre rundden der Tekst-TV vart behandla. Men eg har eit syn som går ut på at dette må me ta stilling til i sak for sak, og mitt utgangspunkt er at eg vil vera restriktiv. Eg trur ikkje eg vil seia meir enn det. Når det kjem nye saker, nye spørsmål knytte til dette, vil me få høve til å diskutera det. Då vil eg vera med og diskutera det. Men eg har eit restriktivt syn. Eg meiner at ein av hovudkvalitetane ved NRK er at det er reklamefritt. Me fann ei praktisk løysing når det galdt sponsorinntekter i førre runde, og parallelt med å ha eit restriktivt syn har eg eit pragmatisk syn på dette. Me får ta sak for sak når dei kjem. Og så vil ikkje eg ta omkamp om dette med Tekst-TV no.

Per Roar Bredvold (Frp): Mange føler det urettferdig å betale en lisens som stiger for hvert år, uten at den enkelte føler at man bruker NRK mer enn før – heller motsatt. TV 2, TvNorge, TV3 og andre kanaler får en stadig større del av seernes gunst. En heller mangelfull dekning av NRK2 gjør seg også gjeldende som et urettferdig moment. Ser Arbeiderpartiet for seg et tak for hvor stor den tvungne lisensen bør være for den enkelte av oss? Som sikkert representanten fra Arbeiderpartiet vet,

ønsker Fremskrittspartiet en gradvis redusering av lisensen og å erstatte denne med andre inntektskilder og effektivisering.

Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A): For Framstegspartiet er det meste av skattar og avgifter som er pålagde, urettvist. Me tykkjer ikkje det, me tykkjer lisens er ein god måte å finansiera ein allmennkringkastar på. Det er ikkje spesielt norsk heller. Eg har ikkje sett noko tal på at lisenspengane relativt sett har auka meir enn prisstigingane elles – så akkurat det veit eg ikkje. Eg har ikkje noka oppleving av at det som ein betalar sjølv, har vorte relativt sett dyrare enn andre ting. Om det skal vera eit tak – det måtte vera relativt. Arbeidarpartiet har ikkje vurdert om me skal setja eit prosentvist eller promillevist tak på kor høgt det kan koma. Det får me ta etter kvart.

Så snakkar Framstegspartiet og andre som om alt anna var gratis. Det er ganske mykje av det me ser på fjernsynet særleg, som kostar pengar. Anten kostar det – for nokre av oss – irritasjon i form av mange avbrot med mykje reklame, og/eller det kostar pengar å få det installert, i form av kablar, i form av antenner osv. Så det er jo ikkje slik at alt det andre er gratis. Det er heller ikkje slik, så vidt eg har oppdaga, sjølv om eg ikkje er nokon stor fjernsynssjåar som brukar det meste av tida mi på det, at NRK er dyrast – i alle fall ikkje om me ser det i høve til breidd, mengd og kvalitet.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Ola T. Lånke (KrF): Kulturministeren valgte denne gangen å konsentrere sin mediepolitiske redegjørelse om NRK, med hovedvekt på NRKs framtidige økonomiske situasjon. På bakgrunn av den sterke fokuseringen som har vært på NRK særlig det siste halvåret, var det både forventet og nødvendig at det nå kom en redegjørelse om NRKs økonomi. At statsråden derved også valgte å la det bli med det, og la omtalen av den øvrige mediepolitikken utstå til en senere melding, tar vi til etterretning.

Derimot er det grunn til å undre seg over at statsråden først vier hele sin redegjørelse til NRKs økonomi, men likevel ikke gir noe svar på det viktigste spørsmålet, nemlig hvordan NRK skal sikres økonomisk i en ny og krevende medievirkelighet. Først i en kommende stortingsmelding skal dette avklares, og i de årlige budsjetter. Dette handler jo om grunnlaget for hele NRKs digitale strategi. På samme måte varsler statsråden igangsettning av et arbeid med å avgrense og definere allmennkringkastingsoppdraget. Det er positivt, og det er også forståelig at dette tar tid. Men når man slik skyver alle de viktigste spørsmålene foran seg, og samtidig varsler en grundig gjennomgang av status på hele mediefeltet i en stortingsmelding allerede til høsten, fører det unektelig til at debatten i dag blir mindre interessant enn den kunne ha blitt.

La meg likevel i rettferdighetens navn si at statsråden i sin redegjørelse gav enkelte avklaringer som også for Kristelig Folkeparti er avgjørende viktig. Selv om det for noen kan virke selvfølgelig, er vi glade for forsikringen

om at Regjeringen fortsatt vil satse på NRK som en reklamefri allmennkringkaster som kan tilby befolkningen fri og uavhengig informasjon, og ikke minst at den ser dette som like viktig etter overgangen til digital teknologi som før.

Kristelig Folkeparti støtter også Regjeringens ønske om å beholde lisensfinansieringen. Det er riktig at lisensen i noen grad er avhengig av NRKs legitimitet og posisjon. Dersom NRK taper terreng i forhold til andre selskaper, svekkes også berettigelsen av lisensen. Men det kan ikke være slik at legitimitet utelukkende måles ved hjelp av seer- og lytterfrekvenser. Jeg tror de fleste vil være villig til å betale for å beholde en seriøs og uavhengig institusjon som NRK, selv om den ikke engang toppe de fleste statistikker. Kvalitet er like viktig som kvantitet. Jeg er enig med statsråden i at NRK ikke trenger å være størst, men at det er viktig at selskapet favner vidt, og at oppslutningen om dets samlede tilbud er stor.

Samtidig tror jeg heller ikke det er noen løsning å flytte finansieringen av NRK over til statsbudsjettet. Noen har tatt til orde for det. Også det betyr jo finansiering ved hjelp av skattebetalernes penger og vil dessuten medføre at man om lag måtte doble Kulturdepartementets budsjett i forhold til hva det er i dag, for å finansiere NRK. Det tror jeg man bare kan glemme.

Statsråden slår fast at NRK skal være reklamefritt – ja, som hun sier: «i all hovedsak» skal NRK være et reklamefritt alternativ. Samtidig åpner hun en dør på gløtt for at sport kan reklamefinansieres. Det er da jeg lurer på om statsråden helt tror på det hun selv sier. Når hun må gjenta «i all hovedsak» en rekke ganger i redegjørelsen, spør jeg om det virkelig er viktig for å overbevise seg selv. På samme tid lyder det litt underlig når det sies at «noen har tatt til orde for reklamefinansiering av sport». Jeg har lurt litt på hvem denne «noen» er. Kan det være statsråd Ellen Horn selv? Eller kanskje hennes statssekretær Roger Ingebrigtsen? For i et oppslag i Dagens Næringsliv tidligere i vinter står det at kulturministeren vurderer å gi NRK lov til å finansiere dyre sportsrettigheter med reklame. Statssekretær Ingebrigtsen bekrefter i intervjuet i samme oppslag at en av ideene som nå utredes, er å la NRK få sende reklame i forbindelse med internasjonale sportsbegivenheter. Hvis dette skulle bli alvor, er jeg alvorlig redd for at man begir seg inn på en farlig glideskala, som også representanten Ausdal Starrfelt nettopp understreket i en replikk. Derfor er det et betryggende signal at statsråden nå sier dette først er aktuelt etter at regjering og storting har drøftet spørsmålet. Litt overraskende er det likevel at dette bringes på bane bare kort tid etter at Arbeiderpartiet på sitt landsmøte vedtok at «NRK også i framtida skal være reklamefri». Jeg vet ikke hvor forpliktende slike landsmøtevedtak er for statsråden, men helt uten betydning kan de vel ikke være.

Ikke desto mindre er det grunn til å rose ministeren for hennes klare presisering overfor NRK når det gjelder nødvendigheten av bedre økonomistyring. Denne har åpenbart ikke fungert godt nok. Den finansielle åpenhet, kontroll og oversikt må bedres, er statsrådets krav. Vi er enig. Folk skal vite hva pengene går til, og de vil ikke

finne seg i å punge ut for en vare de ikke får. Derfor er kritikken mot den profil NRK2-kanalen har fått, helt berettiget. Jeg er helt på linje med statsråden når hun skjerper kravene som ble lagt til grunn da denne kanalen ble opprettet, nemlig at den skulle være en avlastningskanal. Dersom det skulle falle Redaktørforeningen tungt for brystet at eieren finner grunn til å minne om de vedtatte forutsetninger som ble lagt til grunn da kanalen ble opprettet, lyder det mer som et obligatorisk ritual enn som en betimelig advarsel. Selvsagt rokker ikke dette ved den redaksjonelle frihet. Og den skal vi også vite å vokte.

Men når NRK2-kanalen bringes på bane, kommer vi ikke forbi at det har vakt et distriktsopprør at denne kanalen gradvis har blitt forandret til å bli en selvstendig kanal som innbyggerne i mange distrikter ikke kan ta inn uten å måtte skaffe seg en kostbar parabolantenne. Når vi samtidig konstaterer at de samme innbyggerne heller ikke får del i hele det radiotilbudet som folk i mer sentrale strøk får, forstår vi at de reagerer. I virkeligheten er det bare P1 som distribueres fullgodt over hele landet. Sammenholdes dette med den åpenbare vegring NRK selv har vist når det gjelder å oppfylle Stortingets forutsetning om å bygge ut distriktsfjernsyn i Østfold og Nordland, etterlater det et inntrykk av at institusjonen er mer opptatt av å tilfredsstille folk i områder med stor befolkningstetthet. Det er vel der brorparten av NRK-ansatte bor, og det er der også de andre medietilbudene er best utbygd. En mediepolitikk som på denne måten bidrar til å forsterke sentraliseringen, er vi ikke tjent med, og Kristelig Folkeparti ser det som en viktig oppgave å endre på dette.

Det er ikke tvil om at NRK – ved sin mangel på følsomhet i forhold til de forventninger folk ute i landet har – selv har bidratt til å sette lisensen under press. Det står heller ikke til å nekte at med de økningene som har vært, og som først og fremst rammer dem med svakest økonomi, minstepensjonister, funksjonshemmede, trygdede, studenter osv., har lisensen nådd et nivå som ikke bør heves med det første. Det blir igjen NRKs utfordring å bruke de inntektene de har, på en mer effektiv måte.

Det har vært påpekt fra ulike hold utenfor NRK at det bør være fullt mulig å drive en allmennkringkasting på et kvalitativt høyt nivå i Norge, med en fast inntekt på over 3 milliarder kroner årlig. Det er vi enig i, og den utfordringen må NRK være villig til å ta. Når det gjelder mulighetene for å tilføre NRK ekstra ressurser for å gjennomføre den digitale utbyggingen, er heller ikke vi rede til å gi noen løfter om dette nå. Så lenge dette skal vurderes nærmere og legges fram som en egen sak, vil vi måtte avvente denne.

Til slutt vil jeg si at vi gjerne hadde sett at kulturministeren hadde gått noe mer inn på de kulturpolitiske aspektene ved mediepolitikken i sin redegjørelse. Vi savnet ikke bare en drøfting av det ansvar NRK som allmennkringkaster har for hele befolkningen, vi savnet også noe om radioens rolle i en sterkt visualiserende virkelighet. Kringkasting er mer enn fjernsyn.

Tilbudet til barn og unge og bevisstheten om hvordan innholdet i mediene bidrar til å forme deres virkelighetsoppfatning og skape holdninger, ble understreket på en

god måte. Derimot ble ikke mediens viktige rolle i en overkommersialisert tid behandlet, heller ikke den multi-kulturelle sammenhengen vi nå mer og mer lever i. Vi savnet også noe om oppfølgingen av det som tidligere har vært sagt om en bredere presentasjon av kunst og kultur i fjernsynet samt forholdet til tro og livssyn.

Men jeg har også forståelse for at ikke alt kan finne plass innenfor en kort redegjørelse. Uten at vi skal komme på kant med mediens uavhengighet og redaksjonelle frihet, må det likevel være på sin plass å drøfte de mer innholds- og verdimeslige aspekter ved mediepolitikken og ikke la det utelukkende handle om systemer og fysiske rammevilkår. Etter vår oppfatning forsømmer vi oss sterkt som politikere dersom vi unnlater å ta opp disse spørsmålene til debatt.

Vi ser derfor fram til den varslede meldingen om hele mediefeltet og håper at disse viktige elementene blir drøftet der.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jon Olav Alstad (A): Det kan synes som om representanten Ola T. Lånke har glemt at han selv, nå på vårparten, krevde en redegjørelse om NRKs situasjon. Det er mulig det er fordi han krevde det i media, for han brukte en del tid på å påpeke at det blir en lite interessant debatt når vi bare skal diskutere NRK og la det bli med det. Ikke skjønner jeg hvordan vi skal få velgerne til å huske lenger enn én måned, når vi ikke engang klarer å få stortingsrepresentantene, fra Kristelig Folkeparti, til å gjøre det – de glemmer altså sine krav så raskt.

Medieredegjørelser er et fenomen som ble innført av sentrumsregjeringen, noe Arbeiderpartiet i sin tid var skeptisk til fordi vi mente behandlingsmåten i Stortinget gjør redegjørelser til et lite egnet grunnlag å fatte konkrete vedtak på. Derfor har nå Arbeiderpartiet varslet at vi vil ha en egen stortingsmelding om dette, som skal gi Stortinget grunnlag for å fatte ordentlige og solide vedtak. Det kunne jo, ettersom representanten Lånke etterlyste mer konkrete forslag i forbindelse med medieredegjørelsen, være greit å høre om Kristelig Folkeparti virkelig syns at en redegjørelse er egnet som grunnlag for Stortinget til å foreta den typen utredninger og fatte konkrete avgjørelser av den størrelsesorden som det er snakk om her.

Ellers brukte representanten en del tid på å polemisere når det gjaldt reklame og NRK. Han har tydeligvis lest Arbeiderpartiets program. Jeg må beklage, jeg har ikke rukket å lese Kristelig Folkepartis program – på den andre siden er det kanskje ikke så viktig, heller. Han etterlyste klare skiller mellom reklame/ikke reklame. Det er jo slik at vi fra Stortingets side, med støtte fra Kristelig Folkeparti, faktisk har trukket opp de klare linjene og slått fast at fjernsynet ikke skal reklamefinansieres, men at vi, når det gjelder de tjenestene som mediebedriften, mediehuset, NRK, tilbyr via andre kanaler, som f.eks. nettet og tekst-TV, har åpnet for muligheter for reklamefinansiering.

Har representanten fra Kristelig Folkeparti glemt at han var med og gav sin støtte til det forslaget?

Ola T. Lånke (KrF): Representanten Alstad prøver å vekke meg opp av en påstått glemsel, noe jeg ikke helt forstår nødvendigheten av.

Jeg er klar over at jeg har bedt om en redegjørelse om NRK – jeg sa vel i mitt innlegg at det var nødvendig at den kom. Det jeg pirket borti, var at man skjøv foran seg en del essensielle spørsmål i den sammenheng og tok opp de mer forutsigbare aspektene ved NRKs situasjon. Det er jo et valg som jeg for så vidt har tatt til etterretning.

Når vi da går over til å diskutere hensiktsmessigheten ved denne typen redegjørelser som vi debatterer i dag, må jeg si at slike redegjørelser er vel noe alle har sett på som en slags prøveordning. I stor grad synes jeg de har fungert ut fra den hensikt vi hadde med dem, men jeg ser klart, når vi nå står overfor store, komplekse saksområder – f.eks. NRKs økonomi, som det har vært fokusert mye på, og i det hele tatt hele mediefeltet som sådan – at det også er behov for en bredere gjennomgang, et større dokument, innimellom. Jeg har ikke tatt standpunkt til om jeg vil gå imot at vi skal fortsette med redegjørelser. Jeg tror fortsatt de har en plass – på avgrensede områder – men jeg ser jo nå at skal vi få en grundig debatt om mediefeltet, er det nødvendig å få en større sak på det. Jeg har ikke noe imot det. Jeg savner kanskje også redegjørelser på enda flere områder, men det er jo et tidsspørsmål om vi rekker over alt i dette huset.

Så var det spørsmål om jeg har glemt at det var enighet om å åpne for kommersiell finansiering på avgrensede områder. Jeg har heller ikke glemt det. Det gjorde vi med vitende og vilje. Vi la inn veldig klare føringer, som vi var enige om – og sånn sett har ikke jeg betraktet det som TV-reklame. Men når statsråden også åpner for reklame når det gjelder sportssendinger på skjermen, i vanlige (presidenten klubber) bildesendinger, synes jeg det er noe annet. (Presidenten klubber.) Det var i grunnen det som var mitt anliggende

Presidenten: Presidenten gjør oppmerksom på at «all, all» tid er oppbrukt.

Per Sandberg (Frp): Representanten Lånke var veldig opptatt av at vi ikke må forsømme oss som politikere. Det er jeg enig i. Jeg var også enig med Kristelig Folkeparti i at vi måtte ha en skikkelig redegjørelse når det gjaldt NRK – Fremskrittspartiet fremmet faktisk et Dokument nr. 8-forslag om det på et tidligere tidspunkt.

Men det som er forskjellen her, er at Fremskrittspartiet i hvert fall har «synset» selv. Vi har faktisk lagt fram en 10-punkts plan om framtida til NRK. Det er her jeg syns at representanten Lånke og Kristelig Folkeparti forsømmer seg som politikere, for de har ikke lagt fram et eneste punkt, et eneste alternativ når det gjelder framtida til NRK! Det er greit å «synse» en hel masse om hva som skal skje i framtida, men vi har visst om situasjonen i NRK i lang, lang tid.

Det er der jeg ønsker å utfordre Lånke: Kan ikke nå også Kristelig Folkeparti «synse» et eller annet om NRK i framtida? Vil Kristelig Folkeparti være med på å bevilge 3-5 milliarder kr til NRKs digitale satsing? For jeg legger merke til at Kristelig Folkeparti også ønsker å beholde og øke lisensen i framtida fordi det er behov for 3 milliarder kr – minst – for å bevare kvaliteten i NRK. Da er det jeg også etterlyser det som var Lånkes påstander i hans innlegg, at en har vært frampå og presisert streng økonomistyring i NRK.

Jeg etterlyser Kristelig Folkepartis tanker omkring NRK i framtida. Da kan heller ikke Kristelig Folkeparti forvente annet av Regjeringen enn at det kommer en melding til høsten, når de ikke ønsker å ta noe standpunkt.

Ola T. Lånke (KrF): Representanten Sandberg berørte flere sider ved mitt innlegg og påstår at vi forsømmer oss når vi ikke har «synset» omkring NRKs økonomiske situasjon og lagt fram en lang rekke punkter for hvordan vi skal løse disse, og det er riktig. Jeg tror det handler litt om at Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har litt forskjellig arbeidsform i Stortinget. Vi ser på NRKs rolle og oppdrag som svært seriøst, samtidig som det også er et uavhengig selskap i forhold til Stortinget. NRK selv må i veldig stor grad disponere over sine ressurser og legge opp nødvendige planer for økonomistyring, kontroll osv.

Jeg syns ikke det vil være riktig av oss å «synse» omkring disse tingene uten at vi får grundig redegjort for hvilke problemer man står overfor. Det er ikke en politisk øvelse å «synse» om alvorlige spørsmål som dette. Jeg tror at her ligger forskjellen mellom Fremskrittspartiets og mange av de andre partienes måte å jobbe på i forhold til Stortinget. Det er Regjeringens oppgave å legge fram saker for Stortinget på en skikkelig og grundig gjennomarbeidet måte, og så skal vi ta stilling til dem. Det er derfor vi også slutter oss til at det nå blir redegjort nærmere for økonomien fra Regjeringens side.

I tillegg var representanten Sandberg innom at Kristelig Folkeparti ville være med på 3-5 milliarder kr i bevilgninger for å innføre digitalisering. Det har vi ikke sagt. Jeg sa tvert imot at vi ikke ville ta stilling til det nå. Det ville vi vente med til redegjørelsen. Det er heller ikke riktig, som representanten Sandberg påstår, at vi vil øke lisensen. Jeg sa tvert imot at vi antakeligvis var nådd en grense nå hvor vi ikke med det første bør øke lisensen. Men vi vil beholde den, for vi tror at det er den eneste måten å finansiere allmennkringkasteren på i Norge, i likhet med i veldig mange andre land som det er naturlig å sammenligne seg med.

Ågot Valle (SV): Representanten Lånke var opptatt av NRKs økonomi. I dag legger SV fram et forslag, som vi også hadde ved budsjettet i fjor, om at NRK skal kunne sidestilles med avisene i forhold til moms – nullsats på moms og fratrukket for inngående avgift. Det vil ikke hjelpe NRK over kneika i forhold til digitalisering og de kostnadene som kreves der, men det ville i hvert fall hjel-

pe NRK et stykke på veg. Det ville gi NRK 80-120 mill. kr ekstra pr. år. Jeg vil bare utfordre representanten til å gi sitt syn på et sånt forslag.

Så til et enda større og mer prinsipielt forslag. Jeg lurer på om representanten Lånke var like forbauset som jeg over at kulturministeren så vidt omtalte samtalen TV 2, NRK og Telenor imellom, men ikke gav sitt synspunkt på det. Det kan dreie seg om et portalselskap, det kan også dreie seg om et digitalt bakkenett. Ut fra kulturministerens redegjørelse ser det ut som om det også kan være et portalselskap.

Det reiser noen viktige prinsipielle spørsmål. Det reiser spørsmålet om vertikal integrasjon og da i forhold til mangfold, og det reiser spørsmålet om hvem det er som skal kunne kontrollere portalene, som i framtida også vil kunne utvikle seg til å bli elektroniske programguider. Det er helt klart at det å kontrollere så begrensede ressurser som en elektronisk programguide vil være, gir veldig stor makt, også til å kunne holde ut for det som kunne være konkurrenter, f.eks. lokal-TV, som jeg vet representanten Lånke er veldig opptatt av. Vil Lånke være enig i at det må være et ufravikelig krav dersom NRK skal gå inn i et portalselskap, at portalen – EPG'en – skal være åpen for lokal-TV, for ikke-kommersielle nettsteder, som i framtida kan kringkaste og verne om allemannsretten til nettet?

Ola T. Lånke (KrF): Representanten Ågot Valle berørte en rekke litt kompliserte spørsmål i forbindelse med overgangen til en digitalisert virkelighet. Men først var hun også innom et forslag om å gi nullsats på moms kombinert med fradragsrett for inngående avgift for NRK. Det er et forslag som har kommet opp på bordet i dag, og det vil vi selvfølgelig vurdere. Jeg tror det også ligger innenfor det som vil være naturlig å få vurdert i forbindelse med den forestående gjennomgangen som statsråden har varslet. Jeg tror ikke det vil være aktuelt for oss å gå på det i dag, men ha det under vurdering og se nærmere på det når vi får se helheten.

Når det gjelder de forhandlinger som har vært ført, og som sikkert føres, mellom NRK, TV 2 og Telenor om den framtidige digitale etableringen, er vi veldig lite orientert om hvordan de foregår. Inntil videre er det vel vanskelig for oss egentlig å ha noen berettiget mening om det – og om vi bør ha det, også. Dette må vi vel overlate til de forhandlende parter å utmeisle.

Men jeg er enig med representanten Valle i at det er mange spørsmålsstillinger knyttet til dette. Jeg har selv også fulgt med og sett litt hva som sies om det, men jeg syns det sies veldig lite foreløpig, og derfor er det ikke så lett å si så mye om det heller. Det er imidlertid klart at den vertikale integreringen som representanten henviste til, bør vi være opptatt av, og jeg er også opptatt av at ikke distribusjonsselskaper i for stor grad også får dominere på programproduksjon og på en måte får hånd om hele den vertikale linjen. At lokalmediene må få sin plass i dette, er jeg en varm forkjemper for, og det må være en portal hvor de også får anledning til å sende. Det gjelder både fjernsyn og radio også, på det området som det gjelder.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Trond Helleland (H): Nå gikk det bra (med talerstolen,) president!

Kulturministerens medieredegjørelse var i realiteten en NRK-redegjørelse. Jeg skal ikke kritisere statsråden for så ensidig å legge vekt på en gjennomgang av NRKs status. Det var nødvendig etter det siste årets turbulens, og, som det har vært nevnt, flere har bedt om den type gjennomgang. Jeg håper imidlertid at statsråden i sitt innlegg senere i debatten også vil berøre andre temaer, eventuelt kommentere innspill som kommer i dette innlegget og andre.

Høyre er tilhenger av at Norge skal ha sterke allmennkringkastere som kan formidle norsk språk og kultur. Det blir stadig viktigere i en tid hvor stadig nye utenlandske nisjekanaler dukker opp. Overgangen til digital-TV er i full gang for dem som har parabol og kabel. Det er derfor viktig at man har en bevisst strategi for hvilken rolle NRK skal spille i denne utviklingen.

Statsråden ser ingen naturlov som knytter lisensen til analog kringkasting. Jeg ser heller ingen slik naturlov, men statsråden legger også vekt på at lisensen må ha legitimitet. Det er det som vil være interessant i et fremtidig digitalt kanalunivers. Vil seerne, som alle har tilgang til et titalls kanaler, være beredt til å betale lisens for NRK? Dette er det i hvert fall verdt å problematisere, og jeg regner med at det vil bli gjort i den varslede stortingsmeldingen.

Når det gjelder statsrådets redaksjonelle kommentarer til programskjemaet for NRK1 og NRK2, kan man få inntrykk av at statsråden ønsker å styre programvirksomheten. Spillefilmer, amerikanske og andre, har etter min mening vel aldri vært en del av kjernevirksomheten til en allmennkringkaster, så det undrer meg at statsråden er spesielt bekymret for dette. NRK2 skulle være en avlastningskanal, og har i stor grad vist seg å være det, men så lenge ikke alle får inn kanalen, vil det være reaksjoner fra dem som ikke får inn tilbudet.

Derfor er det gledelig at statsråden nå signaliserer utlysning av konsesjon for å bygge ut et digitalt bakkenett. Høyre slutter seg til statsrådets ønske om at en slik utbygging må skje så raskt som mulig, samtidig som en ved konsesjonstildeling legger vekt på at nettet blir landsdekkende. Så lenge dette bakkesendte nettet, gjerne i kombinasjon med andre sendeplattformer, skal formidle allmennkringkasterens programmer og erstatte dagens analoge sendenet, må det forutsettes tilnærmet 100 pst. dekning før man slår av de gamle analoge senderne. Jeg ser i statsrådets redegjørelse at hun sier at «størsteparten» av innbyggerne bør ha tilgang på digital-TV før en slår av det analoge nettet. Jeg vil gjerne ha en definisjon av «størsteparten», for jeg regner med at de små krusningene vi har hatt når det gjelder dekning av NRK2, vil bli som flau bris å regne hvis en slår av NRKs hovedsender når – la oss si – 60 pst. har digital-TV. Det tror jeg ikke går. Jo kortere parallellsendetiden blir, desto mindre vil utgiftene til dobbeltdistribusjon være, så en rask utbygging er nødvendig.

NRK har presentert sine anslag for hva digitaliseringen vil koste. Det er urealistisk dersom NRK regner med

at Stortinget vil dekke hele denne regningen, som etter min mening er skrevet med gaffel, men Høyre er ikke fremmed for at kostnader ved dobbelt distribusjon kan dekkes opp på ekstraordinær måte. Jeg ser fram til den varslede stortingsmeldingen og forventer at departementet foretar en nøktern analyse av hvilke utgifter det vil være naturlig å dekke. Med lisensinntekter på over 3 milliarder kr, eller like mye som blir bevilget til kulturformål over statsbudsjettet, er det min mening at NRK må sette av årlige beløp innenfor egne budsjetter til å dekke kostnadene ved digitaliseringen.

I forbindelse med den varslede stortingsmeldingen er det naturlig med en gjennomgang, som jeg tidligere har bedt om. Hva slags minimumstilbud skal alle få når det digitale bakkenettet tas i bruk? Det er åpenbart at allmennkanalene må være med, likeså vil det være naturlig at andre norskspråklige kanaler er med. Det som er positivt og gledelig, er at statsråden i sin redegjørelse varsler at det ved innføring av digital-TV skal gis adgang til nye kringkastingsselskaper som ønsker å drive riksdekkende sendinger. Dette vil øke konkurransen, samtidig som det vil gjøre konsesjonen for å sende riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn, TV 2-konsesjonen, tilnærmet verdiløs. Det bør derfor legges opp en strategi for hvordan man takler denne utfordringen.

Konsesjonsutlysningen for TV 2-konsesjonen legger opp til sju års konsesjon fra år 2002. Jeg håper ikke dette vil legge begrensninger på muligheten til en raskt utbygging av digitalfjernsyn. Når jeg først snakker om TV 2: Det er positivt at den nye konsesjonen nå er utlyst, og at auksjonsprinsippet ble lagt til side. Isteden får en nå forhåpentligvis en konkurranse basert på kvalitet og innhold, og som avgjøres på en rettfærdig måte.

I den nye konsesjonsutlysningen står det meg bekjent ingenting om eierskapsbegrensninger. I den gjeldende TV 2-konsesjonen heter det at ingen kan eie mer enn 33,3 pst. Høyre vil støtte at denne begrensningen fjernes, og helst umiddelbart. Schibsted har varslet at de vurderer å selge sine aksjer, men har også signalisert at det vil være mer interessant å forbli på eiersiden dersom 33,3 pst.-regelen oppheves. Så kan man spørre seg: Hva vil man være mest tjent med – en sterk norsk eier, eller to utenlandske eiere som kontrollerer selskapet? Det er nemlig med stor sannsynlighet alternativet dersom Schibsted selger ut sin post, eventuelt at et nettselskap – norsk sådant – kommer inn på eiersiden. Høyre er skeptisk til om eierskapsloven og Eierskapstilsynet har noen funksjon i et medielandskap preget av sterke internasjonale grupperinger. Vi trenger sterke norske eiere også, og for meg virker det som om Eierskapstilsynet er mest opptatt av å stikke kjepper i hjulene for små lokalaviser som ønsker seg sterke eiere. Nei, la konkurranselovgivningen virke også på dette området.

I forbindelse med den varslede stortingsmeldingen vil jeg be departementet se på lokalfjernsynets plass i dagens og morgendagens TV-landskap. Hvilken plass vil det få på de digitale multipleksene, hvilken plass vil det få på de elektroniske programguidene, og hva skjer dersom eierforholdene i TvNorge endrer seg og avtalen om

(Helleland)

distribusjon av lokal fjernsyn droppes? Jeg mener det er viktig at vi har et nett av lokal fjernsynsstasjoner som på en stadig bedre måte formidler lokale nyheter, sport og kultur. Det har vært et slit for dem i mange år, men det ser nå ut til at noen av stasjonene begynner å gå med overskudd.

Selv om det siste året har vært en økonomisk nedtur for de mest teknologioptimistiske, med børsfallet på IT- og telekom-aksjer, ruller utviklingen videre. Konvergensten rykker stadig nærmere, og integreringen av ulike medier fortsetter med uforminsket styrke. Digitaliseringen av radioen har gått tregere enn forventet, men det er fortsatt interesse for nye konsesjoner for riksdekkende digitalradio. Jeg regner med at departementet vil ha samme holding til radio som statsråden signaliserte i forhold til TV, og at det ved overgang til digital sendeplattform bør tildeles flere konsesjoner for å drive riksdekkende radio.

Jeg har i dag også lyst til å gi honnør til den reklamefinansierte allmennkringkasterradioen vi har, nemlig P4. De har lenge blitt kritisert for å satse for lite på norsk musikk og for å ta konsesjonsforpliktelsene for lite på alvor. P4 har tatt denne utfordringen og sender nå langt mer norsk musikk, samtidig som de på andre konsesjonsbelagte områder tar sine forpliktelser på alvor. Det er bra, og viser en bevisst holdning og politikk hos den redaksjonelle ledelsen.

EU har nylig vedtatt et stort opphavsrettsdirektiv som vil bli viktig også for Norge. Det er ofte lett å glemme at alle de nye kanalene skal fylles med innhold – innhold som er åndsverk. Dette er åndsverk som med nye lagringsmedier blir stadig mer utsatt for kopiering. Jeg håper nå at man snart skjærer gjennom i striden mellom Fond for utøvende kunstnere og GRAMO, og at man anerkjenner at GRAMOs kamp handler om å kreve inn egne penger. Det er en viktig jobb Fond for utøvende kunstnere gjør, men etter min mening bør jobben begrenses til å være en tildelingsorganisasjon som kommer norske artister og kunstnere til gode, ikke, som i dag, å være en innkrevningsorganisasjon. Saken er nå løftet ut av statsrådets hender, og jeg regner med en snarlig løsning i tråd med det stortingsflertallet i fjor gav uttrykk for.

Mediepolitikken står overfor store og spennende utfordringer. Vår oppgave som politikere er å henge med i utviklingen uten å la oss blende av alle nye muligheter. Det offentlige rolle vil være regulatorens når det gjelder teknologien, og bidragsyterens når det gjelder de kulturpolitiske utfordringer et lite språksamfunn som det norske står overfor.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF): Eg er einig med representanten Trond Helleland i at det er viktig framover å ha ein sterk allmennkringkastar i forhold til både norsk språk og kultur, og at vi treng eit sterkt NRK. NRK2 skal vere ein avlastingskanal, og det har vore litt debatt rundt kva for ting som blir sende i dei ulike kanal-

ane. Trond Helleland stilte spørsmål om kva som skal vere allmennkringkastaroppgåva for NRK, dvs. kva dei skal sende i forhold til NRK2. Meiner Trond Helleland at Stortinget ikkje skal gi nokon signal i forhold til NRK2 som ein avlastingskanal for NRK, og at NRK eigentleg sjølv bør få vurdere det på eit heilt fritt grunnlag?

Vi veit at utgiftene i forhold til digitalisering ligg framfor oss, og representanten Helleland meinte at NRK årleg bør setje av pengar til dette på sine budsjett. Det kan nok vere ein måte å gjere det på, men det kan vere interessant å vite om representanten Helleland og Høgre meiner at NRK skal vere med og setje av alle kostnader til utbygging av dette innanfor sine budsjett.

Eg er einig i at det er bra at vi har fått utlyst ein ny konsesjon i forhold til TV 2, og håper at vi kan få ei rask avklaring på det. NRK har hatt godt av den konkurransen som har vore bl.a. frå TV 2, og det er sjølvsagt viktig at dei framleis har litt konkurranse framover.

Det er, som representanten Helleland var inne på, grunn til å gi P4 honnør, men når det blir aktuelt med ei fornying av og søknad om ny konsesjon, er Høgre då interessert i å pålegge P4 ei konsesjonsavgift? Frå Kristelig Folkeparti si side har vi lufta den tanken, og meiner at det bl.a. burde kunne gå til lokale medium. Det er vel kanskje ikkje Høgre einig i, men er de interesserte i å vurdere ei konsesjonsavgift?

Trond Helleland (H): Representanten Molvær Grimstad var opptatt av dette med allmennkringkasterollen, og jeg er også opptatt av det. Jeg tror det er viktig at det er allmennkringkasterne som selv i stor grad utformer den redaksjonelle politikken, og at vi som politikere gir overordnede retningslinjer. Og jeg kan aldri innbille meg at Stortinget har sagt at spillefilmer er en del av allmennkringkasteroppdraget. Det jeg tror Stortinget har vært opptatt av, er norskspråklige program, program rettet mot barn, program rettet mot minoriteter osv. Der tror jeg vi er helt på linje, men det forundrer meg at statsråden, når det har kommet noen leserbrev i avisene og noen henvendelser til Stortinget og Regjeringen, så lett tyr til det enkleste virkemidlet, nemlig å si at her må NRK gjøre noe annet.

Det som jeg også forundrer meg over, er hvordan NRK, hvis de skal følge opp dette, får plass til å sende alle de spillefilmene. De hadde jo en mandagsfilm før. Etter at de fikk NRK2 og la spillefilmene til den kanalen, har de film nesten hver dag. Og det er derfor folk reagerer. Så mitt råd er vel egentlig å sørge for å få digitaliseringen og utbyggingen av NRK2 i gang så fort som mulig, framfor å måtte gå tilbake på det sendeskjemaet som NRK1 nå har fastlagt, og som viser seg å være en suksess målt mot andre kanaler. Det er vanskelig å legge spillefilmer inn i programflatene. Men dette er jo redaktørens ansvar å vurdere.

Når det gjelder digitalisering, sa jeg, i motsetning til Kristelig Folkeparti, faktisk litt om hva Høyre var villig til å være med på. Kristelig Folkeparti ville jo bare vente og komme tilbake. Jeg sa at Høyre er villig til å være med på å diskutere å dekke utgiftene ekstraordinært til

parallellsending av digitalt og analogt TV. Det synes jeg kan være en rimelig sak for Stortinget å vurdere.

Når det gjelder konsesjonsavgift for P4, vil jeg avvende det. Det er ikke sikkert det er P4 som skal ha den nye konsesjonen heller. Det vet vi jo ikke. Det kan også hende at digitaliseringen har kommet så pass langt at det vil bli flere konsesjoner som blir utlyst. Det er allerede tildelt en konsesjon for digital, riksdekkende radio.

Jon Olav Alstad (A): Stortinget har i løpet av 1990-tallet gått fra å leke redaktør på innholdet til å bli langt mer profesjonell i hvordan man forholder seg til de ulike institusjonene våre. Så vidt jeg husker, ble det absolutt siste innlegget i stortingssalen som blandet seg inn i den redaksjonelle dekningen, holdt under en mediepolitisk diskusjon av Høyres daværende mediepolitiske talsmann om valgkampdekningen i Israel, i 1994 eller 1995. Det er greit å se at det er litt utvikling i Høyre også.

Det kan også være greit å minne hverandre på at NRK2 har en oppslutning på 2 pst. på tross av at de aller, aller fleste nå tar imot de signalene, så det er helt åpenbart at det ikke er noe folkekrav å få tilgang på programmene, men selvsagt har vi et ansvar for å prøve å imøtekomme de få som tross alt vil ha kanalen. Høyre ville som kjent ikke at noen skulle få dette tilbudet, men det har kanskje også endret seg etter hvert.

Jeg har forstått det slik at Høyre nå ønsker en utbygging av digitalt bakkenett. Det er ikke et åpenbart standpunkt, men etter mitt syn et fornuftig standpunkt. Men så har jeg i dagens debatt fått inntrykk av at Høyre ønsker seg et langt smalere NRK som skal holde seg unna f.eks. de amerikanske filmene, som Høyre i beste venstresradikal tradisjon har brukt som eksempel. For oss i Arbeiderpartiet er det helt åpenbart også en del av allmennkringkasteroppdraget å gi tilbud på de områdene også, og få sendt brede programmer som folk er interessert i og som folk vil se. Hvis Høyre kunne i klartekst ha forklart oss litt mer om hva de legger inn i dette allmennkringkastingsbegrepet sitt, hadde det vært en fornøyelse å høre på.

L o d v e S o l h o l m hadde her teke over presidentplassen.

Trond Helleland (H): Det siste spørsmålet, om jeg vil definere allmennkringkasterbegrepet, har jeg svart på før. Det vil jeg ikke. Det vil jeg at NRK selv i stor grad skal gjøre. At Stortinget kan ha overordnede debatter, er greit.

Ellers oppfattet jeg første del av Alstads replikk som en direkte tilslutning til mine standpunkt når det gjelder det at NRK2 ikke er en bred kanal som når så veldig langt ut. Når det ikke er noe folkekrav, tilsier det at det ikke er nødvendig å gjøre noen store grep heller. Når det gjelder de amerikanske spillefilmene, har jeg stor sans for dem og ser dem gjerne på et utall kanaler som man får inn gratis, uten å betale lisens. Det sier sitt. Er det noe det er nok av på norsk TV i dag – og da snakker jeg om dem som har parabol eller kabel, og det er snart over 70 pst. av befolkningen – er det tilbud på film. Jeg vil

gjærne ha gode spillefilmer både på NRK1 og NRK2, men jeg skjønnte ikke helt poenget med å heise det til en hovedsak i den mediepolitiske redegjørelsen.

Når det gjelder andre spørsmål som Alstad tok opp, kan det jo hende at valgkampdekningen fra Israel har blitt bedre siden 1994, og at det derfor ikke har vært noen debatt om det. Det er jo ikke normalt, og jeg ønsker ikke, at Stortinget skal ha noen debatt om programinnhold. Det er ikke vår oppgave. Det har dessuten skjedd en stor endring siden 1994/1995. NRK har blitt et aksjeselskap. Det er også viktig å minne om, for det hender av og til at både jeg og andre glemmer det når vi uttaler oss om mediepolitiske spørsmål. Jeg tror verden går framover, og jeg håper at NRK får mulighet til å utvikle seg på en god måte. Vi ønsker ikke et smalt NRK, tvert imot. Vi ønsker et bredt, folkelig, godt NRK som er finansiert ved lisens, inntil man kanskje må vurdere andre måter å finansiere det på. Men det er viktig for Høyre å understreke at en bred reklamefri kanal er viktig.

Anne Enger Lahnstein (Sp): Jeg har lyst til å utfordre Helleland på et veldig folkelig begrep som jeg har hørt han har brukt to ganger, men jeg må først si at det er veldig interessant å høre Helleland snakke om mediepolitikken. Jeg er stort sett og i hovedsak langt på vei enig, og jeg må si at han har satt seg godt inn i det, i den forstand at det er mange faguttrykk. Men representanten bruker uttrykket «gaffel». Han brukte «gaffel» i denne sammenhengen, og jeg har hørt det tidligere, det er skrevet med gaffel. Jeg har oppfattet det slik at det egentlig dreier seg om at man fikk presentert i media mange store tall for kostnadene knyttet til en digitalisering. Jeg mener det er håndtert på en fornuftig måte av kulturministeren når man har valgt å utfordre NRK klarere på hva det er dette dreier seg om, at det derfor er en fornuftig prosess i gang, og at det ikke er klokt av stortingsrepresentanter å kommentere store tall som kommer i tide og utide fra aktører i dette bildet. Det er det ene.

Det andre er resonnementet knyttet til spillefilmene og NRK2. Jeg synes det var høyst berettiget at kulturministeren tok opp det forholdet. Det er ikke det at det er spillefilmene i seg sjøl som nødvendigvis gir denne legitimiteten, selv om jeg tror folk har behov for det, men det er så irriterende for folk som ikke tar inn NRK2, å få denne reklamen for spillefilmen, Niern på NRK2, i NRK1. Det er heller ikke slik at alle deler av landet har kabel. De fleste kan selvfølgelig få parabolantenne, men det er noen i distriktene som rammes av det samme, og som har et legitimt krav på å få med seg et tilbud som også omfatter spillefilmer.

Trond Helleland (H): Jeg er sikker på at NRKs representanter, enten ved pc-skjermen, der de hører på, eller i diplomatlosjen, merker seg alle gode innspill i forhold til hva folk er irritert over når det gjelder NRK2 og markedsføringen av film.

Det Enger Lahnstein først var inne på, var begrepet å skrive regninger med «gaffel». Da blir det gjerne noen sifre ekstra, og min påpeking har vært at jeg ikke tar tallene

fra NRK for god fisk. Jeg oppfatter vel at det egentlig er akkurat det samme kulturministeren sier på en litt mer diplomatisk og ordentlig måte, nemlig at NRKs tall ikke nødvendigvis er fasiten. De må gås gjennom nøye, de må ses på, og det må vurderes på hvilke måter dette skal finansieres. Jeg har lyst til å gjenta at når NRK altså har disse etter hvert veldig store lisensinntektene og likevel ikke klarer å få skinnfellen til å strekke til, er det vel et signal om at det er – og det tror jeg de fleste i denne sal har en følelse av – nødvendig med omorganisering, det er nødvendig med rasjonalisering i NRK, og det er nødvendig å tenke nytt.

Jeg synes det var ganske illustrerende at da saken om eventuelt salg av «Det hvite hus» på Marienlyst kom opp, ble det et ramaskrik, spesielt fra en del eldre ansatte, for her lå kulturen i veggene, osv. Det er sikkert riktig. Men hvis en kunne frigjort en milliard eller to ved å flytte inn i moderne, tidsmessige lokaler, er det altså den type grep NRK faktisk må vurdere. Derfor har jeg heller ikke avvist det. Jeg har ikke noe følelsesmessig forhold knyttet til Marienlyst. Jeg synes det er flotte omgivelser de er i. Men hvis de kunne spart mye penger på det, så hvorfor ikke? NRK skal produsere fjernsyns- og radio-program for det norske folk, ikke først og fremst være en oppbevaringsinstitusjon.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Per Roar Bredvold (Frp): NRK skal være reklamefri og lisensfinansiert fastslo kulturminister Ellen Horn i sin mediepolitiske redegjørelse i Stortinget for noen dager siden, dette for at NRK skal være et uavhengig allmennkringkastertilbud i den fremtidige kanaljungelen.

Dette kan høres riktig ut, men Fremskrittspartiet er ikke enig. Uavhengig av hvem, kan man spørre seg. Fremskrittspartiet mener at en mediekanal som NRK ikke nødvendigvis er uavhengig når man er avhengig av et politisk flertall for nettopp å få sine inntekter. Det politiske flertalls gunst er viktig nettopp for å få en passe inntektskilde for å kunne drive NRKs virksomhet.

NRK er en stor bedrift med over 3 500 ansatte fordelt på 17 distriktskontorer, Sami Radio og hovedbasene Marienlyst og Tyholt. Den tvungne NRK-lisensen vil for 2001 bli på 3 010 mill. kr, som innebærer en lisens på 1 715 kr pr. lisensbetaler – jeg minner om at Fremskrittspartiet hadde et lavere forslag som dessverre ikke fikk flertall – en sum som har økt over mange år, og som sikkert også vil fortsette å øke i fremtiden, spesielt med de utfordringer innenfor den digitale utviklingen som NRK står overfor. I tillegg til lisensfinansieringen har NRK også en mindre inntekt av sponsing, en sponsing som for øvrig for mange ikke er så forskjellig fra reklame.

Som alle vet, er NRK nå inne i en, om ikke vanskelig, så utfordrende situasjon som krever handlekraft og omstillingsevne fra både eiere, dvs. staten, styre, ledelse og ansatte. Denne prosessen kan bli meget smertefull dersom det ikke rimelig snart blir igangsatt tiltak som tilpasser bedriften til de nye og skiftende rammevilkår som

skjer på mediesektoren. Forhold i den senere tid kan tyde på at det i NRK ikke er den nødvendige kriseforståelsen som burde ha vært til stede tatt i betraktning de utfordringer bedriften står overfor.

Det er grunn til å tro at situasjonen i NRK vil kunne prege nyhetsbildet i stor grad fremover. Det er derfor viktig at vi har en klar oppfatning om hvordan vi mener at NRK bør utvikle seg. NRK er antakelig den bedriften som er best kjent i Norge, og det er en bedrift som mange ønsker å mene noe om. NRK sliter med en meget tung organisasjon som krever store ressurser.

NRK har derfor i de senere år hatt økonomiske problemer, noe som har ført til at bedriften har fått underskudd som har måttet dekkes inn ved kutt i organisasjonen. Det er grunn til å tro at denne situasjonen ytterligere vil forsterke seg i tiden som kommer. Derfor mener Fremskrittspartiet at NRK må bli mer økonomisk orientert, og at dette i større grad enn i dag må styre NRKs videre arbeid fremover.

NRK opererer i dag på et konkurranseutsatt marked, med konkurranse fra TV 2, TvNorge, TV3 og utenlandske aktører. Det er ingen selvfølge at seerne i fremtiden velger NRK når de skal se på tv. Spørsmålet her er om det skal få konsekvenser for NRK bl.a. når det gjelder fjernsynslisensen og om eieren skal se på NRK ut fra et mer kommersielt synspunkt.

Bør det kunne åpnes for reklamer helt eller delvis i NRK, og da ved at fjernsynslisensen fjernes gradvis? Ja, mener Fremskrittspartiet, både for å styrke NRK og for at folk skal slippe å betale for et produkt de ikke føler at de får 100 pst. igjen for.

Dette skyldes bl.a. at mange ikke får inn NRK2, som i den senere tid har fått en større rolle. Et eksempel er at mandagsfilmen og mange barneprogrammer er flyttet fra NRK1 til NRK2. Når man i tillegg kan dele en fotballkamp mellom disse to kanalene, ja da er begeret fullt for mange.

Fremskrittspartiet mener at NRK2s dekningsgrad er for lav til at NRK kan dele opp programtilbudet slik de gjør i dag. Cirka 15 pst. av Norges befolkning får i dag ikke inn NRK2, og dette varierer også sterkt fra landsdel til landsdel. For eksempel har Nordland kun en dekningsgrad på 74 pst. Det som da er ekstra synd, er at de som rammes, er de som ellers har dårlig dekning av media.

Her viser jeg til et tidligere forslag om at de som ikke får inn NRK2, burde få et avslag på lisensen. Dessverre fikk ikke dette flertall i salen.

I dagens tøffe marked på fjernsynssiden er det også nødvendig for NRK å inngå samarbeid med kommersielle aktører på enkelte områder. Et eksempel på dette er at det nå har blitt kjent at NRK, TV 2 og Telenor er i samtaler om et nærmere samarbeid først og fremst når det gjelder utbyggingen av et digitalt bakkenett for overføring av fjernsynssignaler.

Kan NRK eventuelt også inngå et samarbeid med f.eks. TV 2 om en felles norsk sportskanal? En slik løsning er tidligere drøftet. Forutsetningen da var at en slik kanal skulle være reklamefinansiert, eventuelt som betalings-tv.

I mediesektoren i dag er det en meget rask utvikling når det gjelder innføringen av den nye digitale teknologien, som vil medføre en helt ny mediesektor i forhold til slik vi kjenner den i dag. I denne utviklingen gjelder det å handle raskt. De medieselskapene som ikke kan tilpasse seg denne endringen, vil fremstå som tapere når den nye teknologien er implementert.

Så konkret til Fremskrittspartiets meninger om NRKs fremtid. Fjernsynslisensen skal fjernes på sikt og erstattes med enten reklame, betalings-tv eller andre inntektskilder. Fjerning av fjernsynslisensen må skje gradvis ved at det åpnes for at NRK kan få inntekter fra f.eks. reklame, og at dette fører til en reduksjon av fjernsynslisensen.

NRK skal på sikt privatiseres. Dette må skje gradvis ved at staten kan ta inn deleiere – dette for å få inn kapital, men også forhåpentligvis for å få mer kompetanse.

NRKs styre må bestå av medlemmer som har stor innsikt i økonomiske og organisatoriske prosesser, og som har et stort samfunnsengasjement.

NRK bør heller ikke ha større forpliktelser som allmennkringkaster enn TV 2 og andre medieselskaper, som f.eks. Schibsted.

NRK bør heller ikke ha større forpliktelser enn andre mediebedrifter til å bevare norsk kultur. Fremskrittspartiet mener at å selge et norsk produkt vil også fremover være et stort konkurransefortrinn. Seerne og lytterne vil være lojale mot dem som sender norskspråklige programmer.

Så lenge NRK er i statens eie, bør bedriften legges inn under et annet departement, slik at regulatorrollen og eierrollen blir atskilt. Ved en slik modell vil man også unngå for mye sammenblanding av politikk og forretningsdrift.

Så lenge NRK er i offentlig eie, pålegges NRK å sørge for å ivareta beredskap for krisesituasjoner. Når NRK blir privatisert, inngår staten avtale med ett eller flere kringkastingsselskaper for å ivareta dette.

Ellers tilbake til den mediepolitiske redegjørelsen, som enkelte synes ble for mye NRK og for lite om andre saker. Når man først bruker så mye tid på NRK, burde man ha brukt noen ord på tidsperspektiver og viljeserklæringer. Fremskrittspartiet etterlyser tidsrammer for viktig strategi og ikke minst investeringsbeslutninger. Alt ble utsatt til neste års budsjettforslag og til en overordnet og prinsipiell stortingsmelding til høsten. Da kan det gå både vinter og vår før det foreligger noen beslutninger. Det er ingen tjent med, verken NRK, deres eiere eller lisensbetalerne. Einar Førde har uttalt at hvis det ikke tas beslutninger, ender NRK som et analogt museum. Dette tror jeg at vi alle må tenke på. Utviklingen skjer raskt, og er ikke NRK med fra starten av, mister man fort fotfestet og faller.

Jeg må ellers nevne i forbifarten at TV 2 AS sin konsekvensutlysning ses på med stor spenning, og la oss alle håpe at det blir en beslutning som gagnar alle. Den noe fram og tilbake-politikk som har preget denne saken, har dessverre ikke vært til sakens beste. Her vil jeg også nevne Fremskrittspartiets tidligere forslag om at denne kon-

sesjonen bør tildeles ved auksjon mellom selskaper som oppfyller myndighetenes betingelser og konsesjonsvilkår.

Ellers savner Fremskrittspartiet en omtale av bl.a. pressestøtten i kulturministerens redegjørelse. Den får vi også lese om i den varslede stortingsmeldingen, hvor Dagspresseutvalgets innstilling vil foreligge, en innstilling som ikke overrasker Fremskrittspartiet hvis den går inn for en økning av pressestøtten.

Så tilbake til økonomien. NRK trenger en stor og betydelig vekst for å være med på bl.a. den digitale utviklingen. Kulturministeren sa at «NRK må skyte inn kapital i de aktuelle portalselskapene». Dette høres sikkert riktig ut, men hvilke penger? NRK har ikke disse, og da kan dette høres merkelig ut. Det blir spennende å se om NRK får de 3-5 milliarder kr de trenger. Selv om kulturministeren ikke forpliktet seg til noen sum, var vel meningen der. Det vil være merkelig hvis kulturministeren ikke følger opp. Da blir spørsmålet: Hvem skal betale – og hvor mye?

Lisensfinansieringen skal beholdes, sier kulturministeren.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A): Eg må seia eg undrast fælt på kvar Framstegspartiet skal få 3 milliardar kr frå til NRK i framtida. Frå reklamefinansiering og anna finansiering, er det sagt, men det er ganske vanskeleg å få tak i. I utgreiinga sa kulturministeren at reklamemarknaden er på om lag 2 milliardar kr. Av dei tek TV 2 1,3 milliardar eller noko slikt, og det er radiokanalar og andre som tek resten.

Eg lurar på om Framstegspartiet har kunnskap om eit potensial som me andre ikkje kjenner til når det gjeld reklameinntekter, eller om dei er budde på å la NRK verta reklamefinansiert og la det gå ut over dei andre kanalane. Då vert det faktisk ikkje mangfaldet som vinn, men det vert i verste fall einfaldet. Det vil seia at NRK kanskje tek veldig store delar av reklamemarknaden, og det betyr at nokon andre døyr i den prosessen. Har Framstegspartiet tenkt over dei konsekvensane, eller veit dei om, som eg spurde om innleiingsvis, nokre inntekter me ikkje veit om?

Per Roar Bredvold (Frp): For å få et firma til å gå i overskudd er det to måter man kan gjøre det på – og NRK AS er også et firma: Vi kan se på inntekter, og vi kan se på utgifter. Og Fremskrittspartiet berører begge de to tingene. Vi sier at vi skal se på bedriftens utgifter. Vi har 3 500 ansatte, vi må bli mer effektive, vi kan rasjonalisere, og dermed sparer vi en masse penger.

Så er det dette med reklamemarkedet. Fremskrittspartiet har tro på at NRK som selskap skal klare å få inn nok reklameinntekter i tillegg til effektiviseringen, slik at NRK kan basere sine utgifter og inntekter på dette uten nødvendigvis å ha en tvungen lisens. Med et kvalitetsprogram, som vi tror og håper at NRK skal klare å lage ved norske produkter, vil det være mer og mer interessant å annonsere og betale for reklame i NRK. Så jeg tror

ikke dette er noe problem, jeg tror at vi vil få en reklamedreining fra slik som det er i dag, på papir, til levende bilder. Jeg tror også at markedet vil gagne NRK, slik at det som sagt er hos dem som har norske produkter, det vil være interessant å kjøpe reklame. Så jeg ser ikke noe av dette som noe problem.

Ola T. Lånke (KrF): Representanten Bredvold var innom mange sider av medieutfordringene. Statsråden slo fast i sin redegjørelse at den finansieringsformen som velges for allmennkringkasterne, også påvirker selskapenes profil og innhold. Jeg har lyst til å utfordre representanten Bredvold på forholdet mellom finansieringsform og innhold i kanalene. Er Bredvold enig i statsrådens syn på dette, og ser han verdien av å ha en ikke-kommersiell kanal som er litt annerledes, som kan være en motvekt, og som kan utfordre de kommersielle kreftene i kulturlivet? Ser ikke Bredvold at dette er en verdi og et gode for det norske samfunn?

Representanten Starrfelt utfordret Bredvold på dette med reklamemarkedet og muligheten til å finansiere NRK med reklame. Jeg synes vel egentlig ikke at representanten Bredvold gav noen veldig god avklaring på hvordan det kan være realistisk. Det faller litt inn i den rekken av «synsepunkter» som representanten Sandberg drog opp her i en tidligere replikk til meg i dag, og vitner litt om Fremskrittspartiets måte å tenke på omkring mediepolitikken.

Så til slutt: Fremskrittspartiet vil på sikt helprivatisere NRK. Da har jeg lyst til å minne om andre land, bl.a. England, hvor Margaret Thatcher privatiserte det aller meste, men unnlot å privatisere BBC. Er ikke det et tankekors for Fremskrittspartiet at våre naboland og land som er i samme situasjon, heller ikke har våget å gjøre det? Jeg tror at hvis vi skulle følge Fremskrittspartiets råd når det gjelder mediepolitikken, så ville vi sitte igjen med et medietilbud som er atskillig fattigere enn i dag.

Per Roar Bredvold (Frp): Til representanten Ola T. Lånkes spørsmål om reklame vil være med og påvirke den profil og det innhold NRKs programmer vil få: Det tror ikke jeg. Hvordan er det i dag? Det er jo slik at det som preger NRKs programmer, sett fra Fremskrittspartiets ståsted, nettopp er Stortingets flertall. Det er klart at for å få gunst i stortingssalen har det en del å si hvilke programmer en sender, og hvordan en legger fram programmene. Jeg tror ikke minst at vi har den problematikken i dag med det flertallet vi har i stortingssalen, så jeg tror ikke dette med reklame vil være med på å prege det fremtidige NRK. Og jeg har så stor tiltro til de som skal sitte og styre den reklamen, at de klarer det på en fornuftig måte, slik at den reklameinntekten og de reklameinnslagene som kommer, er til gagn for oss alle.

I tillegg vil jeg også nevne, som jeg ikke nevnte i mitt første innlegg, dette med frivillighet, for det er nettopp frivillighet vi skal ha når det gjelder NRK. Frivillighet kan f.eks. være at vi har betalings-TV.

Ellers har ikke vi sagt at vi skal helprivatisere med en gang. Vi har sagt delprivatisere/helprivatisere på sikt.

Hvorfor vi skal gjøre det, er nettopp for å få inn kapital og kompetanse slik at NRK i fremtiden skal bli et enda bedre tilbud enn det vi har i dag.

Ågot Valle (SV): Det er helt tydelig at Fremskrittspartiets oppskrift er å gi mer makt til markedet og til markedskreftene. Og vi kan se hvordan det er i land hvor markedskreftene har stor kontroll over kringkasterne. I Norden er det sånn at nyhetssendingene ligger på topp i forhold til hva seerne ser på. I andre land ligger de langt, langt nede, mens derimot såpeseriene utgjør 20 på toppsendingene. Bekymrer ikke det representanten Bredvold i forhold til at kringkasterne også skal ha en demokratisk funksjon, en opplysende funksjon?

Så til det andre jeg vil utfordre representanten Bredvold på. Vi er ganske overbevist om at det at man har et NRK som er sterkt og med god kvalitet, har innvirkning på hva andre reklamefinansierte kringkastere sender. Uten et NRK som er sterkt, reklamefritt og med god kvalitet, er jeg overbevist om at man vil få mye mer søppel-TV også i de kommersielle kanalene her i Norge – mer Big Brother-TV, mer TV som vil skade samfunnet, som har underholdning der deltakerne blir ydmyket i underholdningens navn. Vi skal ikke forby disse, men vi skal ha kvalitet som alternativ. Jeg går ut fra at det vil bekymre representanten Bredvold hvis ungene hans mer og mer blir nødt til å sitte og se på den type underholdning, som jeg er ganske overbevist om at han ikke har lyst til at ungene hans skal se. Men det blir altså resultatene hvis man ikke har et sterkt NRK.

Per Roar Bredvold (Frp): Det gleder meg at vi har litt forskjellig syn her i salen, for det er forskjellig syn på saker som gjør at vi får et bedre produkt.

Når det gjelder kvalitet på programmer, er det klart at Fremskrittspartiet vil ha kvalitet, men samtidig vil vi gi valgfrihet. Og valgfrihet er at det skal være et stort spekter av TV-programmer, og at den enkelte kan bruke knappen, av og på, og se på det programmet man ønsker. Og som representanten Valle sikkert har registrert, er det ganske mange som liker å se på Hotel Cæsar, og det må være en grunn til det – ikke at jeg nødvendigvis er den som ser på det, men jeg aksepterer at mange ønsker å se på den type programmer, og da må de få lov til det. Jeg tror ikke at det er reklamen som gjør at folk ser på den type serier, men at de har et ønske om å se på dem.

Så til dette med nyheter – det er kjempeviktig, og det skal vi være med på. Fremskrittspartiet vil også ha overordnede retningslinjer her i Stortinget, og det er klart at konsesjonsbetingelser skal gjelde for dem som skal få sende program.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Anne Enger Lahnstein (Sp): Først vil jeg kommentere det at statsråden vil komme tilbake med en melding til høsten. Jeg tror det er nødvendig nå, sjøl om jeg ikke vil mene at det er riktig å gå bort fra den ordningen som vi la opp til, med disse redegjørelsene. I den meldingen

er Dagspresseutvalget et tema, men jeg vil også peke på eierskaps spørsmålene. Både loven og tilsynet er under stadig press, og jeg vil si det slik at jeg tror det er viktig at meldingen også drøfter eierskapsreguleringer. Det er et komplisert område. For meg er det viktig å understreke at hensikten med den type lovgivning og den type tilsyn må være at man sikrer mangfold og forhindrer maktkonsentrasjon, og at man også bidrar til å skape grunnlag for norske og norskforankrede mediebedrifter. Det kan være konflikter der, så jeg regner med at det er noe som vil bli vurdert.

Ellers har vi bedt om denne redegjørelsen om NRK, og jeg synes det var en meget god redegjørelse som kulturministeren gav. Jeg la merke til at hun brukte uttrykket «kronjuvelen» om NRK. Det er også slik jeg har oppfattet det og uttrykt det. NRK er en kronjuvel som vi er nødt til å ta vare på ved å sikre gode arbeidsbetingelser framover, ved å skape et rammeverk som er hensiktsmessig, som tar opp i seg de teknologiske utfordringer, de økonomiske utfordringer, og som selvfølgelig først og fremst er en kulturformidler, kulturbærer og en allmennkringkaster, som gir en god og fri informasjon.

Regjeringen vil satse på NRK, sa kulturministeren, og var offensiv i sitt forsvar for lisensfinansieringen. Det synes jeg er bra, for jeg har sjøl vært litt i tvil om det er mulig med den nye teknologien. Men jeg tror at statsråden har rett. Hvis man er offensiv på dette med lisensfinansiering i den forstand at man viser til legitimiteten som er knyttet til allmennkringkastingen og allmennkringkasterrollen og -funksjonen, tror jeg også at man i all hovedsak vil ha et lisensfinansiert og reklamefritt NRK framover. Jeg var sjøl med på å åpne for forretningsmessig aktivitet utenom lisensfinansieringen, og synes det er riktig, men her er det viktig med skottene, som også statsråden pekte på i sin redegjørelse. Jeg tror man må erkjenne at sponsorvirksomhet og kanskje også noe reklame på veldig begrensede områder vil man være nødt til å komme tilbake til og vurdere.

Jeg har også merket meg, i likhet med Helleland, at størsteparten av befolkningen må ha digital tilgang før man tar bort de analoge sendingene. Jeg er også usikker på hva som menes med «størsteparten», og vil presisere at det må være bortimot 100 pst. Når det gjaldt NRK2, sa vi vel 80 pst. dekning, og det var akseptabelt, for det skulle være en avlastning. Men når man skrur av den analoge senderen, må alle ha tilgang på den digitale. Det er klart at det vil være et kostnadsspørsmål, men det må vi ta.

Så har jeg lyst til å si noe om «Det hvite hus» på Marienlyst. Det er et symbol på mange måter. Det registrerte vi da det var noen som tok opp spørsmålet om det kunne selges. Statsråden sa i sin redegjørelse at verken styre eller eier har nær forestående planer – tror jeg uttrykket var – om å selge. Nei, det er så. Jeg er faktisk av den mening, og det er kanskje litt overraskende, at man er nødt til å vurdere om ikke NRK ville fått et skikkelig nytt løft i form av et nybygg – at det kanskje kunne være et virkemiddel for å få satt i gang noe nytt, og at bygget blir mer hensiktsmessig og mer tidsriktig. Jeg vet at det vil kunne skape reaksjoner. Jeg er veldig opptatt av at man sørger

for at symbolet, nemlig «Det hvite hus» på Marienlyst, blir tatt godt vare på, men jeg vil altså ikke utelukke at salg kan være et viktig og et ganske interessant grep å vurdere i forhold til NRKs framtid.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Trond Helleland (H): Jeg synes representanten Lahnstein hadde mange interessante vinklinger i sitt innlegg. Noe av det mer interessante å gripe fatt i var hennes litt kryptiske, men allikevel ganske klare kommentar om eierskapslovgivningen, eierskapsbegrensningene og eierskapstilsynet. Det er åpenbart at Lahnstein har sett det samme som mange andre, nemlig at den loven vi har i dag, de begrensningene som ligger på eierskapet, også når det gjelder TV 2, kan bidra til at det som var ment for å hindre maktkonsentrasjonen i Norge, heller kan føre til at det blir en oppsmuldring i Norge, og at store internasjonale konsern overtar. Så jeg utfordrer Lahnstein til å gå litt videre på den tankegangen. Høyre har vært skeptisk til eierskapslovgivningen og mener at den ikke har vært hensiktsmessig. Er det slik å forstå at Senterpartiet nå vil vurdere hele lovgivningen på dette området for å kunne skape sterke, norske mediemiljøer som driver på ulike områder innenfor mediesektoren, altså både horisontalt og vertikalt, som det er mye snakk om nå?

Så sa representanten at hun som kulturminister hadde vært med på å åpne for forretningsmessig virksomhet i NRK, bl.a. gjennom reklame på Tekst-TV, oppheve sponsorbegrensningene osv. Det var også Høyre for en stor del enig i, bortsett fra dette med Tekst-TV. Men hun sier videre at hun ikke ser bort fra at det kan være nødvendig å åpne for reklame på begrensede områder. Da lurter jeg på: hvilke områder og hvor – i hovedkanalen eller i andre eventuelt nye nisjekanaler?

Anne Enger Lahnstein (Sp): Det er riktig at jeg er opptatt av eierskapsbegrensningene og eierskapslovgivningen, og hvordan den blir fulgt opp. Jeg tror nok ikke at Høyre og jeg har samme målsetting med loven eller et system for å få grep om å forhindre maktkonsentrasjon – jeg er ikke sikker på det i hvert fall. Når Helleland i sitt innlegg viste til Konkurransetilsynet som det som skal ordne opp i alle ting, så er jeg meget skeptisk. Jeg er nok opptatt av at vi skal ha både tilsyn og lovgivning. Men det jeg har registrert, er at man kan komme borti tilfeller hvor det beste kan bli det godes fiende – for å bruke det uttrykket.

Jeg bad bare om at statsråden tok dette med i sin vurdering av dette temaet i den bebudede meldingen. For det er ikke enkle løsninger på det. Tvert imot sier Sigve Gramstad som leder av Eierskapstilsynet til Dagens Næringsliv at dette er et meget komplisert spørsmål. Men jeg ville altså med min presisering i innlegget i dag be om oppmerksomhet om hva som er hensikten, nemlig å forhindre maktkonsentrasjon og sikre mangfold, men også – slik jeg så det og ser det – å sikre en norsk forankring av eierskapet i mediebedriftene.

Det kan hende at det er et poeng når Helleland peker på at man her har brukt veldig mye tid på lokale, små saker, som er viktige nok, men så føler man kanskje litt avmakt i forhold til de virkelig store sakene.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til replikk.

Ågot Valle (SV): Vi synes det er greit at kulturministeren vier hele sin mediepolitiske redegjørelse til NRKs stilling. SV ser fram til at Stortinget kan gå dypere inn i mediefeltet ved behandlinga av meldinga til høsten. Utviklinga går fort. Desto viktigere er det at Stortinget tar nye grep for politisk styring. Det er nødvendig på et felt som mer og mer er styrt av sterke kommersielle krefter. Politisk styring er viktig fordi media har makt, og fordi det dreier seg om samfunnsbygging.

Jeg vil rose kulturministeren for at hun så tydelig slår ring rundt NRK. Men jeg vil også etterlyse tema som SV mener burde vært tema i denne redegjørelsen. Det gjelder en viktig oppfølging av Dagspresseutvalgets innstilling, nemlig pressestøtten. I dette året som har gått siden innstillinga kom, har Regjeringa etter vår mening hatt god tid til å ta nødvendig initiativ for å oppjustere pressestøtten til et nivå som gjør at avisene ikke dør. Den skulle være solid nok dokumentasjon på at pressestøtten er nødvendig for å opprettholde og videreutvikle det presse-mangfoldet vi har i Norge, hvilket er av helt avgjørende betydning for demokratiet og for det lokale kulturlivet.

SV etterlyser videre tanker rundt TV 2-konsesjonen. SV er enig med kulturministeren i at NRK skal og må opprettholdes som vår viktigste allmennkringkaster og kulturbærer, og at lisensfinansiering eller skattefinansiering ikke er gått ut på digital dato, slik en kan tro at kringkastingsjefen har ment gjennom lang tid.

Vi støtter statsråden i hennes syn på at de viktigste breddeprogrammene, inkludert film, må sendes på NRK1. Det skulle bare mangle at ikke Stortinget og Regjeringa kan og bør gi uttrykk for synspunkter på hovedlinjene for virksomheten til en offentlig institusjon.

Vi er altså enig i at det ikke er et mål for NRK å være størst til alle tider og for enhver pris. NRK må ikke oppføre seg som om kringkasteren er reklamefinansiert. NRK må være stor, det er riktig. Men det er ikke slik at høy «rating» er ensbetydende med kvalitet. Ofte er det slik, men ikke alltid. Jeg tror at for stor oppmerksomhet på høy «rating» kan føre til f.eks. at programmer tas for tidlig av plakaten. Eksperiment må være mulig, og programutvikling koster mye penger, penger som er bortkastet dersom program med i utgangspunktet lavt seertall, men med potensial i seg, ikke får en sjanse.

Kulturministeren vil definere allmennkringkastingsoppgavene. Disse oppgavene må også innbefatte brede underholdningsprogram og filmer, som jeg sa, i forhold til NRK1, og de viktigste sportsbegivenhetene. Men jeg er også svært skeptisk til reklamefinansiering av sporten, også av idrettspolitiske grunner.

Det er viktig at NRK tar vare på de menneskelige ressursene og den kompetansen som NRK har i dag. Selskaps egne og selvstendige programproduksjoner er de

private konkurrentene overlegne, og vil være en helt avgjørende konkurransefaktor når digitaliseringa øker kanalvalgene. Dette er viktig. Det har altså innvirkning på profilen i de andre mediene. Jeg tror personlig at vi hadde sett et helt annet TV 2 i dag dersom ikke NRK hadde vært der med kvalitet og bredde. Også derfor er det viktig å opprettholde et sterkt NRK som ikke er reklamefinansiert.

De store utfordringene framover er å hindre større eierkonsentrasjoner, særlig mellom distribusjon og innhold. Koplinger mellom innhold og infrastruktur vil gi enorm makt over mediefeltet og kan innsnevre mangfoldet. Derfor er SV imot at Telenor skal kunne ha et dominerende eierskap, det være seg TV 2 eller et portalselskap. Jeg vil utfordre statsrådets syn på et potensielt samarbeid mellom Telenor, TV 2 og NRK i dette perspektivet. Dersom NRK går inn i et portalselskap, hvilket det kan være gode grunner til at NRK skal gjøre for å kunne få en viktig posisjon i en framtidig elektronisk programguide, så er det fra SVs side et ufravikelig krav at det skal sikres plass til lokal-TV, og ikke-kommersielle aktører og nettstedet som i framtida også kan kringkaste. I framtida vil et allemannsnett og mindre aktører, som lokal-TV, kunne være like avgjørende for mediemangfoldet og for demokratiet som lokalaviser og meningsbærende aviser er det i dag.

Videre vil jeg si at vi deler Høyres og – slik jeg forstår det – Senterpartiets syn om at det må være muligheter for 100 pst. dekning med digitale sendinger før de analoge sendingene slås av. Det gjelder også (presidenten klubber) synet ...

Til slutt vil jeg ta opp SVs forslag: forslag nr. 1, om at nettselskap ikke kan ha dominerende eierskap i innholdsselskap, forslag nr. 2, som vil styrke NRKs økonomi, og forslag nr. 3, om å øke pressestøtten til 1997-nivå.

Presidenten: Presidenten legg merke til at ein trekkjer ut tida for å kunne argumentere vidare.

Ågot Valle har teke opp dei forslaga ho sjølv nemnde. Det blir replikkordskifte.

Per Sandberg (Frp): I et replikkordskifte tidligere i dag var jeg inne på at vi ikke må forsømme oss som politikere. Jeg skal gi SV og representanten Valle ros. I motsetning til Kristelig Folkeparti og andre partier gir SV uttrykk for hva de er for, og hva de er imot. Det står det respekt av.

Men SV er forholdsvis opptatt av det som har blitt betegnet som «søppel-TV». Her tror jeg SV har et problem. Det som ligger til grunn for SVs bekymring, er jo hva folk ønsker å se. «Hotel Cæsar» har blitt nevnt tidligere her i dag. Det er klart at det er et program som fenger svært mange mennesker. Svært mange ønsker å se på det – jeg synes jeg har hørt om et seertall på mellom 500 000 og 600 000. Det SV betegner som «søppel-TV», «linker» meg opp til enkelte stater som både komiteen og jeg selv har besøkt, der et regime bygd på SVs ideologi og filosofi regjerer, og der mangfoldet består av én statskanal. Og resultatet blir selvfølgelig deretter.

Mitt spørsmål er: Kan SV definere for Stortinget hva «søppel-TV» er? Er det det at svært mange mennesker ønsker å se på det, som gjør at det kategoriseres som «søppel-TV»? Eller er det SVs ideologi, tanker og meninger om hva folk bør se, som ligger til grunn for en slik definisjon?

Helt til slutt noe annet: SV er svært opptatt av at vi må fjerne alle former for reklame. Hva vil da skje med lokal-fjernsyn og alle de midlene som lokalfjernsynet kanalisere til frivillige lag og organisasjoner f.eks.?

Ågot Valle (SV): Den store forskjellen mellom Fremskrittspartiet og SV er trua på at markedet kan gi mangfold. Jeg mener at markedet aldri vil komme til å gi et mangfold.

Når jeg brukte ordet «søppel-TV», var ikke det et uttrykk for det som folk ser på. Jeg er ikke opptatt av å forby «søppel-TV» engang. Men jeg er ganske overbevist om at hvis vi gir mer rom for programmer som «Big Brother», vil det gjøre noe med oss, både som samfunn og som enkeltindivid. Derfor ønsker vi alternativer. Og det skal være alternativer med kvalitet. Og da må vi ha en ikke-reklamefinansiert, sterk kringkaster, som kan være med og gi dette alternativet.

Jeg har aldri kalt «Hotel Cæsar» og lignende programmer for «søppel-TV». Jeg synes det er viktig at vi har flere «såper», og at det blir produsert flere norske «såper». Det synes jeg vi skal være raus nok til å si, og jeg synes det skal være mulig å kunne produsere dem.

Jeg har vært opptatt av lokal-TV's plass, som jeg er helt overbevist om at vil komme til å spille en viktig rolle framover. Derfor er jeg også opptatt av at lokal-TV får plass i de framtidige portalene, i de framtidige elektroniske programguidene, og av at de ikke blir skviset ut. Hvis vi ikke gjør noe med eierkonsentrasjonene i forhold til portalselskapene, vil vi risikere at lokal-TV skvises ut.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til replikk.

Gunnar Kvasheim (V): Som forventet ble NRK hovedsak i kulturministerens redegjørelse. Det var naturlig og riktig, både ut fra den posisjon som NRK har og skal ha, og ut fra en turbulent periode rundt institusjonen. Men i noen grad burde også andre temaer ha fått en naturlig plass i redegjørelsen. Nå vil Regjeringen komme tilbake med en bredt anlagt mediemelding til høsten, og det ser Venstre svært positivt på. Jeg tror det vil være en nødvendig gjennomgang av viktige områder av mediepolitikken. Det er snakk om både å få en oppdatering av status, av utfordringene og av de offentlige rammebetingelsene. Her inngår naturlig en drøfting av Dagspresseutvalgets innstilling.

I den meldingen som kommer til høsten, er det naturlig at økonomi står sentralt. Men det er også naturlig at en drøfter andre problemstillinger som hører med.

I redegjørelsen sa kulturministeren:

«Uten velfungerende medier trues hele demokrati-
et.»

Det er en vurdering som Venstre deler. Men det betyr at meldingen også må drøfte medienes situasjon i forhold til viktige forhold som berører demokratiet. Det gjelder åpenhet, både loven og praktiseringen av åpenhet i offentlige institusjoner. Det betyr at en må gå inn på vanskelige avveininger når det gjelder ytringsfrihet. En må våge de vanskelige, men viktige valgene. Og det vil være testen på om en vil gi mediene de rammevilkårene de skal ha, og ikke bare honnørordene, som vi ofte bruker i debatter.

Regjeringen har i den senere tid gjort det klart at den ønsker å gi avisene fritak for moms. Det er en viktig avklaring. Det inviteres til et forlik rundt dette, slik at det ikke blir et tema i de årlige budsjettdebattene. Det er et ønske jeg deler. Jeg tror det er viktig å få på plass en robust politikk på dette området, som er viktig for rammebetingelsene til avisene. Jeg tror også det er viktig at vi får et vedtak som er bredt fundert, og som en med rimelig grad av sikkerhet kan forvente vil ligge til grunn i mange år framover. En naturlig del av en slik plattform vil også være å få et bredt flertall som slår fast at vi fortsatt skal ha en solid pressestøtte.

Venstre deler hovedlinjene i Regjeringens NRK-politikk. NRK har og vil ha stor kulturpolitisk betydning. Jeg er også av dem som mener at denne betydningen ikke kommer til å bli mindre i årene som kommer, snarere tvert imot. Venstre ønsker et sterkt NRK som i hovedsak er finansiert av lisenspenger. Jeg deler Regjeringens vurdering av at reklamefinansiering ikke er et godt alternativ for NRK.

Regjeringen sier klart at den ønsker å satse videre på NRK i årene som kommer, bl.a. er den villig til å være med og ta et løft for å få digitaliseringen gjennomført. Det er viktig at denne viljen også kommer til uttrykk i at det kommer midler på plass i budsjettet i høst. Jeg er blant dem som tror at det er urealistisk å legge til grunn at NRK skal kunne klare dette løftet via lisenspenger.

Jeg tror også det er viktig at en fullfører utbyggingen før en svitsjer over og dermed får et delt tilbud. Jeg tror den debatten en har hatt rundt NRK2, bare er en mild bris i forhold til det som vil bli reaksjonene dersom en faser ut NRK i dagens form før en har på plass et alternativ fullt og helt.

Det har blitt en debatt i kjølvannet av kulturministerens redegjørelse. Kulturministeren påpekte at NRK er en avlastningskanal, og fulgte opp med en konkretisering av programmer som hun mente hørte hjemme i den ene kanalen og ikke i den andre. Etter Venstres mening befinner en seg her i et grenseland. Jeg mener en gikk for langt og over i det som bør være kringkastingssjefens ansvar. Å legge føringer om at f.eks. spillefilmer hører hjemme i NRK2, synes jeg ikke er politikernes oppgave. Jeg er av dem som mener at debattprogrammer og politikkprogrammer som sendes på NRK2, mer naturlig hører hjemme i NRK1. Men det er en meningsytring fra meg som seer, og den naturlige mottaker for en slik meningsytring er kringkastingssjefen. Det er viktig at rollene ikke blandes. Det er det mulig å ikke gjøre, selv om en som politiker har lov til å slå fast hva som var intensjo-

nen bak opprettelsen av NRK2. Jeg synes ikke kulturministerens redegjørelse på dette punktet var en elegant passasje.

Statsråd Ellen Horn: Med glede har jeg konstatert at min redegjørelse har fått bred oppslutning. Både blant politikere, de direkte involverte parter og observatører i mediene er det enighet om at NRKs fremtid er like viktig som dens fortid. Jeg registrerer også forventninger til den prinsipielle, overordnede mediemeldingen som Regjeringen vil legge frem til høsten.

Det har imidlertid fulgt en interessant debatt om redaktøransvaret i NRK i kjølvannet av redegjørelsen. Og la meg gjenta det jeg sa: NRK har absolutt redaksjonsfrihet. Stortinget og Regjeringen skal ikke overta det redaksjonelle ansvaret. Men Stortinget setter rammene for NRK, og Stortinget har vedtatt at NRK2 skal være en avlastningskanal. NRK2 når i dag noe i underkant av 90 pst. av befolkningen i landet vårt.

Når NRK nå omtaler NRK2 som sin filmkanal, og også sender mange barneprogrammer her, oppfatter jeg at dette kan være i strid med intensjonene som Stortinget la til grunn ved etableringen. Derfor har jeg bedt NRKs styre og kringkastingssjef gjennomgå sendeskjemaet for NRK2 for å vurdere om programmene i avlastningskanalen er i overensstemmelse med de gitte forutsetninger. NRKs selvstendige redaksjonelle ansvar står ubestridelig fast.

Digitaliseringen gjør at vi står overfor fundamentale veivalg, ikke bare for NRK, men det er veivalg som får betydning for hele det norske mediemarkedet. Redegjørelsen er blitt tolket dit hen at Regjeringen støtter NRKs digitalisering, og naturligvis gjør vi det. NRK blir fort av historisk interesse hvis man ikke forsoner seg med at den relativt umiddelbare mediefremtiden er digital.

Som jeg sa i redegjørelsen: Regjeringen kommer ikke til å la NRK dø ut i den digitale fremtiden. Dette vil kreve nye og utradisjonelle tanker, men NRKs fremtidige struktur må ikke bryte med selve ankerfestet for selskapets eksistens. For Regjeringen er det derfor en svært viktig målsetting å sikre at NRKs allmenntilbud kommer over på en tilfredsstillende digital plattform, slik at allmennkringkastingen kan komme alle til gode også i årene som kommer.

Det er naturligvis viktig for Regjeringen at landets befolkning har tilgang til ny teknologi og kan ta del i utviklingen i det digitale informasjonsfunnet. Digitalt fjernsyn kan fort bli den dominerende digitale plattformen. For mange vil også fjernsynsskjermen være deres eneste tilgang til Internett. Det jordbundne digitale fjernsynet vil sørge for landsdekning og dermed sikre et tilbud til alle, i tillegg til kabel og satellitt.

Men det er ikke nok med kun dekning. Det er derfor et selvsagt mål for Regjeringen at antall husstander som har digitalt mottakerutstyr, blir så høyt som mulig, og at denne prosessen skjer så raskt som mulig. For å oppnå dette må markedet stimuleres. Det er ikke nok med ny teknologi alene. Markedet må tilbys nytt, attraktivt digitalt innhold. All erfaring, f.eks. fra Sverige, tilsier at det ikke er tilstrekkelig å tilby det samme innholdet som i de analo-

ge sendingene for å få folk til å skifte til digitalt mottakerutstyr i tilstrekkelig grad.

Jeg tror at vi er fullstendig avhengige av nye, attraktive tjenester fra NRK for å få folk til å ville «bli digitale», for å si det slik. Jeg vil påstå at uten et fulldigitalisert NRK, som i tillegg til sitt allmenntilbud også kan levere nye programtilbud og tjenester, kommer vi aldri til å kunne skru av de analoge sendingene. Vi vil oppleve et «digitalt klasseskille». Jeg mener at NRK vil være garantisten for utviklingen mot et fulldigitalisert Norge.

Men bare å sikre at NRKs tilbud også er til stede i den digitale fremtiden, er ikke nok. Som jeg sa i redegjørelsen: Det er mitt mål at NRK skal være slagkraftig også i fremtiden. NRK må ikke nødvendigvis være størst, men må fortsatt være stor og betydelig. Det kan være flere strategier frem til overlevelse i fremtiden. En ting er imidlertid klart: For å overleve i fremtiden må ethvert selskap tenke nytt på en del områder uten å ødelegge fundamentet for sin virksomhet.

NRK har lagt frem en strategi for meg, slik jeg kort nevnte i redegjørelsen. Med unntak av en noe vel ekspansiv økonomi må jeg si at manøvreringen av NRK under selskapets sittende ledelse hittil har vært vellykket. En markedsandel på nesten 40 pst. er unik i Europa og snakker for seg selv. Jeg ser derfor ingen grunn til å tvile på at NRKs strategi for fremtiden vil ha gode utsikter til å sikre selskapets posisjon og derigjennom være vår fremste kraft i å bevare og utvikle norsk kultur og norsk identitet.

Som jeg sa i min mediepolitiske redegjørelse, vil digitaliseringen koste penger. Å tro at NRK med eksisterende midler kan ta spranget over i den digitale fremtiden, er urealistisk. Men når jeg i redegjørelsen sier at Regjeringen skal hjelpe NRK over i den digitale fremtiden, er ikke dette ensbetydende med at Regjeringen kommer til å foreslå at det offentlige skal ta hele regningen, slik enkelte synes å tro.

Å støtte NRKs digitalisering er ikke det samme som at staten direkte skal betale samtlige kostnader. Allmennkringkasting krever et offentlig engasjement når det gjelder etablering og vedlikehold av en tilfredsstillende infrastruktur. Regjeringen kommer tilbake til finansiering i budsjettssammenheng.

Som jeg sa i redegjørelsen, vil jeg til høsten legge frem en prinsipiell stortingsmelding om mediepolitikken. Her vil bl.a. pressepolitikken bli gjenstand for grundig drøfting. I tillegg vil jeg komme tilbake til Regjeringens konkrete forslag til fremtidig strategi for NRK og finansiering av denne.

La meg så kort kommentere noen av de innspillene som er kommet i en meget fruktbar debatt så langt i Stortingets sal i dag.

La meg først si noen ord om NRKs innhold og den kulturpolitiske rollen som i særdeleshet representanten Lånke etterlyste i min redegjørelse. Jeg understreker i alt jeg sier om NRK, at NRKs fremtid står og faller med innholdet, med forståelsen av den kulturpolitiske rollen. Dette gjorde jeg grundig rede for bl.a. da jeg holdt et foredrag for Kringkastingrådet nylig, hvor jeg under-

streket nettopp nødvendigheten av at NRK tar sin kulturpolitiske rolle på alvor og fokuserer på sine helt sentrale oppgaver med å styrke det norske språk, styrke tilbudet til barn og unge, holde fast ved programmer om kunst og kultur, om livssyn og tro og verdier. Dette er helt sentralt for NRK også i den digitale fremtiden.

Disse spørsmålene vil selvfølgelig være en naturlig del av gjennomgangen med sikte på å lage en klarere definisjon av allmennkringkastingsforpliktelsene som vi har satt i gang. I dette er også radioen en selvfølgelig del. Det må være helt klart at hele befolkningen må ha mulighet for å motta NRKs allmenntilbud før det analoge tilbudet slås av. La meg slå helt fast at det er min og Regjeringens klare oppfatning at vi må bidra så godt vi kan til at digitaliseringen gjennomføres så fort som mulig, og at den når frem til alle, slik at det blir en kortest mulig periode hvor man må sende både analogt og digitalt. Men alle skal ha et tilbud før sendingen skrur av. Det vil være helt umulig å tenke seg et scenario som representanten Helleland så for seg, at f.eks. bare 60 pst. hadde tilgang til de digitale sendingene når det analoge slås av – det er helt uaktuelt.

Når det gjelder dette med eierskapet, har flere av representantene vært innom dette i forbindelse med TV 2s situasjon. I den nåværende konsesjonsutlysningen – den som gjelder i dag – er det slik at ingen kan eie mer enn en tredjedel av aksjene i TV 2. Jeg er positiv til endringer i disse vilkårene. Vi holder på med en gjennomgang av disse spørsmålene. Dette er ikke lagt inn i den nye utlysningen som er gått ut når det gjelder TV 2-konsesjonen. Vi driver med en gjennomgang, for vi er også veldig opptatt av at dette er en kompleks materie, hvor det beste lett kan bli det godes fiende.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF): Eg er heilt einig med statsråden i at det er viktig med eit slagkraftig NRK også i framtida. Eg trur nok det er svært brei tverrpolitisk semje i Stortinget om at vi treng ein sterk allmennkringkastar som NRK1.

Eg er glad for at det er blitt ei avklaring når det gjeld ny kringkastingssjef. Det var ganske mykje surr ei stund om korleis utviklinga vart her. Eg trur NRK kjem til å få ein god kringkastingssjef i John G. Bernander, så det er bra at det er kome på plass.

Statsråden var mykje inne på dette med digitalisering i talen sin. Det er klart at det er ei enormt viktig utfordring for NRK, og det hastar med å kome med konkrete tiltak i forhold til det vidare arbeidet der. No varsla statsråden ei eiga melding både om dette og om mediepolitikken generelt i haust, og då får vonleg Stortinget gå raskt i gang med den saka for å få raske og gode resultat.

Det er eit par utsegner i utgreinga til statsråden som eg vil utfordre ho litt på. Den eine er:

«Jeg er overbevist om at den finansieringsform som velges for allmennkringkastere, påvirker selskapenes profil og innhold.»

Eg lurar på om statsråden kunne utdjupe dette litt i forhold til TV 2 og NRK. Er det slik at statsråden meiner at det at TV 2 er finansiert ved reklame, i stor grad påvirkar innhaldet i forhold til NRK, som er finansiert ved lisens? Eller er det andre ting statsråden tenkjer på?

Den andre utsegna gjeld lisens. Statsråden sa

«Hvis man ikke tror på en fortsatt lisensfinansiering i en eller annen form, tror man heller ikke på allmennkringkasteren NRK.»

Kristeleg Folkeparti har tru på lisensen, men statsråden seier «i en eller annen form». Vi veit at den teknologiske utviklinga også gir oss utfordringar. Er det andre ting statsråden tenkjer på her?

Statsråd Ellen Horn: Til representanten Molvær Grimstads ønske om utdypning av mitt utsagn om at finansieringsform påvirker selskapenes profil og innhold, vil jeg gjerne si at vi har sett klare tendenser til at de privatfinansierte kanalene må låne øre til sine annonsører. Jeg vil ikke utdype dette i detalj, men jeg har bl.a. latt meg informere om at annonsørene er opptatt av aldersgrupper, av de unge seerne. Det er f.eks. lettere å få annonsører til de mest ungdomsrettede programmene.

Jeg er redd for at hvis vi ikke slår ring om en allmennkringkaster som er fri og uavhengig, vil tendenser til kommersialisering av programprofil også finne sted i NRK. Og jeg er veldig opptatt av at NRK holder fast ved sitt allmennkringkasteroppdrag, ut fra de områdene som jeg nevnte i mitt innlegg, når det gjelder språk, kultur, barn, unge, verdiprogram, livssyn osv., og at man ikke tvinges til å gå inn i konkurransen med de kommersielle kanalene, som til dels er nødt til å skjele også til andre hensyn når det gjelder programmering.

Trond Helleland (H): Jeg er glad for de signaler statsråden nå gav i sitt innlegg når det gjelder dette med eierskapsbegrensningene i TV 2. Det er jo, som statsråden sa, slik at konsesjonen er lyst ut uten at det er nedfelt eierskapsbegrensninger i den nye konsesjonen, og vi vet at det er to år til den skal tre i kraft. Det betyr at dersom TV 2 søker og får konsesjon, så er de altså bundet av 33,3 pst.-regelen inntil ny konsesjon trer i kraft. Dette virker lite hensiktsmessig, spesielt når den sterkeste norske eieren, Schibsted, vurderer å selge sin post, samtidig som de signaliserer at en større post kan være interessant.

Derfor vil jeg, som jeg gjorde i mitt innlegg, signalisere og understreke at Høyre er klar for at statsråden når som helst kan gå til opphevelse av denne begrensningen, slik at eierskapsregelen ikke blir en hindring for sterke norske eiere i TV 2. Og det er viktig at denne vurderingen som departementet nå foretar, skjer raskt, og at en kan handle raskt. Og nok en gang vil jeg understreke at det er flertall i denne sal – dersom Arbeiderpartiet ønsker det – for å oppheve denne begrensningen.

Så har jeg bare lyst til å stille statsråden et spørsmål knyttet til dette med nye tillatelser til å sende i digitalt bakkenett. Hvordan ser statsråden for seg vurderingen og

utlysningen av dette? Er det tenkt en konsesjonsbehandling, eller er det tenkt en prislapp for å komme inn på det digitale bakkesendte nettet? Vil statsråden også vurdere å øke antall tillatelser, eller konsesjoner, som det allerede er gitt én av for radio, altså digital radio, landsdekkende?

Statsråd Ellen Horn: Som jeg allerede har nevnt, vil vi drøfte problemstillingene omkring eierskap i den nærmeste tid, dette i lys av at alle allmennkringkasterne er viktige elementer i det norske kulturpolitiske landskapet. Og jeg har tro på at norske eiere med rot i en norsk medievirkelighet vil ha større evne til å gi TV 2 en norsk profil enn utenlandske eiere. Derfor har vi tatt dette opp igjen, og dersom det er noe vi trenger å gjøre med de nåværende vilkårene for å stimulere til å beholde et norsk eierskap, har jeg ingen prinsipielle motforestillinger mot dette, men det kan vi komme tilbake til ved en senere anledning.

Når det gjelder det digitale bakkenettet, er det selvfølgelig en rekke fordeler ved utbyggingen av et slikt nett. Det vil kunne komplettere andre distribusjonsformer, særlig satellitt og kabel, og pr. i dag er det digitale bakkenettet den eneste distribusjonsformen som kan tilby portabelt og mobilt mottak, og bakkenettet er også den mest effektive distribusjon for regionsendinger. Vi ser på utlysningen i disse dager, og vi vil selvfølgelig så langt som råd er bidra til at også andre får anledning til å slippe til i nettet, men det vil vi også komme tilbake til.

Per Roar Bredvold (Frp): Fremskrittspartiet registrerer at kulturministeren har stor tiltro til et digitalt bakkenett, og at alle skal få dette tilbudet. Det som forbauser Fremskrittspartiet, er at kulturministeren ikke sier noe om hvordan det skal foregå, til hvilken pris, og ikke minst hvem som skal betale.

Jeg minner for øvrig om at tilsvarende satsing i Danmark var en tilnærmet fiasko. Vil statsråden innhente kunnskaper fra andre som har prøvd tilsvarende prosjekter, og ta disse med seg?

Så til hovedspørsmålet: Hva mener statsråden er den store fordelene/de store fordeler med et digitalt bakkenett framfor samme tilbud gjennom f.eks. satellitt, som er i stadig vekst? Og – jeg gjentar – hvor vil kulturministeren hente de tre–fem milliardene NRK trenger?

Statsråd Ellen Horn: Jeg vil gjenta det jeg har sagt ved flere anledninger, at finansieringen vil jeg måtte komme tilbake til i budsjettssammenheng primært, men også noe mer i den mediepolitiske meldingen som vi har tenkt å legge frem til høsten.

Det er mange måter man kan se finansieringen for seg på, og vi er i dialog med NRK omkring de summer som også offentligheten har fått innsyn i. De er store, men det er nødvendig å få dette på plass så fort som mulig, fordi vi, som jeg nettopp sa, ser på de digitale sendingene som et meget viktig supplement til kabel og satellitt, og de kan nå frem til alle. Dette er fremtidens sendemåte, og det er helt avgjørende for Norge og for NRK at vi får dette opp og stå så fort som mulig. Så vidt jeg kjenner til, er det ikke vanlig at man går inn i en direkte diskusjon om

budsjettsspørsmål i forbindelse med en redegjørelse, og jeg ber om forståelse for at dette er vi nødt til å komme tilbake til i budsjettssammenheng.

Lisensen består. Det har jeg gitt klart uttrykk for. Det er Regjeringens klare syn at lisens ikke er avhengig av hvilken teknologi som ligger til grunn for distribusjonen.

Ågot Valle (SV): Også vi er opptatt av eierskap, også i forhold til TV 2. Vi er nok mer skeptiske til å oppheve de restriksjonene på eierskap som er i dag, men vi ser at her er det dilemmaer ute og går, og det vil vi komme tilbake til og se skikkelig åpent på. Det som vi derimot nå er opptatt av, er koblinga mellom distribusjon og innhold, og derfor vil jeg gjerne høre statsrådets syn på det at Telenor eventuelt kan gå inn som eier i TV 2. Vi mener at det er veldig viktig i den framtidige digitale kringkastingsverden å skille mellom distribusjon og innhold. Ellers kan det føre til store maktkonsentrasjoner og også til kommersialisering. Det går også fram av det forslaget vi har lagt fram i dag.

Så har jeg tidligere vært opptatt av hvem som skal eie portalene. Skal noen tillates å være digitale portvakter som kan hindre mindre aktører i å slippe til i forhold til portalene? Det synes jeg er et viktig spørsmål, også i forbindelse med de samtalene som nå foregår mellom TV 2, NRK og Telenor. Deler statsråden vårt syn at dersom NRK skal gå inn som en aktør i et portalselskap, må det være et ufravikelig vilkår at det gis plass – god plass – til lokal-TV, til ikke-kommersielle aktører som etter vår mening vil være like viktige for det framtidige mediemangfoldet som lokalaviser og meningsbærende aviser er i dag?

Og så vil jeg gjerne at statsråden skal oppklare noe av den forvirringen som har vært her i dag. Er det så at (presidenten klubber) – da får jeg spørre henne personlig senere, hr. president!

Presidenten: Det var eit godt forslag frå representanten.

Statsråd Ellen Horn: Så lenge forhandlingene mellom partene ikke er avsluttet, mener jeg det ikke er riktig av meg å kommentere en eventuell avtale mellom NRK, TV 2 og Telenor. For meg og for Regjeringen er det viktigste når vi trekker opp hovedlinjene for vår framtidige mediepolitikk, at vi får innretninger som best tjener norske allmennkringkasterne, norsk kultur og norsk språk. Det er ingen tvil om at vi i disse dager opplever en bølge, en eksplosjon, av medier fra hele verden, ikke minst på angloamerikansk språk, hvor det blir ekstremt viktig å slå ring om våre egne allmennkringkasterne, der NRK jo er kronjuvelen.

Når det gjelder portaler, mener NRK selv at selskapet bare kan beholde sin sterke stilling fremover dersom det kan delta på eiersiden i ett eller flere portalselskaper for digitalt innhold. Disse portalene vil bryte opp den relasjonen kringkasterne med dagens analoge teknologi har til seerne. Regjeringen vurderer for tiden dette spørsmål

let og vil komme tilbake til saken i den kommende stortingsmeldingen om mediepolitikken og i statsbudsjettet.

Som sagt så foreligger det pr. i dag ingen samarbeidsavtale mellom NRK, Telenor og TV 2.

Når det gjelder lokal-TV, tror jeg at nettopp det digitale nettet vil kunne gi rik anledning for det lokale fjernsynet til å slippe til. Det er et viktig mål også for oss å sikre mangfoldet i den fremtidige digitale virkeligheten.

Ola T. Lånke (KrF): Først vil jeg takke statsråden for det hun sa om medienes kulturpolitiske rolle med adresse til mitt innlegg. Det synes jeg var veldig positivt og håper at det blir fulgt opp i forbindelse med arbeidet med mediemeldingen.

Jeg har ikke lyst til å slippe taket i dette med eierskapsbegrensingsregelen, som statsråden var inne på. Jeg skjønner at hun ikke er beredt til å trekke noen endelig konklusjon om dette, men hun sa hun var positiv til endringer. Jeg må igjen utfordre statsråden på om det er slik å forstå at man ønsker å oppheve denne regelen. Jeg har lest Dagens Næringsliv i dag, og der ser jeg at representanten Jon Olav Alstad sier seg enig med meg i at regelen om at man bare kan eie inntil en tredjedel av aksjene, virker fornuftig, men at man kanskje vil kunne favorisere norske eiere fremfor utenlandske, og at man ser at det har en meget positiv betydning at de er til stede. Det er i og for seg ikke noe jeg er uenig med ham i. Det er også en uttalelse fra direktøren i Eierskapstilsynet, Sigve Gramstad, som sier at Eierskapstilsynet kan tolke loven og gripe inn dersom vi får for store eierskapskonsentrasjoner som bl.a. truer mangfold og ytringsfrihet.

Mitt spørsmål er da: Vil statsråden si seg enig i direktør Gramstads uttalelse og forståelse av loven på dette punktet? Jeg skulle også ønske at hun kunne gi et klart signal om hun virkelig ønsker å oppheve eierskapsbegrensingsregelen.

Når jeg først har ordet, har jeg også lyst til å oppfordre representanten Ågot Valle til å gjøre samtlige av sine forslag om til oversendelsesforslag, slik at de blir vurdert i departementet og ikke votert over her i salen.

Statsråd Ellen Horn: Jeg skjønner godt interessen i denne sal omkring disse eierskaps spørsmålene, som både er komplekse og fulle av dilemmaer og motsetninger.

Allerede i min mediepolitiske redegjørelse i fjor varslet jeg en gjennomgang av muligheten for å ta denne begrensningen vekk i utlysningen av den nye konsesjonen, slik at dette er tankesom vi har hatt lenge, og som altså er knyttet til konsesjonsutlysningen og i og for seg ikke en endring av loven.

Mediemarkedet utvikler seg i rasende fart, og jeg synes ikke det er riktig av departementet å sitte og se på at innretninger som skal sikre mangfold, blir til hinder for at norske eiere ser det som interessant å bli på eiersiden i selskapene våre. Derfor mener jeg det er viktig å ha et veldig nøye blikk på disse spørsmålene. Jeg ser ikke bort fra at dersom det vil være tjenlig for å oppnå de mål vi er enige om skal gjelde, kan dette også fravikes i nåværende konsesjonsperiode.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Inger Stolt-Nielsen (TF): Det må være hyggelig for NRK å ha en så heftig og begeistret generalforsamling som statsråd Ellen Horn. I redegjørelsen var det mye velvilje, lite kritikk, men klare krav til at NRK skal oppfylle de forpliktelser som Stortinget pålegger selskapet.

Jeg håper også at statsråd Horn har finansministeren med seg når hun i dag så utvetydig slår fast at alle, 100 pst. av befolkningen, skal ha tilgang til digitalt bakkenett før de analoge sendingene skrur av, for dette blir et kostbart løfte. Statsråden må regne med at denne forpliktelsen, dette løftet, er blitt lagt merke til i de deler av landet hvor det ikke er kommersielt lønnsomt å legge ut bakkenett, men hvor befolkningen allikevel har et klart krav på tilgang til NRK og NRKs sendinger.

Jeg er enig i at NRK er viktig som kulturformidler, kanskje den viktigste kulturformidler vi har. Institusjonen er viktig som nyhetsformidler og som kanal for den offentlige debatt. Kystpartiet vil også fortsatt bevare NRK som en statlig eid institusjon og vil prioritere at den settes i stand til å oppfylle sin rolle som kulturformidler og som debattarena. Det er viktig for at vi skal kunne ivareta våre to offisielle språk, og for at vi skal kunne ivareta samisk.

Jeg skulle gjerne også sagt at vi skulle ønske en politisk styring med NRK, ikke for å styre det redaksjonelle innholdet – så langt derifra. NRK skal ikke underlegges politisk sensur. Men som eiere bør vi ha rett til å ha en styring med hvordan de offentlig vedtatte lisenspengene brukes. Det ser imidlertid ut til at NRK oppfatter at AS-formen i vesentlig grad begrenser eiernes rett til å stille krav, f.eks. om programprofil i begge kanaler og om at NRK i sin disposisjon av lisenspengene følger de premisser som ligger til grunn for Stortingets vedtak.

Stortinget har flere ganger etterlyst samtidig teksting i NRK, og hver gang er vi blitt møtt med forsikringer om at dette er like rundt hjørnet – det kommer, det kommer. Ikke minst i år, i et valgår, er det en vesentlig mangel at debattprogrammene sendes utekstet. Hensikten med debatter i TV er jo ikke bare at seerne passivt skal bli orientert om de ulike synspunkter som politikere og andre samfunnssynsere måtte ha. Hensikten med debattprogrammer må i like stor grad være å skape grunnlag for en samtidig debatt ute i samfunnet. Og når debattprogrammene ikke har samtidig teksting, er det altså flere tusen hørselshemmede som avskjæres fra denne viktige arenaen, denne informasjonskanalen. Da er det for hørselshemmede veldig lite tilfredsstillende at det henvises til at disse debattprogrammene blir sendt tekstet i NRK2 sent på kvelden, særlig hvis de ikke engang har tilgang til NRK2. Nettopp muligheten til å delta i den samtidige meningsutveksling betyr veldig mye, så jeg håper at statsråden vil legge press på NRK: Det må komme samtidig teksting, og den må komme fort.

Og så er man over i et annet problem. Når statsråden viser til at 90 pst. av befolkningen tar inn NRK2, inkluderes også de som bare tar inn kanalen gjennom parabol eller kabelnett, og som derfor må betale ekstra for dette.

Det er et problem at man i de områder som ikke dekkes gjennom NRK2s ordinære sendernett, føler at man ved at lisensen ikke er differensiert i forhold til mottaksmulighet, betaler for en vare man ikke får. Dette er et problem som vil bli løst når NRK går over fra analoge til digitale sendinger – en utvikling vi ønsker velkommen. Men det er altså en helt klar forutsetning, og jeg er glad for at statsråden i dag har kommet med et forpliktende løfte om at det skal legges til rette for at absolutt hele landet skal være dekket før de analoge signalene skrur av.

Så til slutt noen ganske få ord om «Det hvite hus» på Marienlyst. Det kan godt være at NRK kommer lettere gjennom en nødvendig omstillingsperiode ved å etablere seg i nye lokaler. Men jeg må jo si at jeg blir vettskremt når jeg ser at NRK vil etablere seg på landets desidert dyreste tomte- og byggegrunn – et dypvannsbygg i Bjørvikvika. Det må vi hindre!

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til sak nr. 3.

(Votering, sjå side 2849)

S a k n r . 4

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Olav Gunnar Ballo og Ågot Valle om en bevilgning til ivaretagelse av Ivo Caprinos filmer (Innst. S. nr. 189 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:53 (2000-2001))

Presidenten: Etter ønske frå familie-, kultur- og administrasjonskomiteen vil presidenten gjere framlegg om at debatten blir avgrensa til 45 minutt, og at taletida blir fordelt slik på gruppene:

Arbeidarpartiet 10 minutt, dei øvrige gruppene 5 minutt kvar.

Vidare vil presidenten foreslå at det ikkje blir gitt høve til replikkar etter dei enkelte innlegga, og at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Presidenten ser det som vedteke.

Første talar er Jon Olav Alstad, som er ordførar for saka. – Hr. Alstad er ikkje til stades, og presidenten gir i staden ordet til Ågot Valle.

Presidenten tør be om at ein har såpass kontroll over gruppene sine at representantane er til stades i salen når debattane startar.

Ågot Valle (SV): Det var jo kjekt at jeg fikk komme til først. Det er vel å snike litt i køen, men det var kjekt!

Norske filmer er en viktig del av nyere norsk kulturhistorie. Det haster med å få tak i det være seg de filmene som er i familiens eller etterkommernes eie, slik tilfellet er for mange av Ivo Caprino-filmene, eller de som befinner seg i utenlandske laboratorier. I fjor hentet Norsk Film-institutt hjem materiale som Norsk Film hadde liggende på laboratorier både i Sverige og i Danmark. Fortsatt ligger det antakelig mye norskprodusert materiale i utenlandske laboratorier, så det bør gjøres en innsats for å spore opp

savnet materiale. Men framfor alt må det gjøres en innsats for å restaurere og ta vare på norsk film, slik at den kan gjøres tilgjengelig for seinere generasjoner. Her ligger vi på etterskudd. Jeg har fått opplyst at av de 50 langfilmene som ble laget fram til 1970, er åtte restaurert til nå.

Når vi nå har satt søkelyset på Ivo Caprino-filmene, er det fordi han har en helt spesiell plass i norsk filmhistorie, og fordi opplysningene om tilstanden til de mange filmene som har gledet unger, foreldre og besteforeldre, er foruroligende. Vi mener det er utilgivelig om Ivo Caprino-filmene skulle gå tapt fordi man mangler ressurser til å ta vare på disse filmene. Dette blir prøvesteinen på om det virkelig er vilje til å ta vare på hele den norske filmskatten.

Vi vet at Filminstituttet har søkt om 10 mill. kr til å restaurere filmene som er laget fram til 1970. Men samtidig mener vi at det er svært viktig å planlegge og sette i gang forarbeid for restaurering av alle filmer fra hele 1970-tallet. Noen av Ivo Caprinos filmer, bl.a. Flåkløypa-filmen, er fra denne tida. Det er en særskilt viktig del av den norske filmskatten. Begrunnelsen for å starte planleggingsarbeidet ligger likevel i hele filmproduksjonen fra dette tiåret. SV mener at Norsk Filminstitutt må få ekstrabevilgninger for å komme å jour med bevaring av viktige filmskatter, og at pengene må komme i revidert nasjonalbudsjett.

Så vil jeg benytte anledningen til å si litt annet om film – den norske filmarven. Jeg vil si noe om filmarven fra etter 1990, og her gjentar jeg noe av det vi også gav uttrykk for i budsjettmerknader før jul. Vi har fått henvendelser fra Norsk Filmforbund, som ser med bekymring på at Norsk Films filmkatalog vil bli lagt ut for salg sammen med produksjonsdelen av Norsk Film AS. Denne bekymringen deler vi, fordi det kan vanskeliggjøre at en aktiv og kulturpolitisk formidling av titlene i filmkatalogen videreføres. Vi vil se nøye på kravene fra Norsk Filmforbund. Men som et absolutt minstemål, er det viktig at i alle fall Filminstituttet og Filmmuseet sikres bruksretten til arkivene i Norsk Film AS, også etter et salg. Det må være et absolutt krav at denne filmarven er tilgjengelig for studier, forskning, distribusjon til skole og bibliotek osv.

Jeg er klar over at det også var å snike litt i køen å ta opp disse temaene.

Jeg tar i hvert fall opp forslaget som er gjengitt i innstillinga.

U r s u l a E v j e hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Ågot Valle har tatt opp det forslag hun refererte til.

Jon Olav Alstad (A) (ordførar for saken): Det er ikke vanskelig for et enstemmig storting å slutte seg til at det er viktig å ta vare på Ivo Caprinos filmer. Det finnes også mange andre veldig gode regissører og filmprodusenter i Norge som har laget veldig mye bra som må tas vare på. Selv om jeg kanskje synes det er litt drøyt å fremme et

forslag om å bevilge penger allerede i revidert på bakgrunn av et oppslag i Aftenposten Aften, er det ikke noe problem å slutte seg til intensjonene i det å sørge for at dette blir tatt vare på. Så kan man diskutere hvordan det skal tas vare på.

Forslagsstilleren er opptatt av at det i Aftenposten Aften stod at Ivo Caprinos filmer skulle være i dårlig stand. Nå er situasjonen den at det er Norsk Filminstitutt og Nasjonalbiblioteket som har det faglige ansvaret for å ta vare på filmene våre. I dette tilfellet har produsenten selv valgt å ta vare på filmene og ikke latt Filminstituttet ta seg av den oppgaven. Nå har departementet varslet komiteen om at arvingene vil få tilbud om å deponere filmene hos instituttet, slik at det er mulig for instituttet både å få en oversikt over tilstanden på filmene og å ta vare på de filmene som er der. Dette er en filmarv som helt åpenbart må sørges godt for.

Hvert år bevilger Stortinget penger til restaurering av film. Filminstituttet har de siste årene ikke bedt om ytterligere midler til restaurering av film, men har nå, som jeg forstår, lagt inn en søknad til neste års statsbudsjett. Det får vi rikelig anledning til å behandle. Skal det bevilges ekstra midler, må det skje på bakgrunn av at instituttet både har behov for og også kapasitet til å bruke dem. Komiteen er veldig enig i at de kulturskattene som ligger i disse filmene, skal tas vare på, men først må vi da få ansvaret for det. Derfor blir dette en sak som vi er nødt til å vurdere i hvert enkelt budsjett framover.

Så til det forslagsstilleren tok opp på slutten, nemlig filmarven etter Norsk Film. Vi må i hvert fall sørge for at den filmkatalogen som ligger hos Norsk Film AS i dag, som Stortinget har vedtatt at staten skal avvikle sine interesser i, blir tatt vare på på en slik måte at det kommer ut til folk, og blir sett av folk. Jeg ikke så sikker på at Filminstituttet er den rette plassen for det, for de har ikke noe distribusjonsapparat som gjør at en kan få vist filmene til befolkningen. Selvsagt har Filminstituttet et veldig klart ansvar for å ta vare på de fysiske filmene, men når det gjelder rettighetene til dem, enten det er de kommersielle rettighetene eller bruksrettighetene, må vi finne løsninger som gjør at flest mulig kan få sett de filmene som er produsert oppgjennom tiden, slik at de ikke bare ligger og støver ned i et skap. De distribusjonsselskapene som finnes, er stort sett kommersielle. Staten har ikke noe distribusjonsapparat til å få vist disse filmene. Vi må på en eller annen måte få sikret resultatene av Norsk Film AS' mangeårige historie, slik at filmene ikke blir skuflet bort og gjort interessante bare for forskere og andre som har spesielle interesser, men at folk får sett disse filmene.

Statsråd Ellen Horn: Ivo Caprinos filmproduksjon står sentralt i den norske filmhistorien og består av skatter som har betydd og fortsatt betyr mye for både barn og voksne. Jeg vil derfor understreke viktigheten av å ta vare på den norske filmarven og sikre at denne delen av vår kulturhistorie også vil bli tilgjengelig for et fremtidig publikum.

Så lenge store deler av Ivo Caprinos filmproduksjon fortsatt oppbevares hos produsenten, har jeg ingen mu-

lighet til å dokumentere tilstanden på disse filmene. Når det gjelder den digitale restaureringen og ansvaret for dette, ligger det både hos Filminstituttet og hos Nasjonalbiblioteket. Det har vært en viss uenighet mellom disse to institusjonene å komme fram til enighet om en slik strategi. Institusjonene er nylig kommet fram til enighet, og når planen er oversendt departementet, vil jeg ta tak i saken. Finansieringen må vi selvfølgelig komme tilbake til i budsjettsammenheng, men jeg er enig med representanten Valle og komiteen i at det er en viktig kulturoppgave for nasjonen å ta vare på hele filmarven.

Når det gjelder situasjonen i Norsk Film, hvor Stortinget har sluttet seg til at staten skal selge ut sine aksjeposter, er jeg opptatt av at filmarkivet blir brukt, og ikke støver ned. Jeg vil legge vekt på at Norsk Films arkiver blir brukt på en måte som gjør at publikum får se filmene både på TV og video og i nye formater som CD-ROM, Internett osv. Hvordan dette best kan gjøres, vil vi komme tilbake til når vi har gjort de endelige disposisjoner med hensyn til avviklingen av vår eierandel i Norsk Film.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4. (Votering, se side 2849)

S a k n r . 5

Innstilling frå familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om samtykke til deltaking i ei avgjerd i EØS-komiteen om endring av protokoll 31 i EØS-avtala om EFTA/EØS-statane si deltaking i Fellesskapet sitt program for audiovisuell industri (MEDIA Plus 2001-2005) (Innst. S. nr. 218 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 56 (2000-2001))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 2849)

S a k n r . 6

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om samtykke til deltaking i ei avgjerd i EØS-komiteen om endring av protokoll 31 i EØS-avtala om deltaking for EFTA/EØS-statane i det femte likestillingsprogrammet til EU (2001-2005) (Innst. S. nr. 217 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 48 (2000-2001))

Presidenten: Etter ønske fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 40 minutter, og at taletiden blir fordelt med 5 minutter på hver gruppe.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt høve til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 2849)

S a k n r . 7

Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om endring av protokoll 31 i EØS-avtalen om EFTA/EØS-statenes deltakelse i EUs program for næringsliv og entreprenørskap (Innst. S. nr. 216 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 57 (2000-2001))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 2849)

S a k n r . 8

Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene John I. Alvheim og Harald T. Nesvik om å bevilge 1 000 mill. kroner til utnyttelse av ledig behandlingsskapasitet ved offentlige og private sykehus i Norge (Innst. S. nr. 190 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:45 (2000-2001))

Ola D. Gløtvold (Sp) (ordfører for saken): Det kom litt brått på, jeg skal prøve å gjenvinne pusten.

Denne saken er fremmet av stortingsrepresentantene John I. Alvheim og Harald Tom Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet, og er for så vidt en oppfølger av den smule bevilgningsiver vi har hatt når det gjelder sykehusfinansiering, i løpet av det siste halvåret. I november ble det bevilget 975 mill. kr til utenlandsbehandling av norske pasienter. De pengene kunne man ikke få brukt i løpet av det budsjettåret, og disse ble da gjort overførbare. Det som senere har skjedd, er at vi har fått et forslag om å kunne bruke disse midlene både til innenlands og utenlands behandling. Dessverre ble det nedstemt, mot Senterpartiets og SVs stemmer.

I etterkant av den diskusjonen har komiteen behandlet denne saken, Dokument nr. 8:45, som går ut på å bevilge 1 milliard kr ekstra til økt behandling ved norske sykehus. Helseministeren har i brev til komiteen sagt at han ikke ønsker å bevilge ekstraordinære midler til sykehusbehandling nå, og vil knytte vurderinger av kapasitet og behov til ordinær budsjettprosess. Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Høyre, har sluttet seg til dette.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og SV, mener at en ny vurdering av dette spørsmålet bør gjøres i forbindelse med ordinær budsjettbehandling, og da først i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Det er grunn til å minne om at det nå er ca. en uke igjen til revidert nasjonalbudsjett blir fremlagt, og det er å håpe at det der finnes forslag fra Regjeringen som går ut på at vi kan øke takten i pasientbehandlingen ved norske sykehus.

Det har i løpet av den perioden som vi har diskutert dette med økt bevilgning til sykehusbehandling i Norge, framkommet mange opplysninger fra sykehus om både ordinær og ekstraordinær ledig kapasitet, og et mindretall i komiteen mener at det burde vært mulig å gjøre noen av midlene i forbindelse med den første bevilgningen, altså

de 975 millionene som ble bevilget før jul, disponible for både innenlands og utenlands behandling. Når vi imidlertid nå, den 3. mai, vet at revidert nasjonalbudsjett blir lagt fram den 11. mai, så sier alle i komiteen, med unntak av Fremskrittspartiet, at behandlingen av økt bevilgning til behandlingsskapasitet ved norske sykehus må vi ta i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Fremskrittspartiet fremmer sitt ordinære forslag og vil sikkert redegjøre nærmere for det.

Jeg ønsker til slutt å gå litt inn på den argumentasjonen vi fra Senterpartiet, sammen med Sosialistisk Venstreparti, her har lagt fram, som merknader. Vi mener det burde ha vært mulig, og også mest tjenlig for en raskest og mest mulig effektiv pasientbehandling fra årsskiftet og framover på vårvinteren, å bruke de midlene som allerede var bevilget i november 2000, slik at man kunne utnytte den bevilgningen som det faktisk var enstemmighet om ved votering i salen før jul, bruke dem nå, og så se på ekstraordinære midler i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett – som da kommer om bare noen dager – etter at departementet forhåpentligvis har fått en samlet oversikt over kapasiteten ved norske sykehus, ut fra det arbeidet som helseministeren har bedt SINTEF-Unimed gjøre for departementet. Vi mener at midlene utnyttet til både innenlands og utenlands behandling tidligere på året nok ville ha vært en mer effektiv og riktig bruk av disse ressursene. Vi ser vel nå at det har vært knyttet atskillige prinsipper og prestisje til disponering og handlemåte når det gjelder å utnytte tilgjengelige midler, istedenfor å bruke dem på en mest mulig effektiv måte.

Det sies også fra helseministerens side at han primært må ha disse bevilgningene lagt til den ordinære budsjettprosessen. For så vidt kan jeg forstå det. Men samtidig sies det at det er et organisatorisk problem i norske sykehus og i norsk helsevesen, og jeg synes at det problemet understrekes ved at vi blir så firkantet i behandlingsformen når det gjelder tilgjengelige midler også for utvidet innenlands behandlingsskapasitet.

Jeg synes det er et dårlig forvarsel når det gjelder hva som vil ligge i statlig eierskap og sykehusansvar, at vi skal være så A4-preget i all vår disponering at vi må henvise kun til ordinære budsjettprosesser for å kunne øke behandlingsskapasiteten innenlands – som flere sykehus har påpekt finnes der, hvis man får økte bevilgninger.

Asmund Kristoffersen (A): Hva som er riktig beløp å bevilge til behandling av pasienter ved sykehusene, kan en aldri være sikker på.

Forbruket av midler avhenger både av behov og etterspørsel og ikke minst måten disse bevilgede midler disponeres og utnyttes på. Det blir ofte sannsynliggjort at større bevilgninger alene ikke løser de utfordringer som det norske helsevesenet har.

Ifølge en OECD-rapport er Norge på sjetteplass i verden hva angår bevilgninger til helsevesenet i forhold til brutto nasjonalprodukt, og nr. 3 i verden når helseutgiftene beregnes pr. innbygger. Og vi har kanskje verdens tetteste legedekning etter Cuba. Siste statistikk jeg så, viste at det var 283 innbyggere pr. aktive lege. Likevel har vi

ventelister som ikke er akseptable, og store kvalitetsforskjeller.

Dette skulle med all tydelighet tilsi at en ikke ensidig kan bevilge seg til et bedre helsevesen. Jeg viser også til oppslag i media som refererer seg til undersøkelser om nedgang i effektiviteten ved norske sykehus. Regjeringen har tatt andre grep, og jeg viser til forslaget om statlig overtakelse av sykehusene med 100 pst. offentlig eierskap og ny organisering i helseforetak.

Finansiering av pasientbehandling er komplisert, og de vurderinger som må gjøres, hører så absolutt hjemme i de ordinære budsjettprosesser. Jeg er derfor tilfreds med at flertallet i Stortinget viser til dette og avviser forslaget om å bevilge 1 milliard kr nå.

John I. Alvheim (Frp): La meg få lov å replisere til representanten Asmund Kristoffersen at på Verdens Helseorganisasjons statistikk er Norges helsevesen plassert på ellevtteplass i forhold til europeiske land når det gjelder kvalitet og tilgjengelighet. Så denne tredjeplassen som det ble referert til, skal vi ikke ta særlig mye på alvor.

Det er på ingen måte overraskende for Fremskrittspartiet at vi står alene om å ville bevilge midler for å utnytte ledig behandlingsskapasitet ved våre offentlige og private sykehus. Vi er vant til å stå alene om å sørge for at sykehusene får driftsmidler og pasientene får behandling i det norske helsevesenet.

Nå hadde flertallet i Stortinget en meget god anledning til å vise solidaritet – som man snakker høyt om i andre sammenhenger – med dem av våre medborgere som har stått i den norske helsekøen over lang tid. Både Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti må i dag føle seg særlig ille til mote fordi de for ikke mange ukene siden gikk sterkt inn for å bruke noe av utenlandsmilliarden til behandling i Norge, fordi sykehusene hadde tilmeldt ledig behandlingsskapasitet over hele landet.

Når nå muligheten ble lagt til rette for å utnytte denne kapasiteten, som disse partiene angivelig ikke visste fantes tidligere, så benytter man seg ikke av den anledningen. Det blir ingen ekstrabehandling av norske pasienter i Norge i dette driftsåret, fordi helseministeren i en tidligere debatt meddelte at han ikke ville legge inn ekstra midler til helsevesenet i det kommende reviderte nasjonalbudsjett, og jeg regner med at det fortsatt står ved lag. Jeg har ikke hørt andre signaler. Og dette gjør Regjeringen på tross av at den samme regjeringen nesten daglig proklamerer at Arbeiderpartiet vil prioritere helse og omsorg i tiden fremover, og dette skal være en valgkampsak i den forestående valgkampen.

Jeg synes faktisk heller ikke Høyre og Kristelig Folkeparti har noe særlig å skryte av når det gjelder å ivareta norske pasienters behov for raskere behandling og kortere ventetid under smerter og lidelser.

I denne sammenheng og i forhold til denne innstillingen er det rett og slett uforståelig at noen fremdeles snakker om inflasjonspress og press på den norske innenlandsøkonomien ved å bevilge 1 milliard kr mer til våre offentlige sykehus. Uansett hvilken regjeringskonstellasjon

en har hatt de seneste år, har ikke flertallet i denne sal så langt vært villig til å ta våre pasienter på alvor. Dette understrekes også i denne innstillingen. Å snakke om formaliteter, om at budsjettene også for sykehusdriften vedtas én gang i året, er lite troverdig og et vikarierende moment.

Har vi behov for å øke behandlingsskapasiteten, og dette kan gjøres ved å bevilge mer penger, er det helt naturlig, i hvert fall for Fremskrittspartiet, at slik bevilgning blir foreslått. Særlig er dette riktig fordi vi alle vet at Norge har råd til å bruke mer på helse.

Til slutt vil jeg kort kommentere at jeg virkelig ser fram til den bebudede sykehusreformen. Jeg tror faktisk at den reformen vil sette pasienten i fokus på en helt annen måte enn det vi tidligere har vært vant til, og at politikerne blir nødt til å ta sterkere hensyn til brukerne. Det betyr imidlertid ikke at det også i årene som kommer med statlig sykehusdrift, ikke blir nødvendig å tilføre sykehusdriften langt større ressurser enn det Stortinget hittil har vært villig til å gjøre.

Til slutt vil jeg ta opp Fremskrittspartiets forslag i innstillingen.

Presidenten: John I. Alvheim har tatt opp det forslag han refererte til.

Are Næss (KrF): Spørsmålet om sykehusøkonomi er vanskelig, og jeg tror det var mange som opplevde det som frigjørende da daværende helseminister Dagfinn Høybråten oppnevnte sitt utvalg med representanter fra tre departementer, sykehusene, eierne og forskningsmiljøene, som kunne levere oss en konsensusrapport med hensyn til den økonomiske situasjonen for sykehusene.

Sykehusøkonomi er som sagt et komplekst område, og Kristelig Folkeparti finner det derfor mest betryggende å ta opp slike saker i forbindelse med den ordinære budsjettbehandlingen. Til tross for at komitelederen sier at det gjør vi én gang i året, gjør vi det da vitterlig to ganger i året, og det er en hel uke til neste gang. Derfor er Kristelig Folkeparti med i det flertallet som mener at dette forslaget ikke kan støttes, men at vi vil komme tilbake til saken i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Og vår holdning her betyr selvsagt ikke at vi ser bort fra økte bevilgninger til sykehusene i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett.

Sonja Irene Sjøli (H): Jeg tror representanten Alvheim må være offer for en selektiv glemsel. Det er faktisk slik at Fremskrittspartiet og Høyre har stått sammen i kravet om en bedre organisering av helsevesenet, om statlig ansvar og økte bevilgninger. Derfor støttet også Høyre Fremskrittspartiets forslag før jul om 1 milliard kr til utenlandsbehandling. Men selv om pasientene nå har fått tilbud om utenlandsbehandling når kapasiteten i Norge ikke har vært stor nok, må målet være at flest mulig skal kunne få et godt tilbud i Norge innen medisinsk forsvarlige frister. Det er ikke tilfellet i dag, det vet vi alle. Det er 290 000 personer som venter på behandling. Av disse er det 90 000 som har ventet mer enn tre måneder,

(Sjøli)

mens ca. 40 000 har ventet mer enn et halvt år på behandling.

Men for å øke kapasiteten i det norske helsevesenet, er det nødvendig med omfattende reformer, for manglene i helsevesenet er åpenbare. Organiseringen er preget av uklare ansvarsforhold og bidrar til at ressursene som settes inn, både menneskelige, økonomiske og tekniske, utnyttes for dårlig. Annenhver sykepleier arbeider deltid, mange utdannede sykepleiere arbeider utenfor helsetjenesten, og kostbart medisinsk utstyr står ubrukt store deler av døgnet. Dette synes jeg viser at det er mer enn mangel på penger som preger det norske helsevesenet.

Høyre har i årevis foreslått å overføre ansvaret for sykehusene til staten, og vi er nå glad for at Arbeiderpartiet også har kommet til det og vil gå inn for statlig overtakelse av sykehusene. Men jeg har behov for å peke på at denne prosessen ville blitt enklere dersom man hadde fulgt Høyre også når det gjaldt nedleggelse av fylkeskommunen. Men det som er sikkert, er at en slik reform vil bidra til en helhetlig styring av spesialisthelsetjenesten og en bedre utnyttelse av økonomiske og personellmessige ressurser og dermed sikre bedre helsetjenester og redusere de uverdige helsekøene.

Som det ble understreket av saksordføreren, mener også Høyre at vurderingen med hensyn til om vedtatte bevilgninger er tilpasset de behov, den kapasitet og de forutsetninger som ligger i helsevesenet, må gjøres i forbindelse med de ordinære budsjettene. Derfor har ikke Høyre nå i denne saken støttet Fremskrittspartiets forslag om 1 milliard kr til innenlands behandling. Først må sykehusene bruke de pengene de allerede har fått, og det var jo økte bevilgninger for inneværende år. Riktignok var det slik at denne utenlandsmilliarden synliggjorde ledig kapasitet ved norske sykehus, men det er også synliggjort at alternativer og konkurranse i helsevesenet vil bidra til å øke kapasiteten slik at flere kan få behandling.

Det er også slik at hvis det virkelig er ledig kapasitet ved sykehusene, står fylkeskommunene fritt til å kunne utnytte denne kapasiteten, for staten stiller opp med 50 pst. av finansieringen gjennom ISF-ordningen. Og dersom innslaget av stykkprisfinansiering hadde vært større og gått direkte til sykehusene, ville sykehusene i dag både hatt bedre økonomi og bedre incentiver til å utnytte kapasiteten. Så her er det ikke bare snakk om penger, men det er snakk om en bedre organisering av den interne driften av sykehusene, og det er snakk om å få denne statlige eierskapsreformen på plass slik at vi kan frigjøre mer kapasitet.

Høyre er positiv til å bevilge mer penger til helsevesenet, og det har vi også foreslått i våre årlige budsjetter gjennom flere år. Men vi er av den oppfatning at så store bevilgninger til et formål hører hjemme i de ordinære budsjettene, og da har vi både revidert og årsbudsjettet til høsten hvor vi kan komme tilbake til dette hvis det viser seg at det er behov for mer penger til helsesektoren.

Harald T. Nesvik (Frp): Har denne salen nå gått tom for argumenter for hvorfor man ikke skal gå inn for

Fremskrittspartiets forslag om økte bevilgninger til helsesektoren?

Man har prøvd seg med flere argumenter tidligere – det har gått på inflasjon. Nå har vi kommet på at det ikke passer å bevilge 1 milliard kr nå, fordi det passer best i forbindelse med statsbudsjettet.

Det er mulig det er riktig at man fortrinnsvis skal bevilge via statsbudsjettet. Men da stiller jeg meg spørsmålet: Hva da med alle de andre sakene som man behandler i denne salen? Hva skjedde da man skulle ettergi gjelden til Gardermobanen – skjedde det via budsjettet? Alt som bevilges av penger i denne sal – skjer det i forbindelse med budsjettbehandlingen? Når det gjelder Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, hevder de at når det gjelder utenlandsmilliarden, kan den brukes innenlands, for her er det jo ledig kapasitet.

Så kommer man til denne saken, og da sier man: Nei, denne saken må vi se på i forbindelse med budsjettbehandlingen. Så vi kan ikke da bruke de samme argumentene for å bruke av utenlandsmilliarden til behandling innenlands fordi det er ledig kapasitet her, nei, da skal vi vente til budsjettbehandlingen!

Det er tydelig at enkelte føler seg rimelig ubekvemme i denne situasjonen. Norske pasienter står fortsatt på ventelister og venter på behandling. Vi vet at det er ledig kapasitet både ved offentlige sykehus og private sykehus. Dette er et forslag som er innlevert nettopp for å bidra til å bøte på den situasjonen med noe smerter og lidelser som mange pasienter i dette landet opplever mens de venter på behandling. Og da må jeg si at jeg er skuffet over flertallet i komiteen og Stortinget i denne saken. Man er ikke villig til å ta det ansvaret man har, og sørge for at norske pasienter får den behandling de bør ha krav på i dette landet. Så lenge vi har ledige sykehussenger, så lenge vi har ledig behandlingsskapasitet, og så lenge vi har køer av pasienter for å motta behandling, da bør denne sal ta på seg ansvaret og sørge for at de personene får den behandlingen og oppfølgingen som er Norge verdig.

Carl I. Hagen (Frp): Jeg vil gjerne ta for meg Fremskrittspartiets forslag II, men først vil jeg nevne at det er litt merkelig at man avviser vårt forslag I om å bevilge mer penger til alle offentlige sykehus, fordi det skal tas opp under behandlingen av revidert nasjonalbudsjett. Jeg går da ut fra at de samme komiteemedlemmer har den samme holdningen når det gjelder forslaget fra Regjeringen om tilleggsbevilgninger til Rikshospitalet. Det må da også tas opp i revidert nasjonalbudsjett. For om et forslag kommer fra en representant eller fra Regjeringen, så er det med hensyn til behandlingsmåten identiske regler som gjelder. Konsekvensen av det komiteens flertall sier, er at man heller ikke vil behandle Regjeringens forslag om tilleggsbevilgning til Rikshospitalet.

Vårt forslag II lyder:

«Private sykehus som kan påta seg operasjoner for normal DRG (diagnoserelaterte grupper)-pris inkluderes i systemet for Innsatsbasert Finansiering.»

Innsatsbasert finansiering er en form for stykkpris hvor man har ulike tilskuddssatser for de ulike typer ope-

rasjoner. Den er ikke ment å dekke alle kostnader, den er vel nå på 55 pst. av et totalbudsjett over et år, men den er avhengig av aktiviteten. Og for hver operasjon eller behandling man foretar, får man en stykkprisbetaling fra Rikstrygdeverket, for å si det enkelt og kort. – Akkurat det samme som gjelder for takster f.eks. for røntgeninstitutter.

Det som er det artige, er at man i neste sak faktisk skal behandle takstsystemet for røntgeninstitutter. Der går altså et flertall, bestående av Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, inn for likt takstsystem for offentlige og private røntgeninstitutter. Det skulle jo være en selvsagt ting i et land som Norge. Der sier de ja til likebehandling med en gang. Hvorfor avviser da – så vidt jeg forstår – disse partiene nøyaktig det samme prinsippet når det gjelder DRG-betaling? Hvis et offentlig sykehus får en DRG-betaling, som altså ikke er 100 pst. dekning av alle utgifter fordi den dekker bare 55 pst. av et totalbudsjett over et år, for en grå størrelsesoperasjon eller for en brokkoperasjon, og hvis det er private klinikker eller private sykehus som er villig til å påta seg operasjoner bare for DRG-satsen, og dem er det, så vidt jeg skjønner, en del av, for i visse sammenhenger er den god, hvorfor sier man da nei til det? Hvilken prinsipiell holdning har de øvrige partier til dette med samme betaling for samme tjeneste enten det er en privat eller offentlig eier? Det er det jeg ikke begriper. Jeg utfordrer de partier som i hvert fall når det gjelder røntgeninstituttene, aksepterer et pålegg til Regjeringen om like rikstrygdeverkstakster for MR-undersøkelser osv. i private og offentlige røntgeninstitutter for 2001, til å være med på vårt forslag II, for det vil ikke koste staten fem øre, for DRG-satsen vil man allikevel på et senere tidspunkt betale til det offentlige sykehuset. Og hvis det er et privat sykehus som får DRG-tilskuddet, slipper man å betale det offentlige senere. Så det koster altså ikke fem øre, og det bevilges over et overslagsbevilgningskapittel. Det er helt ubegripelig hvis ikke de samme partier som mener dette når det gjelder røntgeninstituttene, stemmer for Fremskrittspartiets forslag II i den foreliggende saken.

Ola D. Gløtvold (Sp): Vi skal diskutere røntgeninstituttene i en annen sak, så jeg skal ikke gå så veldig mye inn på det nå.

Når det gjelder innsatsstyrt finansiering – DRG-systemer og ISF-ordningen – tror jeg kanskje flere bør gå grundigere inn på den. Den 50 pst.-innsatsstyrte finansieringsandelen som vi har, kan ikke på noen måte sammenliknes med det som vi går inn for når det gjelder finansiering med hensyn til private og offentlige røntgeninstitutter. Det som vi har sagt i den forbindelse, er at de skal behandles på like vilkår, og det betyr ikke at det skal være lik sats. Det er også grundig dokumentert og påpekt i innstillingen.

For øvrig skal jeg være enig med Fremskrittspartiet i én ting, og det er at det er helt håpløst å snakke om inflasjonspress på grunn av én ekstra milliard til pasientbehandling. Den debatten er heller ikke jeg med på. Det er jeg enig med Fremskrittspartiet i.

Så til dette med viljen til å bevilge. Vi har sagt at vi ville bruke de 975 mill. kr som ble bevilget før jul, til behandling både innenlands og utenlands, slik at de kunne brukes mest mulig effektivt, og slik at ventelistene kunne reduseres fortest mulig. Og så sa vi at vi skulle se på hva vi skulle gjøre når vi kom til revidert nasjonalbudsjett, når Regjeringen hadde fått dokumentert en del av de tingene som de ønsket å dokumentere, for i det hele tatt å være med på noen ting. Og jeg håper, som jeg sa i mitt første innlegg, at SINTEF nå har sine utredninger klare, og at det kommer noe i revidert.

Jeg har lyst til å stille helseministeren et spørsmål med hensyn til de 975 mill. kr som vi inviterte til at man skulle bruke både utenlands og innenlands tidligere på vinteren. Hvor mye er nå brukt av den bevilgningen? Jeg regner ikke med at det går an å gå på desimalnivå, men hvor mye sann omtrentlig er brukt av denne utenlandsmilliarden, som den populært blir kalt. Og hvor mange pasienter er behandlet fram til månedsskiftet april/mai? Er det mulig å få et svar på det?

Are Næss (KrF): Det mangler litt på presisjonsnivået når Fremskrittspartiet omtaler andre partiers synspunkter. Det er ikke riktig, som representanten Nesvik sa, at Kristelig Folkeparti ikke hadde noen motforestillinger mot å bruke utenlandsmilliarden innenlands. Da ville det jo vært nokså ulogisk om vi ikke kunne bruke innenlandsmilliarden innenlands. Det skal jeg være enig med ham i. Men for Kristelig Folkeparti var det to ting som måtte oppfylles for at vi skulle gå inn for å bruke den såkalte utenlandsmilliarden. Det ene var at det skulle være kapasitet innenlands, naturligvis, og det andre var at dette ikke skulle ha noen uheldig innflytelse på økonomien i Norge. Og på bakgrunn av at vi av Finansdepartementet ble frarådet å bruke resten av denne milliarden innenlands, fant vi ikke å kunne gå inn for det.

Så er det heller ikke riktig, som representanten Hagen sier, at vi har gått inn for like røntgentakster for private og offentlige røntgeninstitutter. Det kommer vi, som representanten Gløtvold sa, tilbake til i neste sak. Derimot ønsker vi at det skal behandles på like vilkår, og med utgangspunkt i at Stortinget har bedt om dette allerede for inneværende års statsbudsjett, så blir det en ren oppfølging av dette.

For øvrig er ventetid et kjent fenomen når det er helsevesenet som diskuteres. Og jeg for min del er villig til å akseptere en ventetid på én uke for å få en sammenhengende budsjettbehandling når det gjelder disse forholdene.

Statsråd Tore Tønne: Jeg bad ikke om ordet til selve debatten som nå har vært om det fremsatte forslag, men siden jeg fikk et direkte spørsmål fra representanten Gløtvold, skal jeg i hvert fall forsøke å gi en kort kommentar, også for øvrig i forlengelse av et svar jeg gav i spørretimen i går.

Det har vært det jeg vil kalle en forsiktig oppstart av ordningen med pasientbehandling i utlandet, som ble vedtatt av Stortinget på slutten av fjoråret, og det er i og for seg ikke uventet på bakgrunn av at det er en ny ord-

ning, en ordning som ble innført uten noen omfattende forutgående informasjon, og som også har vært noe omstridt innenfor bl.a. fagmedisinske miljøer. Men ordningen er etter min vurdering nå godt etablert, og det er grunn til å regne med at det vil bli en klar økning i anvendelsen av de muligheter den åpner for når det gjelder behandling i utlandet i tiden fremover.

Jeg har som det vel ble antydnet her, ikke forberedt noen nøyaktige data for utnyttelsen til nå. De siste anslagene jeg så, mener jeg var i størrelsesorden 500 identifiserte pasienter som enten hadde fått eller var disponert til behandling i utlandet, og med de gjennomsnittskostnader det skulle ligge på, ville jeg tro at det dreier seg om beløp i størrelsesordenen 20–30 mill. kr. I tillegg kommer da de kostnader som har vært forbundet med etablering av ordningen, og også de tiltak som må treffes i forbindelse med oppfølging av pasienter. Det er fremforhandlet avtaler med utenlandske sykehus om en samlet kapasitet på 4 500 pasienter på årsbasis, og det er videre under forhandling tilsvarende avtaler som forventes å kunne gi en kapasitet i størrelsesorden 10 000 pasienter på årsbasis.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 8. (Votering, se side 2849)

S a k n r . 9

Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Annelise Høegh og Børge Brende om likebehandling av private og offentlige røntgeninstitutter (Innst. S. nr. 212 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:66 (2000-2001))

Harald T. Nesvik (Frp) (ordfører for saken): Stortingsrepresentantene Annelise Høegh og Børge Brende fremmet i Dokument nr. 8:66 for 2000-2001 forslag om å likebehandle private og offentlige røntgeninstitutt.

Som bakgrunn for forslaget viser forslagsstillerne til at Stortinget ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2000 fattet vedtak om å be Regjeringen fremme forslag for Stortinget om refusjonssats på like vilkår for private og offentlige røntgeninstitutter i sammenheng med budsjettet for 2001.

I forbindelse med framleggelsen av St.prp. nr. 1 for 2000-2001 redegjør Sosial- og helsedepartementet for oppfølgingen av dette forslaget. Komiteen finner grunn til bl.a. å påpeke følgende utsagn fra departementet i denne proposisjonen:

«Sosial- og helsedepartementet slutter seg til at det er viktig at offentlige og private røntgeninstitutter behandles på like vilkår og vil utarbeide et takstsystem som ivaretar dette.»

Det vises videre til at det i revidert nasjonalbudsjett for 2000 ble varslet at det var tatt et initiativ til et arbeid med å se på utviklingen av et felles kodeverk som skal danne grunnlag for et nytt takstsystem for private og offentlige røntgeninstitutter.

Komiteens flertall, alle unntatt Arbeiderpartiet og SV, har forståelse for at et slikt arbeid som det her tas sikte

på, vil ta noe tid, men flertallet er likevel av den oppfatning at det ikke skulle være noe i veien for at så lenge dette arbeidet pågår, så gis de private røntgeninstituttene en refusjonssats på like vilkår som den de offentlige institusjonene mottar.

Komiteens mindretall, fra Arbeiderpartiet og SV, viser til brev fra helseministeren der det framgår at arbeidet med en total gjennomgang av takstsystemet allerede er i gang, og at det tas sikte på å fremme forslag i statsbudsjettet for 2002. Mindretallet fremmer forslag om at Dokument nr. 8-forslaget avvises.

Fremskrittspartiet ønsker ikke at det skal skusles bort mer tid før en får til en refusjonssats på like vilkår, og viser til at det arbeidet som er i gang med å se på et nytt kodeverk, ikke kan rettferdiggjøre at private institutt skal ha en betydelig lavere refusjonssats enda ett år før kodeverket er på plass. Fremskrittspartiet står derfor bak flertallets tilråding om å be Regjeringen i revidert nasjonalbudsjett for 2001 legge fram forslag om RTV-takst på like vilkår til de private og de offentlige røntgeninstituttene for 2001, som en midlertidig løsning i påvente av det forslaget som er varslet i budsjettet for 2002.

Asmund Kristoffersen (A): Takstsystemet for både røntgen og laboratorietjenester må kontinuerlig oppdateres, bl.a. ut fra endringer i medisinsk teknologi, utstyr og ikke minst basert på meget raske endringer i den datateknologiske delen av utstyret. Dette er endringer som kan slå ut i forhold til at takster bør justeres ned eller justeres opp, alt ut fra kostnadsbildet ved undersøkelser og prøvetaking. Om takstbildet skal være forskjellig fra offentlig til privat røntgenvirksomhet, avhenger nettopp av både kostnadsbilde, driftsform og forpliktelser. Eksempelvis må røntgenavdelingen ved et sykehus opprettholde en annen beredskap enn private røntgeninstitutter.

Utdanningsforpliktelser kompliserer bildet ytterligere. Indirekte kostnadsdekning ved offentlige sykehus i form av f.eks. rammeoverføringstiltak er med når takstbildet skal lages. Dette tilsier at takster ikke bør fastsettes uten en forutgående grundig vurdering av de mange faktorer som må legges til grunn. Jeg synes derfor det er uheldig at stortingsflertallet skal presse fram en fastsetting av ny takst for MR-undersøkelser når en er vel vitende om at det i departementet nå pågår en gjennomgang av dagens regelverk i nært samarbeid med partene, eksempelvis Norsk Radiologisk Forening, sykehus og private institutt. Dette arbeidet burde blitt fullført og blitt lagt fram i budsjettet for 2002, slik det tidligere er varslet at departementet tar sikte på.

Presidenten: Ønsker representanten Kristoffersen å ta opp forslaget i saksdokumentene?

Asmund Kristoffersen (A): Takk, president. Det hadde jeg tenkt å gjøre – så det gjør jeg nå.

Presidenten: Asmund Kristoffersen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Are Næss (KrF): Kristelig Folkeparti vil vise til at Stortinget har bedt Regjeringen fremme forslag om refusjonssats på like vilkår for private og offentlige røntgeninstitutter i sammenheng med statsbudsjettet for 2001.

Det har vært pekt på at gjeldende satser ikke dekker kostnadene for MR-undersøkelser ved private røntgeninstitutter. Dette kan helt klart ha uheldige vridningseffekter, som vil være spesielt uønsket fordi det ved MR-undersøkelser i motsetning til vanlige røntgenundersøkelser ikke brukes ioniserende stråler. De private røntgeninstituttene står for en stor del av disse viktige undersøkelsene. Det bør sikres at slike undersøkelser fortsatt kan gjøres i det omfang som er ønskelig, og som pr. i dag som sagt inkluderer både offentlige og private røntgeninstitutter.

Representantene Annelise Høegh og Børge Brende har fremmet forslag om at Rikstrygdeverkets takst for MR-undersøkelser skulle være lik for private og offentlige røntgeninstitutter. Nå er det imidlertid slik at private og offentlige institutter har ulike økonomiske forhold og forpliktelser, nettopp fordi de er henholdsvis private og offentlige, som representanten Asmund Kristoffersen påpekte. Det er derfor ikke slik at disse instituttene bør ha like takster, men de bør, slik som komiteflertallet foreslår, ha takster for MR-undersøkelser på like vilkår. Det vil hindre en uønsket utvikling i retning av færre slike undersøkelser.

Kristelig Folkeparti har forståelse for at dette er et arbeid som kan ta tid og som kan være omfattende, men vi mener likevel at dette skal gjøres nå. All den tid Regjeringen allerede er i gang med et slikt arbeid, mener vi dette nå bør fullføres. På denne bakgrunn støtter Kristelig Folkeparti komiteens tilråding.

Sonja Irene Sjøli (H): Først vil jeg gi uttrykk for at jeg er glad for at det er flertall for Høyres forslag om å gi de private og offentlige røntgeninstitutter takster for undersøkelser på like vilkår, og at dette gjøres som en midlertidig løsning i påvente av budsjettet til høsten.

Når det gjelder takstsystemet for private røntgeninstitutter, har de i alle år hatt en refusjon fra folketrygden som har ligget ca. 20 pst. høyere enn refusjonen for samme undersøkelse ved offentlige institutter. Begrunnelsen for dette har vært at de private institutter må dekke investeringskostnader gjennom taksten, mens de offentlige institutter får dekket dette ved særbevilgninger.

Da departementet våren 2000 skulle fastsette refusjon fra folketrygden for MR-undersøkelser ved private institutter, ble taksten satt til 838 kr – dette til tross for at MR-undersøkelser ved offentlige institutter gis en refusjon på 1 625 kr. Begrunnelsen var at man som prinsipp ville ha fylkeskommunene til å betale det mellomlegget som er nødvendig for at de private instituttene skal få full kostnadsdekning for MR-undersøkelser. I ettertid har det vist seg at få fylkeskommuner har vært villige til å innføre betaling for MR, og det er flere eksempler på at fylkeskommuner har redusert kjøpet av tjenester ved de private instituttene og begrunnet dette med dårlig økonomi.

Jeg kunne tenke meg å høre hva statsråden har å si om fylkeskommunenes manglende oppfølging på dette om-

rådet, som har stilt mange av de private røntgeninstituttene i en vanskelig situasjon.

I det gjeldende takstsystemet for de private instituttene er det ikke differensiert mellom små og store MR-maskiner. De enkleste apparatene koster 3 mill. kr, mens de store apparatene som kan utføre alle typer undersøkelser, koster opp mot 15 mill. kr. Med 838 kr i refusjon får ikke de private røntgeninstituttene engang dekket kapitalkostnader når det gjelder undersøkelser i de store apparatene. Konsekvensen av dette blir at de private instituttene konsentrerer aktiviteten rundt de rimeligere MR-apparatene som bare kan brukes til enklere undersøkelser. Dette vil kunne medføre nedbygging av tilbudet til de pasienter som trenger de mest avanserte undersøkelsene, og dette er de pasientene som har de potensielt alvorligste sykdommene. Det er tegn som tyder på at en slik utvikling av et redusert MR-tilbud allerede er i gang.

Som saksordfører har vist til, la Stortinget til grunn ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2000, at offentlige og private røntgeninstitutter skulle behandles på like vilkår i forhold til refusjoner fra folketrygden. Regjeringen skulle komme tilbake med et nærmere forslag i statsbudsjettet for 2002. Høyre mente allerede den gang at de private røntgeninstituttene umiddelbart burde gis lik refusjon, og la derfor fram forslag om dette. Vi foreslo å øke bevilgningene til MR-takster i budsjettet, i tråd med forslaget. Høyre fikk imidlertid ikke flertall for dette forslaget. Hadde vi fått det, kunne vi ha spart oss denne debatten. Men det er altså nå bred enighet om at det er viktig at de offentlige og private røntgeninstituttene behandles på like vilkår.

Høyre har selvfølgelig forståelse for at departementet må ha litt tid. Vi mener likevel det er nødvendig at vi imens gir de private instituttene refusjonssatser på like vilkår som de offentlige, for her er det jo ikke spørsmål om enten offentlig eller privat, men om begge deler, slik at pasientene kan få det beste tilbudet. De private røntgeninstituttene er et svært nødvendig og verdifullt supplement til de offentlige.

Høyre er derfor glad for at flertallet nå ser nødvendigheten av en midlertidig løsning som kan bidra til å sikre driften av de private instituttene og gi pasientene en bedre behandling.

H a n s J . R ø s j o r d e hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Ola D. Gløtvold (Sp): Det er kanskje grunn til å presisere hva denne saken gjelder og ikke gjelder. Den gjelder altså takster for MR-undersøkelser fram til statsbudsjettet for 2002 blir framlagt. Da er det forhåpentligvis slik at Regjeringen vil legge fram et fullstendig opplegg for mer lik behandling av private og offentlige røntgeninstitutter, i hvert fall at vi får en avklaring. Det er hensynet til pasienten som i stor grad gjør at vi fra Senterpartiet synes det er riktig nå å justere dette i tråd med forslaget fra representantene Annelise Høegh og Børge Brende.

Det er i de aller fleste tilfeller riktig å benytte MR framfor undersøkelse med ioniserende stråler når dette er

mulig. Så viser det seg da, som flere talere har vært inne på, at fylkeskommunene mener at dette blir for dyre undersøkelser, og at man unnlater å bruke MR for en del pasientkategorier som absolutt burde undersøkes med MR. Instituttene sier på sin side at de takstene som gjelder i dag, ikke engang dekker kapitalkostnadene.

Det er viktig at disse undersøkelsene ikke opphører, og at folk får de undersøkelser og den behandling som de har behov for. Derfor mener vi at det nå er riktig å få RVT-takster for MR-undersøkelser på like vilkår for de private og de offentlige røntgeninstituttene, fram til statsbudsjettet for 2002 blir lagt fram og er ferdig behandlet.

Vi er fullt klar over at det ikke er like utgifter for private og offentlige røntgeninstitutt, og dermed skal det ikke være lik refusjon. Blant annet har de ulike rammevilkår ved at de offentlige røntgeninstituttene har beredskapsfunksjon, og de har også utdanningsansvar og -opp-gaver. Disse tingene skal de ha kompensert for, i motsetning til de private røntgeninstituttene.

Vi er også klar over hva helseministeren sier, og hva mindretallet her sier, at det trengs et nytt kodeverk som tar hensyn til flere ting enn det vi tar hensyn til nå. Men for pasientens del er det viktig at vi får på plass en takstordning som gjør at MR-tilbudet ikke blir borte for de områder og de pasienter som er nødt til å benytte seg av private røntgeninstitutt.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 9.
(Votering, se side 2850)

S a k n r . 1 0

Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Øyvind Korsberg, Øyvind Vaksdal og Robert Eriksson om at utgiftene til trygghetsalarmer dekkes av folketrygden og tildeles gjennom hjelpemiddelsentralen (Innst. S. nr. 191 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:11 (2000-2001))

Einar Olav Skogholt (A) (ordfører for saken): I Dokument nr. 8:11 for 2000-2001 har stortingsrepresentantene Korsberg, Vaksdal og Eriksson fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag slik at trygghetsalarmer dekkes av folketrygden og tildeles gjennom hjelpemiddelsentralen.»

Lignende forslag har blitt behandlet to ganger før i inneværende stortingsperiode. Etter anmodning fra Stortinget har Sosial- og helsedepartementet utredet kostnader og konsekvenser ved å overføre ansvaret for tildeling av trygghetsalarmer til hjelpemiddelsentralene der kostnadene dekkes av folketrygden. Av behandlingen av St.prp. nr. 1 for 1997-98 framgår det at de årlige kostnadene er anslått til å bli ca. 200 mill. kr, hvorav 11 mill. kr vil gå til nyinnkjøp av trygghetsalarmer.

I etterkant ble det utarbeidet en rapport fra en arbeidsgruppe med medlemmer fra Sosial- og helsedepartemen-

tet og Rikstrygdeverket. Rapporten ble lagt fram for Stortinget i St.prp. nr. 1 for 1998-99.

Utredningen viser at en rettighetsfesting av trygghetsalarmer i folketrygden ikke vil gi brukerne lik tilgang til trygghetsalarmer og trygghetsalarmtjenester. Mange av dagens brukere vil bli utelukket. De statlige utgiftene ved en overtakelse av trygghetsalarmer vil variere fra 40 til 130 mill. kr, viser utredningen.

Stortinget sluttet seg til Regjeringens anbefaling om at ansvaret for trygghetsalarmer med tilhørende tjenester fortsatt skal ligge i kommunene.

Forslagsstillerne fastslår at folketrygden etter dagens system dekker alarm for dem som fyller betingelsene for støtte til tekniske hjelpemidler. Dette er ikke korrekt.

Et bredt flertall i Stortinget, alle unntatt Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, foreslår at forslaget avvises.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF): Det er av grunnleggende betydning at mennesker føler seg trygge. For eldre som bor alene, er det helt nødvendig at de kan få kontakt og hjelp i en truende situasjon. Det kan dreie seg om alt fra redsel for tyver til at de ikke kan reise seg opp etter et fall på gulvet. Ved å trykke på en trygghetsalarm får de tilkalt hjelp.

Ved hjelp av dette enkle hjelpemidlet blir flere eldre og funksjonshemmede i stand til å bo hjemme så lenge som mulig.

Forslagsstillerne er opptatt av at alle skal ha like muligheter til å få dette tilbudet, og påpeker den store forskjell det er mellom kommunenes tilbud, og at egenbetalingen varierer tilsvarende.

Kristelig Folkeparti har tidligere ønsket at trygghetsalarmer dekkes av folketrygden og tildeles gjennom hjelpemiddelsentralen. Etter at en arbeidsgruppe med medlemmer fra Sosial- og helsedepartementet og Rikstrygdeverket har presentert sin rapport «Mulige modeller for organisering og finansiering av trygghetsalarmer og trygghetsalarmtjenester», er vi ikke lenger så sikre på om dette er den beste løsningen.

Utredningen viser at brukerne ikke vil få lik tilgang til trygghetsalarmer, slik både forslagsstillerne og Kristelig Folkeparti er opptatt av. Kriteriene for å få trygghetsalarm dekket av folketrygden vil føre til at flere av dagens brukere ikke ville få tildelt en trygghetsalarm.

I dag får noen trygghetsalarm av kommunen, fordi de har en bestemt alder eller som et rent angstdempende hjelpemiddel. En trygghetsalarm til disse kan være et godt forebyggende tiltak og bør kunne videreføres.

Kristelig Folkeparti synes det er positivt at det utarbeides en veileder rettet mot kommunesektoren, og håper at den snart er ferdig. Det må ikke være så høy egenandel at eldre ikke kan ta seg råd til å leie trygghetsalarm. Det bør heller ikke være urimelige tilknytningsavgifter.

Kristelig Folkeparti finner det ikke riktig å gi kommunene pålegg om at trygghetsalarmer skal være en pliktmessig ytelse. Kommunene må selv og i samarbeid med brukerne bestemme hvilke tiltak og hjelpemidler som er best for den enkelte. Vi stemmer derfor for innstillingen.

Harald T. Nesvik (Frp): Stortingsrepresentantene Øyvind Korsberg, Øyvind Vaksdal og Robert Eriksson fra Fremskrittspartiet har i Dokument nr. 8:11 fremmet forslag om å be Regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag slik at trygghetsalarmer dekkes av folketrygden og tildeles gjennom hjelpemiddelsentralen.

Etter dagens system er det den enkeltes bostedskommune som er avgjørende for hvilket tilbud en skal få om trygghetsalarm, og hvilken pris en skal måtte betale i egenandel. Det er en uttalt målsetting at de eldre som ønsker det, skal kunne få bo hjemme så lenge som mulig. I en slik situasjon er det viktig å presisere at for pleietrengende eldre er det nødvendig med et variert omsorgstilbud. For Fremskrittspartiet er det et viktig prinsipp at den dagen en person har behov for bistand, skal en ha den trygghet at en får den hjelpen en trenger. Dette tilbudet må i størst mulig grad tilpasses den enkeltes ønske og behov. Trygghetsalarmer er i så henseende et meget viktig hjelpemiddel for mange hjemmeboende eldre, slik at de skal kunne føle seg trygge dersom uhellet skulle være ute og en skulle trenge assistanse.

Fremskrittspartiet mener at trygghetsalarmer må godkjennes som hjelpemiddel på lik linje med krykker, rullestoler o. l. Fremskrittspartiet mener derfor at hjelpemiddelsentralene må være godt egnet som distribusjonskanaler for dette hjelpemiddelet. På denne måten kan en også få til en ensartet behandling og tildeling, der ikke bostedsadressen er avgjørende for hvilken kostnad denne tjenesten vil innebære for den enkelte. Mange eldre har svært små inntekter, og en kan derfor frykte at mange ikke kan ta seg råd til en trygghetsalarm fordi egendelene er for høye.

Det er også grunn til å vise til et forslag fra Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og SV som ble fremmet i Innst. S. nr. 294 for 1996-97, der det heter:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at trygghetsalarmer dekkes av folketrygden og tildeles gjennom hjelpemiddelsentralen.»

Når vi ser på det forslaget som i dag foreligger, og som er nesten identisk, er det interessant å legge merke til at det bare er Fremskrittspartiet og SV som står på det samme forslaget som den gang. Jeg håper Kristelig Folkeparti og Venstre kan fortelle oss hvorfor de nå har skiftet syn i denne saken.

Representanten Einar Olav Skogholt var inne på at dersom dette gikk gjennom, er det flere som ikke får muligheter for trygghetsalarm. Det vil være riktig dersom man står på de samme kriteriene som folketrygden og hjelpemiddelsentralen for tildeling av denne tjenesten. Disse kriteriene føler vi også ligger inne i forhold til å fremme de nødvendige lovendringsforslag, fordi det tilbudet som allerede er pr. i dag, skal dekkes gjennom folketrygden.

Jeg vil til slutt ta opp mindretallsforslaget fra Fremskrittspartiet og SV som er inntatt i innstillingen.

Presidenten: Harald T. Nesvik har tatt opp det forslag han refererte til.

Ola D. Gløtvold (Sp): Denne saken har vært til behandling i Stortinget ved ulike anledninger, noe tidligere talere også har berørt. Blant annet i St.prp. nr. 1 for 1997-98 la Sosial- og helsedepartementet fram en vurdering av dette spørsmålet, der det sier at en overtakelse av utgifterne i forbindelse med innkjøp og drift av trygghetsalarmer vil komme på nær 200 mill. kr pr. år, og av det var 11 mill. kr nyinvesteringer hvert år. Så ble det nedsatt et utvalg, satt sammen av medlemmer fra Sosial- og helsedepartementet og Rikstrygdeverket, som la fram en rapport i forbindelse med St.prp. nr. 1 høsten 1998, der man ikke anbefaler at trygghetsalarmene blir statens ansvarsområde eller rettighetsfestet på det grunnlag. Det grunnvis bl.a. med at man da får en ordning som vil gjøre at det blir mange som allerede har trygghetsalarm, som ikke vil være berettiget til trygghetsalarm bare ut fra kriteriene om høy alder eller trygghets- og angstdempende tiltak.

Vi har for så vidt snudd noe i denne saken, som representanten Nesvik var inne på, og det står vi ved. Likhetsprinsippet og bl.a. det å fjerne veldig ulike egenandelsbetalinger stod sterkt hos oss da vi behandlet dette spørsmålet på siste halvdel av 1990-tallet. Men vi ser også at likhetsprinsippet har sin pris, bl.a. at det da vil bli en mye mer hardhendt vurdering av hvem som har rett på trygghetsalarm eller ikke. Det er et annet uløst spørsmål her også. Hvis en trygghetsalarm skal ha en god funksjon, må det være en trygghetssentral som fungerer, og dermed er man veldig avhengig av et godt og nært samarbeid med lokale, enn si kommunale myndigheter, for å få dette til å være et trygghetssystem. Det er ikke nok bare å trykke på en knapp slik at det varsles et sted, det må jo være et sted hvor man raskt kan rykke ut og gi den som har behov for det, assistanse og støtte. Det gjør at det her alltid må være et nært samarbeid med kommunenivå.

Samtidig tror jeg at likhetsprinsippet også i noen tilfeller må vike for lokalt basert kunnskap, der bl.a. den åpne og hjemmebaserte omsorgen kanskje i mye større grad enn Rikstrygdeverket ser hvor behovet er, og at det da kan lages et trygghets- og varslingssystem tilpasset den enkeltes behov. Det er mye av årsaken til at vi i dag går inn for flertallsinnstillingen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 10. (Votering, se side 2850)

S a k n r . 1 1

Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Odd Einar Dørum om at Stortinget skal få seg forelagt et lovforslag som skal forhindre diskriminering av minoriteter på utesteder (Innst. S. nr. 193 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:50 (2000-2001))

Presidenten: Første taler er sakens ordfører, Einar Olav Skogholt. Neste taler er Harald T. Nesvik.

Einar Olav Skogholt (A) (ordfører for saken): Stortingsrepresentant Odd Einar Dørum har fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram et lovforslag som hjemler inndragelse av skjenkebevillingen til utesteder som diskriminerer minoriteter.»

Det er en viktig sak stortingsrepresentant Dørum tar opp i Dokument nr. 8:50 for 2000-2001.

Forslagsstilleren viser til at en rekke undersøkelser har dokumentert at det i relativt stort omfang foregår mer eller mindre systematisk diskriminering av minoriteter på utesteder. Forslagsstilleren uttaler videre at behovet for å styrke minoriteters vern mot daglig diskriminering i lengre tid har blitt framholdt fra en rekke hold.

Jeg vil også få vise til at den problemstilling stortingsrepresentant Dørum tar opp i sitt Dokument nr. 8-forslag, har vært diskutert i møter mellom representanter fra Oslo kommune, Senter mot etnisk diskriminering og de berørte departement, bl.a. Sosial- og helsedepartementet.

Komiteen har påpekt at diskriminering i næringsvirksomhet er forbudt i henhold til straffeloven § 349a.

Kommunene kan allerede i dag legge inn kriterier om diskriminering i administrering av skjenkeløylene i kommunen.

Kommunene står svært fritt ved vurdering av søknader om skjenkebevilling. Adgangen til å avslå en søknad er videre enn adgangen til å inn dra en bevilling.

Komiteflertallet viser til at alkoholloven er et alkoholpolitisk virkemiddel, og at lovens mål i størst mulig utstrekning er å begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære.

Selv om det er i samsvar med serveringslovens formål å hindre etnisk diskriminering ved utesteder, vil det etter flertallets oppfatning være nødvendig med lovendring for å gi hjemmel til administrative reaksjoner i slike tilfeller.

En samlet komite, med unntak av Fremskrittspartiets representanter, ber Regjeringen vurdere hvilke lovendringer som er nødvendige for å gi hjemmel til administrative reaksjoner overfor utesteder som diskriminerer minoriteter.

Jeg håper Regjeringens vurdering vil foreligge i nær framtid.

Presidenten: Presidenten så noe skjevt under tildeling av ordet, og justering følger: hr. Næss, neste taler er Harald T. Nesvik.

Are Næss (KrF): Det er ingen prestisje i dette fra min side.

Jeg er en person som unngår utesteder i den utstrekning det er mulig. Jeg er vel i den sammenheng en minoritet og regner meg da for å være beskyttet mot diskriminering. Men her er det snakk om etnisk diskriminering på utesteder. Dette er forbudt etter straffeloven, men vi har fått opplyst at krav til bevisførsel har ført til at de fleste sakene blir henlagt. Etter Kristelig Folkepartis mening er det uakseptabelt at lovparagrafer på denne måten blir sovende og ikke kan effektueres.

Kristelig Folkeparti støtter derfor forslaget fra representanten Dørum og komiteens innstilling. Det er viktig ikke bare å gi et klart signal om hva som er uakseptabelt

oppførsel, men også, i denne som i andre saker, å gi sanksjoner som svir når eksempelvis utesteder ikke forholder seg til gjeldende lovverk.

Presidenten: Presidenten gjør oppmerksom på at han for sin del er klar over at dette ikke er et utested, og vil gjerne holde seg til de regler som gjelder i huset – derfor endringen.

Harald T. Nesvik (Frp): Jeg håper i hvert fall at foregående taler blir sett på som en minoritet i denne saken, for hvis ikke er jeg redd for at det ikke blir mange skjenkebevillinger igjen i dette landet.

Fremskrittspartiet er av den oppfatning at det ikke trengs et nytt lovforslag som skal forhindre diskriminering av minoriteter på utesteder. Denne type forskjellsbehandling som det vises til i dette Dokument nr. 8-forslaget fra Odd Einar Dørum, er faktisk allerede forbudt etter straffeloven § 349a. Den argumentasjonen som fremheves om at straffebestemmelsens krav til bevisførsel er så streng at dette er grunnlag for at sakene henlegges, finner ikke undertegnede som et argument for at det skal komme andre bestemmelser som omhandler denne typen hendelser. Det viktige er at dersom noen hevder at man blir utsatt for etnisk diskriminering, er dette i seg selv en så alvorlig anklage at det må stilles strenge krav til bevisførsel, slik at begge parter har en god nok mulighet til å få framført sitt syn på saken.

Fremskrittspartiet frykter også at vi vil komme i en rekke situasjoner der personer vil forsøke å misbruke en slik ordning som det her legges opp til.

Fremskrittspartiet tar derfor herved opp sitt forslag som er inntatt i innstillingen.

Presidenten: Harald T. Nesvik har tatt opp det forslag han refererte til.

Ola D. Gløtvold (Sp): Det har nærmest vært noen skriftemål om hvem som tilhører ulike minoriteter. Jeg skal ikke gå så mye lenger inn på det, men jeg tror jeg i denne sammenheng hører til den brede hop.

Diskriminering er et viktig og alvorlig spørsmål. Derfor er forslaget fra representanten Odd Einar Dørum noe vi bør ta på alvor. Samtidig vil jeg si at det er ikke så enkelt å følge opp dette, fordi det stilles krav til bevisførsel uansett hva slags lover man skal anvende. Det er da et spørsmål om å finne et hensiktsmessig lovverk for å ha de riktige sanksjonsmuligheter, som bl.a. også representanten Næss var inne på. Jeg synes derfor at komiteen ved saksordfører har kommet fram til et vettug standpunkt og et vettug forslag til vedtak, og vil i den sammenheng si at jeg tipper det er en annen komite som skal behandle dette i neste runde. I denne innstillingen avviser vi at det skal ha noe med alkohollovgivningen å gjøre, men mener at det skal ha noe med bl.a. serveringslov å gjøre, og da er det mer en sak for Nærings- og handelsdepartementet og den fagkomiteen her i huset. Men jeg håper at Regjeringen vil vurdere dette og komme tilbake

ganske raskt, for den form for diskriminering som forslagsstilleren viser til, skal ikke forekomme.

Odd Einar Dørum (V): Jeg er glad for innstillingen. Jeg har riktignok ikke lest den slik som siste taler, at komiteen har avvist noen måter å behandle det på. Man har tvert imot bedt myndighetene, Regjeringen, om å se på ulike lover som kan være aktuelle, for å gjøre dette. Etter nylig å ha gjennomgått reiselivsbransjens situasjon i Oslo, vet vi f.eks. at man kan bli tildelt en skjenkebevilling, som man kan miste på overskjenking, men man kan også miste den på vandel. Det er ikke noen som mister den på vandel. Det at ingen mister den på vandel, kan bl.a. ha å gjøre med hva man kontrollerer når man går ut. Så kan man strekke det et stykke videre og spørre om det ikke er en del av vandelen at man ikke opptrer med normal folkeskikk. Er det ikke en del av vandelen at man oppfører seg uten å diskriminere? Det er i hvert fall et ikke urimelig spørsmål å stille. Så jeg antar at det også blir med når man vurderer saken videre.

Det er et faktum at den straffebestemmelsen vi har, og som representanten Nesvik viste til, i løpet av 29 år har ført til én tiltale. Den dommen er for øyeblikket påanket til lagmannsretten og gjelder utestedet Valentinos her i Oslo. Det forteller at bestemmelsen ikke rekker.

Når det gjelder serveringslovgivningen, tror jeg ikke at det heller vil holde, fordi straffeloven, som man har som hjemmelsgrunnlag i dag, som utgangspunkt gjelder en forseelse, og det kan etter serveringsloven ikke alene være nok til å få konsekvenser for skjenkebevilling. Jeg tror de som må se på lovverket, er nødt til å se på alkohollovens bestemmelser. Når man etter alkohollovens bestemmelser skal oppfylle et vandelskrav for å drive et sted – jeg skal ikke gå inn på de vandelskravene som eksisterer, men vi har allerede i dag krav som går på å drive med aktivitet som ikke er tillatt, f.eks. aktivitet knyttet til omsetning av narkotika – så har man der et resonnement som etter min mening bør vurderes.

Jeg fremmet forslaget primært for at eksistensen av et slikt forslag og lovbestemmelsen som følge av det skal virke normalt forebyggende og atferdsregulerende på en slik måte at man får en plikt på seg til å opptre slik at man påser at dette ikke skjer. Enhver vil da være opptatt av at det skal være vedkommendes rykte, stedets rykte, som gjør at det ikke skjer. Jeg tror, for å si til slutt i dette innlegget, at alle de seriøse i denne bransjen vil ikke være interessert i at dette skjer. Problemet er at det i Oslo kun er mellom en tredjepart og en fjerdepart av reiselivsbransjen som er organisert. De fleste er ikke organisert, og blant en del av de ikke organiserte kan man jo undres på hva som skjer. Jeg skal ikke spekulere på det fra Stortingets talerstol annet enn å si at jeg har hatt møter med det som jeg vil kalle for den seriøse del av bransjen. Det er ingen tvil om at de ønsker å etterleve disse intensjonene. Får man en lovbestemmelse og forføyninger som følger av det, er jeg sikker på at bransjen vil samarbeide for å få til løsninger, også med kontrollorganene, slik at man har dette som et ris bak speilet, og at det kan gi et resultat.

Jeg har fremmet forslaget også fordi jeg gjennom mange års aktivitet, spesielt i denne byen Oslo, har opplevd at diskriminering på utesteder nesten er ute av proporsjoner når det gjelder tilliten mellom etniske minoritetsgrupper og myndighetene. Å rydde opp i dette kan være med på å skape en type generell tillit som kommer samfunnet til gode når det gjelder f.eks. bekjempelsen av ulovlig virksomhet på andre områder. Folk vil da føle at noe som de irriterer seg over, ergrer seg over, ja mer enn det, blir tatt på alvor av samfunnet. Da vil man også stille opp som borger i andre sammenhenger når man f.eks. har en vitneplikt å ivareta. Det er rart at det skal være slik, men av og til får saker en symbolfunksjon. Da er det politikeres plikt å gjøre noe med det, og jeg føler at komiteen har forholdt seg til det.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 11. (Votering, se side 2850)

S a k n r . 1 2

Forslag fra stortingsrepresentant Erna Solberg på vegne av Høyre oversendt fra Odelstingets møte 23. april 2001 (Jf. Innst. O. nr. 67):

«Stortinget ber Regjeringen utrede en ordning med forhåndstilsagn av midler til studentboliger som skal etableres i eksisterende bolig/eiendomsmasse innenfor vedtatte kostnadsrammer. Hensikten med ordningen må være å gjøre det mulig for samskipnadene å ha sikkerhet for statsstøtte når de går inn i budgivning og ikke risikerer å måtte egenfinansiere eller lånefinansiere bygningsmasse i flere år før det gis klarsignal for statsstøtten og ombyggingprosjekt.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 2851)

S a k n r . 1 3

Forslag fra stortingsrepresentant Anita Apelthun Sæle på vegne av Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti (Jf. Innst. O. nr. 63):

«Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag til lovendring som åpner for at kommuner og fylkeskommuner kan ta opp lån for å finansiere kjøp av aksjer i kraftselskaper.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 2851)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Vi er da klare til votering i sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet:

Som personlig varamedlem for Johan Solheim til Norges Banks representantskap for perioden fram til 31. desember 2003 velges *Jan Elvheim, Harstad*.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det foreligger ikke noe voteringstema i sak nr. 2

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten har Ågot Valle på vegne av Sosialistisk Venstreparti satt frem 3 forslag som er om delt i salen.

Ågot Valle (SV): Vi har fått flere henvendelser med bønn om å få disse oversendt til Regjeringa. Jeg synes jo det er så gode forslag at Regjeringa bør få anledning til å se på dem videre, så jeg ber om at de blir omgjort til oversendelsesforslag.

Presidenten: Da har presidenten forstått det slik at på grunnlag av gjentatte oppfordringer omgjøres forslagene nr. 1-3 til oversendelsesforslag, og innledningene endres da i samsvar med det.

Forslag nr. 1 lyder i endret form:

«Det henstilles til Regjeringa å legge fram lovfor-
slag som innebærer at nettselskap ikke kan ha domine-
rende eierskap i innholdsselskap.»

Forslag nr. 2 lyder i endret form:

«Det henstilles til Regjeringa å innfør en ordning
med nullsats på merverdiavgift kombinert med fra-
dragsrett for inngående avgift for NRK.»

Forslag nr. 3 lyder i endret form:

«Det henstilles til Regjeringa å øke pressestøtten til
1997-nivå i statsbudsjettet for 2001.»

Presidenten foreslår at disse forslagene oversendes
Regjeringen uten realitetsvotering.

– Det anses vedtatt.

Presidenten vil så foreslå at kulturministerens rede-
gjørelse i Stortingets møte 26. april 2001 om mediepoli-
tikk vedlegges protokollen.

– Det anses vedtatt.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten har Ågot Valle satt fram
et forslag på vegne av Sosialistisk Venstreparti. Forslaget
lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til ivare-
takelse og istandsetting av Ivo Caprinos filmproduk-
sjon.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 6 stem-
mer ikke bifalt.

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:53 (2000-2001) – forslag fra stortings-
representantene Olav Gunnar Ballo og Ågot Valle om en
bevilgning til ivaretagelse av Ivo Caprinos filmer – ved-
legges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget samtykker i deltaking i ei avgjerd i EØS-
komiteen om endring av protokoll 31 i EØS-avtala om
EFTA/EØS-statane si deltaking i Fellesskapet sitt pro-
gram for audiovisuell industri (MEDIA Plus 2001-
2005).

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget gjev samtykke til at Noreg tek del i ei av-
gjerd i EØS-komiteen om endring av protokoll 31 i EØS-
avtala om deltaking for EFTA/EØS-statane i det femte
likestillingsprogrammet til EU (2001-2005).

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 7

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget samtykker i deltakelse i en beslutning i
EØS-komiteen om endring av protokoll 31 i EØS-avta-
len om EFTA/EØS-statenes deltakelse i EUs flerårige
program for næringsliv og entreprenørskap.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 8

Presidenten: Under debatten har John I. Alvheim satt
fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget
lyder:

«I
På statsbudsjettet for 2001 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
732	(Nytt) 60	Ekstrainnsats i norske offentlige og private sykehus Ekstrainnsats i norske offentlige og private sykehus, bevilges med	1 000 000 000

II

Private sykehus som kan påta seg operasjoner for normal DRG (diagnoserelaterte grupper)-pris inkluderes i systemet for Innsatsbasert Finansiering.»

Det voterer alternativt mellom innstillingen og forslaget fra Fremskrittspartiet.

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:45 (2000-2001) – forslag fra stortingsrepresentantene John I. Alvheim og Harald T. Nesvik om å bevilge 1 000 mill. kroner til utnyttelse av ledig behandlingsskapasitet ved offentlige og private sykehus i Norge – avvises.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 78 mot 20 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.50.58)

Votering i sak nr. 9

Presidenten: Under debatten har Asmund Kristoffersen satt fram et forslag på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Dokument nr. 8:66 (2000-2001) – forslag fra stortingsrepresentantene Annelise Høegh og Børge Brende om likebehandling av private og offentlige røntgeninstitutter – avvises.»

Det voterer alternativt mellom innstillingen og forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 2001 legge frem forslag om RTV-takst for MR-undersøkelser på like vilkår til de private og de offentlige røntgeninstituttene for 2001, som en midlertidig løsning i påvente av det forslag som er varslet i budsjettet for 2002.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti bifaltes innstillingen med 57 mot 43 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.52.13)

Votering i sak nr. 10

Presidenten: Under debatten har Harald Tom Nesvik satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag slik at utgiftene til trygghetsalarmer dekkes av folketrygden og tildeles gjennom hjelpemiddelsentralen.»

Det voterer alternativt mellom innstillingen og forslaget fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:11 (2000-2001) – forslag fra stortingsrepresentantene Øyvind Korsberg, Øyvind Vaksdal og Robert Eriksson om at utgiftene til trygghetsalarmer dekkes av folketrygden og tildeles gjennom hjelpemiddelsentralen – avvises.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti bifaltes innstillingen med 77 mot 23 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.53.10)

Votering i sak nr. 11

Presidenten: Under debatten har Harald Tom Nesvik satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Dokument nr. 8:50 (2000-2001) – Forslag fra stortingsrepresentant Odd Einar Dørum om at Stortinget skal få seg forelagt et lovforslag som skal forhindre diskriminering av minoriteter på utesteder – bifalles ikke.»
Det voterer alternativt mellom innstillingen og forslaget fra Fremskrittspartiet.

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget ber Regjeringen vurdere hvilke lovendringer som er nødvendige for å gi hjemmel til administrative reaksjoner overfor utesteder som diskriminerer minoriteter.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 80 mot 19 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.53.59)

Votering i sak nr. 12

Presidenten: Det voteres over forslag fra representanten Erna Solberg på vegne av Høyre oversendt fra Odelstingets møte 23. april 2001:

«Stortinget ber Regjeringen utrede en ordning med forhåndstilsagn av midler til studentboliger som skal etableres i eksisterende bolig/eiendomsmasse innenfor vedtatte kostnadsrammer. Hensikten med ordningen må være å gjøre det mulig for samskipnadene å ha sikkerhet for statsstøtte når de går inn i budgivning og ikke risikerer å måtte egenfinansiere eller lånefinansiere bygningsmasse i flere år før det gis klarsignal for statsstøtten og ombyggingssjunkt.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 13

Presidenten: Det voteres over forslag fra representanten Anita Apelthun Sæle på vegne av Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag til lovendring som åpner for at kommuner og fylkeskommuner kan ta opp lån for å finansiere kjøp av aksjer i kraftselskaper.»

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at det var avgitt 49 stemmer for og 48 stemmer mot forslaget.
(Voteringsutskrift kl. 14.55.27)

Presidenten: Presidenten er noe i tvil, etter markeringen å dømme, om grunnlaget for voteringen.

Torbjørn Andersen (Frp) (fra salen): Jeg stemte feil.

Presidenten: Skal presidenten da la voteringen gå om igjen, eller skal vi bare justere tallene?

Presidenten har en mistanke om at det tryggeste, hvis noe er trygt, er å la voteringen gå om igjen. Mye tyder på det.

Carl I. Hagen (Frp) (fra salen): President, jeg har stemt feil og ber om ny votering.

Presidenten: Ja, med alle disse bekjennelser lar presidenten votere over forslaget i sak nr. 13 på ny.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 69 mot 31 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.55.59)

*S a k n r . 1 4**Referat*

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Presidenten vil før møtet heves, gjøre oppmerksom på at Odelstingets møte vil bli satt ved kveldsmøtestart kl. 18.

Møtet hevet kl. 14.55.
